ΕΤΟΣ Β'-ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 62-ΔΡΑΧ. 3

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 ΙΟΥΛΙΟΥ 1939

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ - ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΧΑΡΟΥΣ 19. - ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 20-837 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ν. Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

Ἡ φιλαρμονική Ἑταιρία Κερκύρας

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΑΠ' ΑΥΤΟ ΕΞΕΠΟΡΕΥΘΗΚΕ ΟΛΗ Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τὰ «Παρασκήνια» στὸ προπερασμένο τους φύλλο κάνανε ἔκκληση πρὸς τὸν Γεν. Διευθυντὴ τῶν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν κ. Κ. Μπαστιᾶ, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἀντίληψή του καὶ ἰσαμε τὰ δυὸ μουσικὰ ἱδρύματα τῆς Κερκύρας, τὴ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία» καὶ τὴ «Φιλαρμονικὴ Μαντζάρου» ποὺ τόσο στενὰ συνδέονται μὲ τὴν ὅλη μουσικὴ πρόοδο τῆς Ἑλλάδος.

Ἔχοντας τὴ γνώμη πὼς οἱ ἀναγνῶστες τῶν «Παρασκηνίων» μ' εὐχαρίστηση θὰ διαβάζανε τὴν ἱστορία καὶ τὴ δράση τῶν δυὸ αὐτῶν Μουσικῶν Ἱδρυμάτων, παραθέτω ἐδῶ σήμερα μερικὲς ἱστορικὲς σημειώσεις ποὺ ἀναφέρονται στὸ πρῶτο ἀπ' αὐτά, τὴ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία».

Ἡ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία» εἶνε τὸ πιὸ παλὸ μουσικὸ ἵδρυμα τῆς Κερκύρας. Δὲν λέμε καὶ τῆς Ἑπτανήσου, γιατὶ στὴ Ζάκυνθο ἀπὸ τὸ 1816 ἐλειτουργοῦσε μουσικὴ σχολή, ποὺ ἱδρυτής της ἦταν ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς τῆς μουσικῆς Μάρκο Μπατταγκέλ. Ἡ ἱστορία τῆς ἱδρύσεώς της, ποὺ συνδέεται καὶ μὲ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες τῆς Ἑπτανήσου, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ στὸ 1839 ἐξέδωκε Βασιλικὸ Διάταγμα ποὺ ἀπαγόρευε στὶς στρατιωτικὲς μουσικὲς νὰ μετέχουν στὶς τελετὲς τῶν μὴ προτεσταντικῶν θρησκευμάτων. Ὅπως ἦταν ἐπόμενο καὶ οἱ λιτανεῖες τοῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος στὴν Κέρκυρα, καθὼς καὶ οἱ ἄλλες τελετὲς τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν καθολικῶν ἄρχισαν νὰ γίνωνται χωρὶς μουσικὴ συνοδεία. Τὸ μέτρο αὐτὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐθεωρήθη βρισιὰ κατὰ τῆς θρησκείας κι' ἐπροκάλεσε μεγάλη ἀγανάκτηση, ποὺ ὁ λαὸς δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν ἐκδηλώσῃ μὲ τὸν πιὸ ἐμφαντικὸ τρόπο κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ τοῦ ἀρμοστοῦ. Ἐνῷ δηλαδὴ κατὰ τὴν συνήθεια ποὺ ἐπικρατοῦσε οἱ λιτανεῖες περνοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ μέγαρο τοῦ Ἀρμοστοῦ, ἐκεῖ δὲ ὁ κλῆρος προσευχότανε ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας, τὴ φορὰ αὐτὴ ὁ λαὸς θέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴ λιτανεῖα νὰ περάσῃ κάτω ἀπὸ τὸ μέγαρο τοῦ Ἀρμοστοῦ. Ἔτσι ἐπροκλήθη πολὺς θόρυβος καὶ ἐπεκράτησε μεγάλη ἀταξία.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ πὼς πρωτεργάτες τῶν σκηνῶν αὐτῶν ἦσαν καὶ μερικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ποὺ τὴν ἄλλη ἡμέρα ἐπαύθησαν. Ἡ ἀποπομπὴ τῶν εὐσεβῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων ἐξερέθισε ἀκόμη περισσότερο τὰ πράγματα καὶ ἐμεγάλωσε τὴν δυσαρέσκεια τοῦ λαοῦ κατὰ τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως.

Συνέπεια τῆς δυσαρέσκειας αὐ-

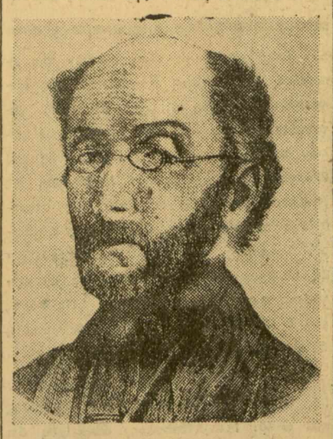

Ὁ συνθέτης τοῦ ἐθνικοῦ μας ὕμνου Ν. Μάντζαρος.

τῆς ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυση τῆς «Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας» ποὺ σκοπό της ὡρισε «τὴν καλλιέργειαν, διδασκαλίαν καὶ διάδοσιν τῆς Μουσικῆς Τέχνης καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐφαρμογάς».

Μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες φροντίδες τῆς «Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας» ἦταν καὶ ὁ καταρτισμὸς «μουσικοῦ θιάσου» (μπάντας) γιὰ νὰ παρακολουθῇ τὶς λιτανεῖες τοῦ Ἁγίου καὶ νὰ παρευρίσκεται στὶς ἄλλες θρησκευτικὲς τελετές. Ἔτσι στὶς 12 Σεπτεμβρίου 1840 (31 Αὐγούστου μὲ τὸ τότε παλαιὸ ἡμερολόγιο) συγκεντρωθήκανε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Πέτρου Κοκαρτάτου στὸ σπίτι τοῦ Φρ. Ριβέλη ποὺ ἔκανε καὶ χρέη γραμματέως, οἱ Γουλιέλμος Μέξας, Ἰωάννης Καλλονᾶς, Νικόλαος Μακρῆς, Ἀντώνιος Λιβεράλης, Ἰωάννης Φραγκούλης, Σπυρίδων Ξύντος καὶ Νικόλαος Καβάσιλας, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀποφασίσανε τὴν ἵδρυση τῆς Ἑταιρίας ποὺ τὴ θέσανε «ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος», «μόνοι αὐτοὶ— κατὰ τὸν τότε χρονογράφο — ἀναδειξάμενοι πᾶσαν πρὸς τοῦτο μέριμναν».

Οἱ παραπάνω ἱδρυτὲς ἀφοῦ προ-

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

ΜΠΕΝΖΑΜΙΝΟ ΤΖΙΛΙ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΕΝΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΟΜΙΛΕΙ ΓΙΑ ΤΑ «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ»

Τοῦ ἐν Ρώμῃ συνεργάτου μας κ. Ε. ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑ

ΡΩΜΗ, Ἰούλιος. — Εἶχα τὴν τύχη νὰ μιλήσω γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸν Τζίλι μέσα στὸ ἐπιβλητικὸ γραφεῖο τῆς διευθύνσεως τῆς Βασιλικῆς Ὄπερας», ὅπου βρισκόμαστε συγκεντρωμένοι, γύρω στὸ μεγαλύτερο μαέστρο τῆς Ἰταλίας Τούλιο Σεραφίν, καμμιὰ δεκαριὰ ἀρτίστες μεγάλης φήμης.

— Τζίλι, λέγει ὁ μαέστρος Σεραφίν, σοῦ παρουσιάζω τὸν Ἕλληνα βαρύτονον καὶ δημοσιογράφο Μαγκλιβέρα. Νομίζω ὅτι θὰ σ' εὐχαριστήσῃ ἅμα τὸν ἀκούσῃς ἐνῷ θὰ τοῦ παράσχῃς τὴν εὐκαιρία νὰ γράψῃ κάτι. Θὰ μιλήσουμε λίγο.

Πηγαίνοντας τὴν ἑπομένη στὸ σπίτι του εἶχα μιὰ ἰδιαίτερη χαρὰ ποὺ θὰ μιλοῦσα μὲ τὸν τραγουδιστὴ ποὺ κατώρθωσε νὰ ξεπεράσῃ τ' ὄνομα τοῦ Καροῦζο, μὲ τὸν τενόρο ποὺ κάθε του ἐμφάνισης προκαλεῖ κοσμοσυρροὴ καὶ ποὺ κάθε του νότα δίνει ρίγη συγκινήσεως.

Ἡ βίλλα τοῦ Τζίλι εἶναι κάτι τὸ ἀριστουργηματικό. Ἕνας κῆπος θαυμάσιος ὅπου ὑπάρχουν τρεῖς βιλλίτσες ποὺ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἔχει τὸ σκοπό της.

Ὁ μεγαλύτερος τενόρος τοῦ κόσμου Μπεντζαμίνο Τζίλι, ποὺ ἀφιερώνει τὴ φωτογραφία του στὰ «Παρασκήνια»

καὶ μερικὰ λόγια στὴν Ἑλλάδα, γιὰ σένα.

— Καὶ βέβαια μοῦ κάνει χαρὰ νὰ γράψουν γιὰ μένα σ' ἕνα τόπο ποὺ πρόκειται κάποτε νὰ τραγουδήσω, ἦταν ἡ ἀπάντησι τοῦ Τζίλι.

Πέρασαν δυὸ μῆνες. Ὁ Τζίλι ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀγγλία, τραγούδησε μὲ θρίαμβο παραστάσεις καὶ Κοντσέρτα, κατόπιν ἐπῆγε στὴ Γερμανία ἔκανε καινούργια φίλμ καὶ πρὸ ἡμερῶν γύρισε στὴν Ἰταλία... ὅπου καὶ πάλι εὐτύχησα νὰ τὸν συναντήσω καὶ πάλι στὸ ἴδιο γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Βασιλικῆς Ὄπερας».

— Μαγκλιβέρα, μοῦ λέγει, αὔριο νὰρθῆς στὸ σπίτι μου νὰ πάρουμε καφὲ κ' ἔτσι θὰ μιλήσουμε λίγο.

Ἡ πρώτη εἶναι κατοικία, ἡ ἄλλη εἶναι στούντιο μελέτης συγκεντρώσεως τοῦ καλλιτέχνη, ἡ τρίτη εἶναι προωρισμένη γιὰ τὸ προσωπικὸ καὶ τὸ γκαράζ.

— Εἶμαι εὐτυχής, μοῦ λέγει, νὰ εὑρίσκωμαι εἰς συνεχῆ ἐπαφὴ μὲ καλλιτέχνες μορφωμένους, ὅμως μ ὅλους ποὺ ἀνήκουν στὸ θέατρο, ἡ χαρά μου εἶναι νὰ μπορῶ νὰ ἐμπιστεύωμαι σ' αὐτοὺς τὰ πιὸ κρυφά μου συναισθήματα. Ἔτσι αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς ἐκμυστηρευθῶ τὸ πῶς ἐνῷ λατρεύω τὸ θέατρο, τὴ μουσική, εἶμαι ἐξ ἴσου λάτρης καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ σπιτιοῦ.

(Συνέχεια εἰς τὴν 6ην σελίδα)

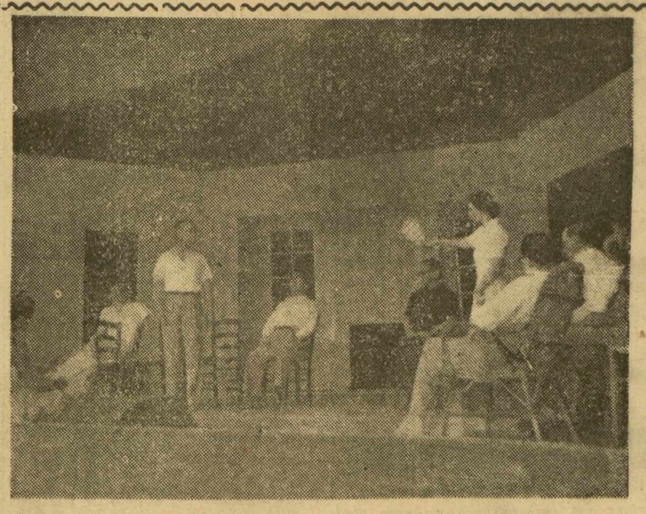

Μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὴν πρόβα τῆς «Πηνελέπης», τὸ ἔργο τοῦ Σώμερσετ Μῶμ ποὺ ἡ πρεμιέρα του ἐδόθη χθὲς τὸ βράδυ ἀπὸ τὸν θίασο τῆς κ. Κατερίνας Ἀνδρεάδη.

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ ΤΟΥ ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΗΣ κ. Μ. ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ κ. Κ. ΚΟΥΝ

ΟΛΟΙ: ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ, ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΟΣ, ΗΘΟΠΟΙΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΩΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΟ

Μία συνομιλία του μὲ τὸν κ. Ν. Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟ

Προχθὲς τὸ πρωΐ, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ χειμερινοῦ δραματολογίου τοῦ ἡμικρατικοῦ θεάτρου Κοτοπούλη, πέρασα μιὰ ὥρα μεστὴ ἐνδιαφέροντος μὲ τὸν νέο σκηνοθέτη του κ. Κάρ. Κούν. Στὴν ἀνωτέρω συνάντησι γιὰ λίγη ὥρα παρευρέθη καὶ ὁ κ. Γ. Χέλμης διευθυντὴς τοῦ ἡμικρατικοῦ θεάτρου.

* * *

Τὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο Ψυχικοῦ, μέσα στὴν τέση πολιτισμένη δράσι του, ἔχει καὶ ἕνα ὡραιότατο θέατρο, ποὺ σκηνοθέτης του ὑπῆρξε ὁ κ. Κάρ. Κούν.

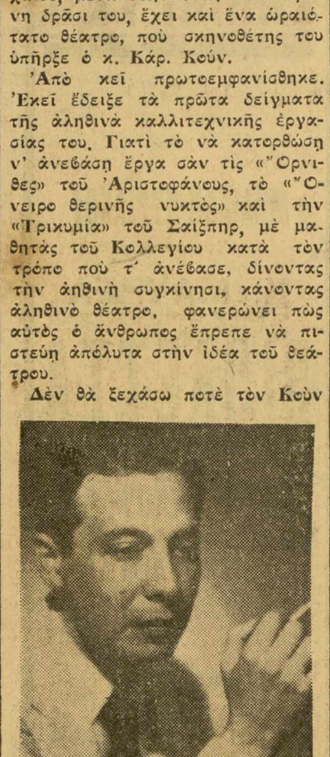

Ὁ κ. Γ. Χέλμης

Ἀπὸ κεῖ πρωτοεμφανίσθηκε. Ἐκεῖ ἔδειξε τὰ πρῶτα δείγματα τῆς ἀληθινὰ καλλιτεχνικῆς ἐργασίας του. Γιατὶ τὸ νὰ κατορθώσῃ ν' ἀνεβάσῃ ἔργα σὰν τὶς «Ὀρνιθες» τοῦ Ἀριστοφάνους, τὸ «Ὄνειρο θερινῆς νυκτὸς» καὶ τὴν «Τρικυμία» τοῦ Σαίξπηρ, μὲ μαθητὰς τοῦ Κολλεγίου κατὰ τὸν τρόπο ποὺ τ' ἀνέβασε, δίνοντας τὴν ἀηθινὴ συγκίνησι, κάνοντας ἀληθινὸ θέατρο, φανερώνει πὼς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ πιστεύῃ ἀπόλυτα στὴν ἰδέα τοῦ θεάτρου.

Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸν Κοὺν

Ὁ κ. Κούν.

ν' ἀνεβοκατεβαίνῃ, νὰ δίνῃ διαταγές, νὰ κανονίζῃ φωτισμούς, νὰ βάφῃ, νὰ ράβῃ, νὰ ὑπαγορεύῃ.

* * *

Μετὰ τὸν παρακολουθοῦμε σὲ σοβαρώτερες προσπάθειές του. Μαζὶ μὲ τὸ κέφι καὶ τὴν πίστι νέων καλλιτεχνῶν παρουσιάζει κατὰ καιροὺς σὲ διάφορα θέατρα, τὴν «Ἐρωφίλη», τὸν «Πλοῦτο», τὸν «Βυσινόκηπο», τὸν «Κατὰ φαντασίαν ἀσθενῆ» τοῦ Μολιέρου. Καὶ τελευταῖα σκηνοθετεῖ μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὴν «Ἔντα Γκάμπλερ» τοῦ Ἴψεν, στὸ θέατρο Ἀνδρεάδη.

Μὲ τὴν ἐργασία αὐτὴ ἔδωσε ἐξετάσεις καὶ πέτυχε ἀπόλυτα.

Ἔτσι, ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη τὸν προσέλαβε σκηνοθέτη τοῦ θεάτρου της, μετὰ τὴν ἀποχώρησι τοῦ κ. Γ. Σαραντίδη.

* * *

—Πότε ἀρχίζετε παραστάσεις, ρωτῶ τὸν κ. Χέλμη.

—Ὁ θίασος ἔρχεται στὸ τέλος τοῦ μηνός. Κανονικὰ δέ, ἔπρεπε νὰ ἀρχίσουμε ἀμέσως παραστάσεις, ἀφοῦ τὸ ἔργο τοῦ κ. Κατηφόρη τὸ «Μεράκι τοῦ Ἄρχοντα», ποὺ σημείωσε τέση ἐπιτυχία στὴν Θεσσαλονίκη καὶ στὶς πόλεις ποὺ περιώδευσε ὁ θίασος ἦταν ἔτοιμο. Ἀλλὰ προτιμήσαμε νὰ ἀρχίσουν οἱ παραστάσεις στὶς 7 Αὐγούστου, ὥστε νὰ γίνῃ μιὰ τελικὴ γενικὴ δοκιμή, μαζὶ μὲ τὸ νέο σκηνικὸ τοῦ κ. Λάσκαρη, γιὰ νὰ ἰδοῦν οἱ ἡθοποιοὶ τὴν ἀνεσή τους στὴ σκηνὴ αὐτὴ — μὴ ξεχνᾶτε ὅτι παίζουν σὲ σκηνὲς ἐπαρχιακῶν θεάτρων —καὶ τέλος γιὰ νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τῆς φωνῆς τους. Τέσσερις μῆνες τώρα παίζουν σὲ ἀνοιχτὰ θέατρα.

—Ποιὸ εἶνε τὸ ἔργο ποὺ θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ «Μεράκι τοῦ Ἄρχοντα»;

—Τὸ «Παιδὶ μὲ τὴν χρυσῆ τύχη» τοῦ νέου Ἀμερικανοῦ συγγραφέα Ὀντέτ. Ἀξίζει νὰ σᾶς

(Συνέχεια εἰς τὴν 6ην σελίδα)

ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η «ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ»

Η «Φιλαρμονικὴ Μάντζαρος» τῆς Κερκύρας, ποὺ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Πρωτευούσης κατ' ἐντολὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐπιχορήγησε μ' ἑκατὸ χιλιάδες δραχμὲς εἶνε τὸ δεύτερο ἀξιολογώτατο μουσικὸ ἵδρυμα τῆς Κερκύρας, ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὴ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία», ποὺ σ' αὐτὸ ἔκτακτος συνεργάτης μας ἀφιερώνει εἰδικὸ σημείωμα, προσέφερε μεγάλη συνδρομὴ στὴν ὅλη μουσικὴ μόρφωση τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ «Φιλαρμονικὴ Μάντζαρος» ἱδρύθηκε τὸ 1890, πρωτοεμφανίστηκε δὲ σὰν Σύλλογος, ποὺ σκοπὸν εἶχε τὴν διάδοση τῶν σοσιαλιστικῶν ἀρχῶν στὴν Κέρκυρα. Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ οἱ σοσιαλιστικοὶ ἀγῶνες ὑποχωρήσανε ἀπόλυτα στοὺς ἀγῶνες τῆς μουσικῆς, γιατὶ μεταξὺ τοῦ νεοσύστατου αὐτοῦ Συλλόγου καὶ τῆς παλαιᾶς «Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας» ἀναπτύχθηκε μιὰ ἀμιλλα, ποὺ ἀπ' αὐτὴ ἀναπήδησε καὶ δεύτερη μπάντα.

Ἡ οἰκονομικὴ ἑπομένως ἐνίσχυσις ἑνὸς μουσικοῦ ἱδρύματος, ποὺ φέρει τὸ ὄνομα τοῦ συνθέτου τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ὕμνου, καὶ ποὺ ἡ ὅλη της δράση ὑπῆρξεν ἐξυπηρετικὴ τῆς μουσικῆς προόδου σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, καὶ δίκαιη καὶ ἐπιβαλλομένη ἦταν.

●

ΠΟΛΥΣ ΘΟΡΥΒΟΣ

Ο κ. Γ. Χέλμης ἀπαντῶντας στὶς ἐρωτήσεις, ποὺ διατυπώσαμε στὸ περασμένο φύλλο τῶν «Παρασκηνίων» σχετικὰ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴ Δραματολογίας, μᾶς πληροφορεῖ πὼς «τὴν ἀπαρτίζουν βασικῶς τὰ ἴδια πρόσωπα, ποὺ κατὰ τὴν τελευταίαν ὀκταετίαν ἔκριναν καὶ ἀπεδέχθησαν ὅλα τὰ ἔκτοτε ἀναβιβασθέντα ἔργα εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη».

Ὥστε πρόκειται περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δραματολογίου τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη καὶ ὄχι περὶ κάποιας ἄλλης νέας «Ἐπιτροπῆς Δραματολογίας» ὅπως ἄφηνε νὰ ἐννοηθῇ ἡ κακὰ διατυπωμένη εἴδησις τῆς ἐφημερίδος.

Πολὺς θόρυβος λοιπὸν ἐξ ἀφορ

ΕΝΑ ΝΟΕΡΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΝΤΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ κ. Β. ΗΛΙΑΔΗ

Τίποτε δὲν εἶνε περισσότερο ὡραῖο καὶ συγκινητικὸ, ἀπὸ τὸ ξεφύλισμα τοῦ βιβλίου τῶν παλῃῶν ἀναμνήσεων.

Κάθε σελίδα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ καὶ ἕνας κόσμος ὁλόκληρος γιὰ ὅσους ἔζησαν τὴν ἐποχὴ καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς σελίδος αὐτῆς. Καὶ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ δοκιμάζουν μιὰ ἀνείπωτη εὐχαρίστησι στὸ ξετύλιγμα τῆς παλῃᾶς των ζωῆς, ὑπὸ τὴν σοβαρὴ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν εὔθυμη καὶ χαρουμένη μορφή της. Εἶνε οἱ ἄνθρωποι ποὺ ὁ χειμῶνας ἄπλωσε τὸ ἄχραντο λευκὸ χιόνι του ἐπάνω στὸ κεφάλι των καὶ ἐλύγισε τὸ κορμί τους. Καὶ παράλληλα πρὸς αὐτοὺς εἶνε καὶ οἱ νεώτεροι ποὺ τοὺς κατέχει ὁ πόθος νὰ γνωρίσουν ἕνα παρελθὸν γιὰ νὰ συντονίσουν ἴσως μ' αὐτὸ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τους. Καὶ νὰ ποὺ ξεφυλλίζουμε τὸ βιβλίο τῶν παλῃῶν ἀναμνήσεων μιᾶς ζωῆς τῆς Πόλης.

Εἶχε μία κίνησι καὶ μιὰ ἐκδήλωσι πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ τὸ Ἑλληνικὸ στοιχεῖο—οἱ Ρωμηοὶ—τῆς παλῃᾶς ἐποχῆς, ἐκεῖ στὶς ἀκτὲς τοῦ Βοσπόρου, ποὺ ἀξίζει νὰ τὴν θυμούμεθα κάποτε, νὰ τὴν ὁραματιζώμεθα καὶ νὰ τὴ ζοῦμε. Φανταζόμεθα τὴ λάμψι σὲ μερικὰ μάτια γεμᾶτα νοσταλ-

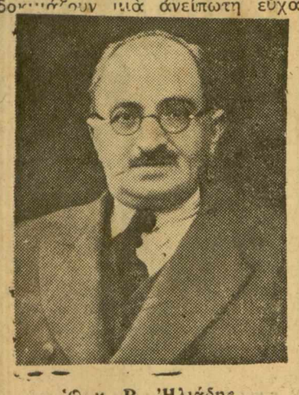

Ὁ κ. Β. Ἡλιάδης.

γίστησι στὸ ξετύλιγμα τῆς παλῃᾶς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ πόθο. Καὶ διαισθανόμεθα κάποιους ὡραίους καὶ δυνατοὺς παλμοὺς μέσα σὲ στήθια, ποὺ δοκίμασαν ἄλλοτε — τόσες φορὲς—τοὺς νεανικοὺς φρικιασμοὺς γιὰ μιὰ φυλετικὴ ἀνύψωσι εὐγενικὴ καὶ σὲ ἐπίπεδο καθαρῶς πνευματικὸ καὶ πολιτισμένο.

Στὴν Πόλη, ἐδῶ καὶ τριάντα πέντε χρόνια! Ὁ Ἑλληνισμὸς εἶχε κληρονομήσει κάτι ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς προγόνους του προσαρμόζοντας τὴν κληρονομία του αὐτὴ μὲ τὸ σύγχρονο νεοελληνικὸ πνεῦμα ποὺ ἔστελνε ἡ Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα. Καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ τὸ ἔφερναν στὴν Πόλη οἱ Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες, τὰ φυλλάδια, τὰ τραγούδια, οἱ τραγουδιστὲς καὶ τὸ θέατρο. Ἡ Πόλη εἶχε τὶς ἐφημερίδες της ποὺ ἐκράτησαν ἕνα ἀγῶνα ἀξιοθαύμαστο. Ἐκεῖ ὁ μεγάλος Γαβριηλίδης τῆς «Ἀκροπόλεως», ἐκεῖ ὁ σοφὸς Σταῦρος Βουτυρᾶς μὲ τὸν «Νεολόγο» του, ἐκεῖ κορυφαιοι ἄλλοι τῆς δημοσιογραφίας, ποὺ ἐξέδιδαν ἐφημερίδες, ὅπως ὁ «Ταχυδρόμος», ἡ «Κωνσταντινούπολις», ἡ «Νέα Ἐφημερὶς», ἡ «Βυζαντὶς», ἡ «Πρόοδος», ὁ «Ἀνατολικὸς Ταχυδρόμος», ὁ «Ἀμερόληπτος», ὁ «Χρόνος», ὁ «Νεολόγος», ἡ «Πρωΐα», ἡ «Πατρὶς». Συνεργάτες ἐκλεκτοὶ εἰς τὶς ἐφημερίδες αὐτὲς τοῦ κύκλου ποὺ εἶχε δημιουργήσει ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ποὺ ὑπῆρξε τὸ σοβαρώτερο πνευματικὸ ἵδρυμα ἀπὸ αἰῶνα καὶ πλέον. Ἀρθρογράφοι, κοινωνιολόγοι, ποιηταί, ἐπιφυλλιδογράφοι. Πρὶν ἀκόμη ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος ἀποκτήσῃ τοὺς μυθιστοριογράφους του ἡ Πόλη εἶχε τοὺς ἰδικούς της τὸν Σαμαρτζίδη καὶ τὸν ἀείμνηστο Ἐπαμεινώνδα Κυριακίδη ποὺ συνεκίνησε κόσμο καὶ κόσμο μὲ τὰ «Ἀπόκρυφα τοῦ Πέραν» τὴν «Ἑβραία» καὶ μὲ σειρὰν ὀγκώδη μυθιστορημάτων. Ἔλειπεν ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς Πόλης τὸ

(Συνέχεια εἰς τὴν 7ην σελίδα)

ΠΑΛΗΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΝΕΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΟΓΡΑΦΟΙ;

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ» ΠΟΥ Σ' ΑΥΤΗΝ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΙ κ. κ. Ν. ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΚΑΙ Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Ποιὸς δὲν θυμᾶται τὶς παλιὲς ἐκεῖνες ἐπιθεωρήσεις ποὺ μὲ τὸ πνεῦμα τους καὶ τὸ μπρίο τους σκορποῦσαν τὸ ἀβίαστο γέλιο; Ποιὸς δὲν θυμᾶται τὶς ἐκλεκτὲς ἐκεῖνες κυψέλες τῆς λεπτῆς καὶ πολιτισμένης σάτυρας καὶ τοῦ γνησίου καὶ τοῦ ἀθανάτου ἀττικοῦ ἅλατος; Ὅλοι μας, ποιὸς λίγο, ποιὸς πολὺ — καὶ περισσότερο οἱ μεγαλύτεροι στὰ χρόνια — θὰ θυμοῦνται τὴν παλιὰ Ἀθηναϊκὴ ἐπιθεώρησι ποὺ τοὺς χάρισε πραγματικὰ ἀξέχαστες ὧρες εὐθυμίας καὶ κεφιοῦ καὶ ποὺ τώρα ἀσφαλῶς τὴν νοσταλγοῦν.

Γιατὶ σήμερα δυστυχῶς — καὶ εἶνε μοῦ φαίνεται πολὺ λυπηρὸ τὸ γεγονὸς ὅτι μέσα σ' ἕνα τόσο μικρὸ σχετικὰ διάστημα γίνηκε αὐτὴ ἡ μεταβολὴ — δὲν ὑπάρχουν πιὰ οἱ καλὲς ἐπιθεωρήσεις τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Σπάνια νὰ δοῦμε ποῦ καὶ ποῦ, καμμιὰ ἐπιθεώρησι τῆς προκοπῆς μὰ κι' αὐτῆς τὸ πνεῦμα — πρέπει νὰ τὸ ἐμολογήσουμε — δὲν μπορεῖ νὰ παραβληθῇ μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ἐπιθεωρήσεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ ἔρχονται στὰ χείλη τοῦ καθένα αὐθόρμητα τὰ ἐρωτήματα:

—Γιατὶ δὲν βλέπουμε πλέον καλὲς ἐπιθεωρήσεις: Τί νὰ συμβαίνῃ ἄραγε; Χάθηκαν μήπως οἱ συγγραφεῖς; Κι' ἂν ὑποτεθῇ κάτι τέτοιο δὲν ὑπάρχουν νέοι, μὲ καινούργιο σφρῖγος, καὶ ζωή, ποὺ θ' ἀντικαταστήσουν τοὺς παλιούς;

»Τί νὰ ἔβλαψε τὴν ἐπιθεώρησι; Μήπως οἱ ξένες ἐπιδράσεις, μήπως ἡ τσιγγουνιὰ τῶν θιασαρχῶν, μήπως κι' αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ ζωή, ποὺ δὲν παρουσιάζει καινούργια θέματα; Ἐξαφανίστηκε ἡ σάτυρα, ἢ μήπως στέρεψαν οἱ ἁλυκὲς.. τοῦ ἀττικοῦ ἅλατος;

Νά, τί ἐρωτᾷ ὁ καθένας μας βλέποντας καὶ συγκρίνοντας τὴν σημερινὴ ἐπιθεώρησι μὲ τὴν παλιά. Καὶ μὲ τὰ ἐρωτήματά του αὐτὰ θίγει ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τοῦ σημερινοῦ μουσικοῦ θεάτρου, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ ἄξιζε κάθε κόπος νὰ γίνῃ μιὰ μακρὰ καὶ ἐξονυχιστικὴ συζήτησι μέσα στὴν ὁποίαν θὰ ἀκουστοῦν καὶ οἱ γνῶμες τῶν διαφόρων μας εἰδικῶν, γνῶμες ποὺ ἀσφαλῶς θὰ καταλήξουν σὲ κάποιο συμπέρασμα, ποὺ ἐξάπαντος θὰ ὠφελήσῃ.

Θέλοντας, λοιπὸν, ν' ἀκούσουμε τὶς γνῶμες αὐτὲς καὶ νὰ βοηθήσουμε μὲ τὴ δύναμί μας τὴν λύσι αὐτοῦ τοῦ ζητήματος ἀρχίζουμε ἀπὸ σήμερα αὐτὴ τὴν καινούργια μας ἔρευνα, μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὑπῆρξαν στὸ παρελθὸν ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς τῆς αἴγλης τῆς παλῃᾶς ἐπιθεωρήσεως.

ΤΙ ΛΕΓΕΙ Ο κ. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

Κάνω ἀρχὴ, ἀπὸ τὸν κ, Λάσκαρη, τὸν ζωντανὴ αὐτὴ ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Νεοελληνικοῦ μας θεάτρου. Εἶν

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Κατὰ στίχον Δρχ. 5
Διὰ θεατρικάς, κινηματογραφικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς διαφημίσεις ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

Πᾶσα ἀπόδειξις εἰσπράξεως μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ περιοδικοῦ εἶνε ἄκυρος.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΤΣΑΝΗΣ
Δαμάρεως 4.

μῆς μιᾶς παρανοήσεως.

●

ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ

Σ' ἄλλη στήλη δημοσιεύουμε τὶς λεπτομέρειες μιᾶς ἀτόπης πράξεως — εἶνε ὁ πιὸ ἐλαφρὸς χαρακτηρισμὸς αὐτὸς— ἑνὸς θιάσου, ποὺ γιὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τὸ κοινὸ καὶ τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς Ἑταιρείας τῶν Θεατρικῶν Συγγραφέων, ἄλλαξε τὸν τίτλο τῆς ἑλληνικῆς κωμωδίας «Αὐτὸς εἶμαι», ἄλλαξε ἀκόμα καὶ τὸ ὄνομα, τὴν κατάσταση καὶ τὴν ἐθνικότητα τοῦ συγγραφέως, ποὺ τὸν ἔκανε ἀπὸ Ἕλληνα Γάλλο, ἀπὸ ἄσημον μεγάλον κι' ἀπὸ Θ. Συναδινὸν Ζὰν Φραντὲν κ' ἔπαιξε τὸ ἔργο του ὡς μετάφραση ἀπὸ τὸ Γαλλικό.

Παρόμοια κρούσματα ἔχουν σημειωθῆ ἐπανειλημμένως στὸ παρελθόν. Μὰ τότε δὲν ὑπῆρχεν Ἐπιτροπὴ Ἀδείας. Σήμερα ὑπάρχει καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ δώσῃ ν' ἀντιληφθοῦν μιὰ γιὰ πάντα μερικοὶ κακοὶ ἐργάτες τοῦ θεάτρου, ὅτι τέτοιου εἴδους ἀσχήμιες ὄχι μόνον ἐκθέτουν τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἠθοποιοῦ ἀλλὰ καὶ γενικώτερα τὸ γόητρο τοῦ θεάτρου.

●

ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΟΡΘΟ

Ὁ νέος σκηνοθέτης τοῦ ἡμικρατικοῦ θεάτρου τῆς κ. Κοτοπούλη, κ. Κοὺν, στὴ συνέντευξή του ποὺ δημοσιεύουμε σ' ἄλλη σελίδα ἐκθέτει τὶς ἀντιλήψεις του γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ σκηνοθέτη. Ὁ κ. Κοὺν ἀναγνωρίζει στὸ Λόγο τὴν κυρίαρχη θέση στὸ θέατρο. Παλὴ ἀλλὰ μεγάλη ἀλήθεια, ποὺ κι' ὅσοι γιὰ τὸν Α ἢ τὸν Β λόγο τὴν ἀγνοήσανε βρεθήκανε στὴν ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσουνε ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν πλάνη τους. Ἀκόμα ὁ κ. Κοὺν ἀντιλαμβάνεται τὴ σκηνογραφία σὰν ἐπικουρικὴ δύναμη, ποὺ ἀποστολή της εἶνε νὰ συμβάλῃ στὴν ἀνάδειξη τοῦ Λόγου.

Βέβαια ὁ κ. Κοὺν δὲν λέει τίποτε τὸ ἄγνωστο ἢ τὸ νέο. Εἶνε κάτι ὅμως νὰ λέῃ τὸ σωστὸ καὶ τὸ ὀρθό.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΝ:
ΑΔ. Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ
ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
(Τὸ φίλμ μιᾶς ζωῆς)
●
ΕΚΔΟΣΗ
ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΡΙΝ ΑΠΟ 60 ΧΡΟΝΙΑ

18 Ἰουλίου· Στὸ Ὠδεῖο Ἀθηνῶν ἤτανε καθηγητὴς ὁ Μποκερόνι· αὐτὸς ἑτοίμασε μιὰ μελοδραματικὴ ἐπίδειξι μὲ διάφορα ἀποσπάσματα, ποὺ τὴν θεωρήσανε γιὰ μιὰν ἀρχὴ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἑλληνικὸ μελόδραμα. Ἐκτελεστὲς ἦταν οἱ μαθητές του.

—Ἡ κ. Βέσσελ θὰ τραγουδοῦσε μέρη ἀπὸ τὴ «Βετλῆ» τοῦ Δονιζέττι· ἡ χορῳδία κομμάτια ἀπὸ τὸν «Καλομέλα» τοῦ Φιοραβάντι, τὸν «Ὑποψήφιο» τοῦ Ξύντα, τρίο ἀπὸ τοὺς Σαγανόπουλο, Ραφαὴλ καὶ Βέσσελ.

—19 Ἰουλίου. «Ἄποροι πολυτελεῖς» τοῦ Ὠζιέ· ἐξελιγμένη μορφὴ τοῦ μυθιστορηματικοῦ δράματος, οἰκογενειακό· ἐπιτυχία στὸ «Μαίναν δρο».

20 Ἰουλίου. Τρεῖς κωμωδίες.

—Χθὲς ὁ θίασος τοῦ Λαβὲρν στὸ θέατρο Φαλήρου ἔπαιξε τὴν ὀπερέττα «Μεγάλη δούκισσα».

—Στὴ Ζάκυνθο παίζει ἰταλικὸς δραματικὸς θίασος· Τὸ ρεπερτόριό του ἔχει κυρίως ἔργα σὰν τοῦ θιάσου «Μένανδρος», μυθιστορηματικὰ —οἰκογενειακά.

γιαν. σιδ.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς πλακὸς εὐγνωμοσύνης τοῦ μουσικοῦ θεάτρου πρὸς τὸν κ. Κ. Μπαστιᾶν, ποὺ γι' αὐτὴ γράφουμε σ' ἄλλη στήλη, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιτροπῆς, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Σωματείου Ἠθοποιῶν κ. Πατρίκιος, ἐπέδωσε πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» τὸ κατωτέρω ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον καὶ ἀνέγνωσε:

«Πρὸς τὸν κ. Κωστῆν Μπαστιᾶν Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν καὶ τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» τῆς Ἑλλάδος,

Ἐνταῦθα

»Κύριε Γενικὲ Διευθυντά,

»Εἶνε τόσο ἀγνὴ καὶ τόσο ἄδολη ἡ χαρὰ ποὺ νοιώθει τὸ Μουσικὸ Θέατρο γιὰ τὶς τεράστιες ἐπιτυχίες ποὺ ἐσημειώσατε μὲ τὴ θριαμβευτική σας περιοδεία στὴν Εὐρώπη, ὥστε ἐρχόμαστε γεμάτοι συγκίνησι νὰ σᾶς σφίξωμε τὸ χέρι καὶ νὰ σᾶς προσφέρωμε αὐτὸ τὸ μικρὸ σημάδι — ὡς σύμβολο τῆς μεγάλης ἀφοσιώσεως, ποὺ σύσσωμο τὸ Μουσικὸ Θέατρο τρέφει στὸ πρόσωπο τοῦ Κωστῆ Μπαστιᾶ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1939

Ἡ Ἐπιτροπὴ
τοῦ Μουσικοῦ Θεάτρου»

Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῆς Κρατικῆς Σκηνῆς ἐδέχθη συγκινημένος τὸ δῶρον καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἐλαφροῦ μουσικοῦ θεάτρου καὶ ἀπήντησεν ἐξάρας τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἡ ὁποία ὡς εἶπε, ἀποτελεῖ ἐπιτυχίαν συνολικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ οὐχὶ μόνον τοῦ θεάτρου τῆς πρόζας.

—«Ἐγώ, προσέθεσε, δὲν κάνω διαστολὴν μεταξὺ δραματικοῦ καὶ μουσικοῦ θεάτρου. Τὸ θέατρον εἶνε ἑνιαῖον καὶ ὅ,τι προσωπικῶς ἐπετέλεσα δὲν εἶνε παρὰ ἡ ἀξιοποίησις τῶν καλλιτεχνικῶν δυνάμεων τῆς δραματικῆς σκηνῆς ποὺ πάντοτε ὑπῆρχον, ἀλλὰ δὲν εἶχον λάβει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσουν ὅλας των τὰς ἱκανότητας».

Καὶ ἐπέρανε: «Καὶ τὸ μουσικὸν θέατρον, ὅπως καλῶς γνωρίζω, ἔχει ἀξίας σημαντικὰς μεταξὺ τῶν στελεχῶν του καὶ δὲν μένει παρὰ καὶ δι' αὐτὸ νὰ εὑρεθῇ ἡ εὐκαιρία τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν ἱκανοτήτων, ποὺ ἔχει διὰ νὰ σημειώσῃ τὴν πρόοδον, ποὺ τοῦ ἀξίζει».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Themis et Co
Λυκαβηττοῦ 5

Ὁ εὐφήμως γνωστὸς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπορορραπτικὸς οἶκος Themis et Co σᾶς παρουσιάζει πλουσίαν συλλογὴν γνησίων ἀγγλικῶν ὑφασμάτων εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λυκαβηττοῦ 5 ἔκθεσίν του.

ΜΑΝΤΡΑ ΑΤΤΙΚ
Ο ΑΤΤΙΚ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ
Τὸ 7ετὲς παιδὶ θαῦμα ΝΙΝΗ ΖΑΧΑ
καὶ σὲ πιανιστικὲς ἐκτελέσεις.
ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ὅλα νέα ὅλα καινούργια

ΑΝΔΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ	ΙΛΝΤΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
Λέλα Πασσαλῆ	Ὀρέστης Λάσκος
Γιούλικα	Θεοδ. Ἀγγελόπουλος
Μπεχίγκα	Λέανδρος
Λίζα	Ζαζᾶς
Χρωμάτωφ	Κ. Ἀλμπέρτης
Ρεπούσης	Βάγγος Λέρμης
	κ.λ.π.

Σκηνοθεσία Ι. ΑΜΠΕΛΛΑ.ὑπὸ τὸν Κ. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΝ
7) μελὴς ὀρχήστρα ΤΖΑΖ
Χορογραφίαι Κ. ΑΛΜΠΕΡΤΗ
Κάθε Τρίτην ζοὺρ - Σὶκ
Κάθε Πέμπτην Φιλολογικὸς Διαγωνισμός. Τὴν Κυριακὴν Ἀπογευματινή.
Εἰσιτήρια: 10½ — 1 καὶ 5½ — 7 Ἀριθμὸς Τηλεφ. 24-638
Ἀπὸ 7 μ. μ. Ἀριθμ. Τηλεφώνου 55-071

Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ & Σ^ΙΑ
Ἑρμοῦ 43
ΜΑΛΛΙΝΑ - ΜΕΤΑΞΩΤΑ - ΒΑΜΒΑΚΕΡΑ
Τὰ πιὸ νουβωτὲ γυναικεῖα ὑφάσματα
καὶ τὰ ἐκλεκτότερα εἴδη προικῶν

Νέα ἀπὸ τὶς αὐλαίες

— Τὴν περασμένη Τετάρτη Ἐπιτροπὴ ἠθοποιῶν τοῦ ἐλαφροῦ μουσικοῦ θεάτρου, ποὺ τὴν ἀποτελοῦσαν οἱ κυρίες Ὀλυμπία Ριτσιάρδη καὶ Μαρ. Κρεββατᾶ καὶ ὁ κ. Σπ. Πατρίκιος, προσέφερε πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Β. Θεάτρου κ. Κ. Μπαστιᾶν, ἀναμνηστικὸ δῶρο «εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ πρὸς τὸ ἐλαφρὸν θέατρον ἐνδιαφέρον του».

— Χθὲς ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη γιὰ τὴν Καβάλλα ὅπου θὰ δώσῃ 3—4 παραστάσεις, ὁ θίασος τῆς κ. Κοτοπούλη.

— Στὶς 11 Αὐγούστου θὰ ἀναβιβασθοῦν στὸ θέατρο τῆς κ. Ἀνδρεάδη τὰ ἔργα τῶν Μυσσὲ καὶ Μολιέρου μὲ σκηνοθεσία τοῦ κ. Σαραντίδη καὶ σκηνογραφίες τοῦ κ. Βακαλό.

— Στὶς 19 τρέχοντος μηνὸς ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη ἐπιστρέφουσα στὰς Ἀθήνας ἡ κ. Κυβέλη.

— Ἡ κ. Κυβέλη ἐπιβαίνει τοῦ ἀτμοπλοίου «Νέα Ἑλλάς», ποὺ θὰ καταπλεύσῃ στὸν λιμένα Πειραιῶς στὶς 1 ἢ 2 προσεχοῦς μηνὸς.

— Ἡ κ. Ἀλίκη, ὡς γνωστὸν θὰ παραμείνῃ στὴν Ἀμερικὴ προκειμένου νὰ συμμετάσχῃ στὸ τράβηγμα μιᾶς δοκιμαστικῆς κινηματογραφικῆς ταινίας.

— Στὸ Σουφλὶ ἐπαίχθη ἀπὸ τὸν θίασο Δελούδη μιὰ κωμωδία ὑπὸ τὸν τίτλον: «Νὰ γαμπρὸς νὰ μάλαμα» τοῦ «μεγάλου συγγραφέως» Ζὰκ Φραντέν.

— Ἡ παράστασις τῆς ἀνωτέρω κωμωδίας ποὺ ἐδόθη ὡς τιμητικὴ τοῦ ἠθοποιοῦ κ. Νίκου Εὐθυμίου, ἀνηγγέλθη στὸ πρόγραμμα ὡς «ἔργο ποὺ προσφέρει στὸ θεατὴ μιὰ ἀπόλαυσι καὶ συγχρόνως ἕνα γερὸ κοινωνικὸ μάθημα».

— Ἀκόμη τὸ πρόγραμμα παρέχει τὴν πληροφορία πὼς τὸ ἐν λόγῳ ἔργον «μετεφράσθη καὶ διεσκευάσθη σὲ ὅλον τὸν κόσμο».

— Κατὰ τὸ αὐτὸ πρόγραμμα ἡ κωμωδία τοῦ Ζὰκ Φραντὲν «ποὺ θ' ἀφήσῃ ἐποχὴν» καὶ ποὺ «θὰ σκορπίσῃ ἀβίαστα γέλια», ὁ θίασος τὴν «φύλαγε γιὰ τελευταία παράστασι θέλοντας ν' ἀφήσῃ στὸ κοινὸν Σουφλίου μιὰ καλὴ ἀνάμνησι».

— "Ολ' αὐτὰ βεβαίως, δὲν θὰ εἶχαν καμμιὰ σημασία ἂν, ὅπως καταγγέλθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀδείας, κάτω ἀπὸ τὸν ἀνύπαρκτο τίτλο: «Νὰ γαμπρὸς... νὰ μάλαμα» δὲν κρυβότανε ἡ Ἑλληνικὴ κωμωδία: «Αὐτὸς εἶμαι» καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ἀνύπαρκτο Γάλλο συγγραφέα Ζὰκ Φραντὲν ὁ Ἕλλην συγγραφεὺς κ. Θ. Συναδινός.

— Λέγεται ὅτι στὸ «Περοκὲ» πρόκειται νὰ ἀναβιβασθῇ ἡ «Ἠλέκτρα» τοῦ Σοφοκλέους μὲ τὴν κ. Κοτσάλη καὶ τὸν κ. Μποῦρλον.

— Οἱ εἰσπράξεις τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Δειλινοῦ «Ἐμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι» ποὺ παίχθηκε τὴν περασμένη Τετάρτη γιὰ πρώτη φορὰ στὸ «Περοκὲ» δὲν ἦσαν καθόλου ἱκανοποιητικές, γιατὶ μόλις ἔφθασαν τὶς 1.600 δραχμές.

— Ὁ θίασος τῆς Δδος Ἡρ. Χαντᾶ — Πρινέα στὸ τέλος τοῦ μηνὸς ἐγκαταλείπει τὴν Θεσσαλονίκη μεταβαίνων στὰς Πάτρας.

— Στὸν θίασο Οἰκονόμου προσελήφθη ἡ κ. Ριτσιάρδη—Καντιώτη γιὰ ὡρισμένα ἔργα, ποὺ θὰ παιχθοῦν γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Θεσσαλονίκη.

— Ἡ κ. Ριτσιάρδη, θὰ παίρνῃ κατὰ παράσταση 1.500 δραχμές.

— Ἡ ἠθοποιὸς τοῦ θεατρικοῦ συγκροτήματος Δελούδη Δνὶς Ἀγγελικὴ Σαφραλῆ κατήγγειλε στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀδείας τὸ ζεῦγος Δελούδη, «διότι ἡ συμπεριφορὰ τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν εἰς τοὺς κυρίους ἠθοποιοὺς καὶ τὰς κυρίας ἠθοποιοὺς τοῦ θιάσου εἶνε εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀπρεπὴς καὶ ἀνάρμοστος, ὥστε νὰ διερωτᾶται κανεὶς ἐὰν πρόκειται περὶ θιάσου ἢ μπουλουκιοῦ ἀλάνηδων ἐμπορικῶν λιμανιῶν».

— Συνεχίζονται πυρετωδῶς οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν ἔναρξι τῶν παραστάσεων τοῦ Α' Ἄρματος Θέσπιδος, ποὺ θὰ γίνῃ στὶς ἀρχὲς Σεπτεμβρίου στὴν Κόρινθον.

— Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» κ. Κ. Μπαστιᾶς ὥρισε τὸ πρόσωπον ποὺ θ' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώτου αὐτοῦ περιοδεύοντος κρατικοῦ θιάσου, ὡς τοιοῦτος δ' ἐξελέγη ὁ ἠθοποιὸς κ. Ν. Παρασκευᾶς, ὅστις καὶ θὰ λαμβάνῃ μέρος στὶς παραστάσεις.

— Διωρίσθη ἐπίσης καὶ γραμματεὺς στὸ Ἄρμα, ὡς τοιοῦτος δ' ἐξελέγη ὁ θεατρικὸς συγγραφεὺς κ. Δ. Ρῶμας.

— Στὸ Ἄρμα τῆς Θέσπιδος προσελήφθη καὶ ὁ ἠθοποιὸς κ. Καροῦσος, ποὺ, ὡς γνωστὸν ἀνῆκε στὴ δύναμη τοῦ ἡμικρατικοῦ θιάσου τῆς κ. Κοτοπούλη.

— Τὴν περασμένη Τετάρτη ἐστάλησαν ἀεροπορικῶς στὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει θεατρικὸν ἐπιχειρηματίαν κ. Πετρίδην τὰ ὑπογραφέντα συμβόλαια τῶν ἠθοποιῶν τοῦ εἰδικῶς γιὰ τὴν τουρνὲ Κωνσταντινουπόλεως θιάσου, ὅπως ὑπογραφοῦν αὐτὰ καὶ ὑπὸ τοῦ συμβαλλομένου ἐπιχειρηματίου ἐνώπιον τοῦ ἐκεῖ Ἕλληνος Προξένου.

ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΗΣ Κ^ΑΣ ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Εἰς τὸ ἡμικρατικὸν θέατρον Κοτοπούλη συνῆλθε πρὸς σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Καλῶν Τεχνῶν καὶ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Ἡμικρατικοῦ Θεάτρου κ. Κ. Μπαστιᾶ, ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπιτροπὴ τούτου, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς κ.κ. Γ. Χέλμην γενικὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου καὶ ἐντεταλμένον ἀντιπρόσωπον τῆς κυρίας Μαρίκας Κοτοπούλη, ἀπουσιαζούσης, ὡς γνωστόν, εἰς Θεσσαλονίκην, Κ. Κοὺν σκηνοθέτην αὐτοῦ καὶ Μαν. Σκουλούδην, γεν. γραμματέα καὶ εἰσηγητὴν τοῦ δραματολογίου του.

Θέμα τῆς συσκέψεως ἀπετέλεσεν ἡ ἐκ μέρους τῆς γενικῆς διευθύνσεως τοῦ θεάτρου ὑποβολὴ τοῦ δραματολογίου τῆς προσεχοῦς χειμερινῆς περιόδου πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν κ. Μπαστιᾶν.

Εἰς τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν ὁ κ. Χέλμης ἐτόνισεν ὅτι κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ δραματολογίου ἐπρυτάνευσαν αἱ ἑξῆς ἀπόψεις:

α) τῆς συνεχοῦς ἀνανεώσεως, μὲ βάσιν τὰ ἔργα ἐξαιρετικῆς καλλιτεχνικῆς ποιότητος καὶ τὰ σύγχρονα μεγάλου λαϊκοῦ ἐνδιαφέροντος.

β) Τῆς δικαίας ἐξυπηρετήσεως ὅλων τῶν καλλιτεχνικῶν δυνατοτήτων τοῦ καλλιτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ θιάσου. γ) Τῆς ἐμφανίσεως τῆς κυρίας Μαρίκας Κοτοπούλη μόνον εἰς ἔργα ἀντάξια τῆς μεγάλης προσωπικότητός της (πρᾶγμα ποὺ θὰ δώσῃ εὐκαιρίαν πλουσίας καλλιτεχνικῆς δράσεως καὶ εἰς τὰς συναδέλφους της) καὶ δ) Τῆς τονώσεως τῆς Ἑλληνικῆς θεατρικῆς παραγωγῆς μὲ προοπτικὴν τὴν δημιουργίαν νέων Ἑλληνικῶν θεατρικῶν ἔργων μὲ πραγματικὰ Ἑλληνικὸν καὶ ζωντανὸν καλλιτεχνικὸν περιεχόμενον, μὲ βάσιν τὰς παραπάνω ἀπόψεις προεκρίθησαν τὰ ἑξῆς ἔργα:

Γιὰ μὲν τὸ τέλος τῆς τωρινῆς θερινῆς θεατρικῆς περιόδου: 1) Τὸ «Μεράκι τοῦ ἄρχοντα»: Πρόκειται γιὰ μιὰ ἑλληνικὴ κωμωδία χαρακτήρων τοῦ νέου Ἕλληνος θεατρικοῦ συγγραφέως κ. Ν. Κατηφόρη, τοῦ ὁποίου ἡ πρεμιέρα ἐδόθη ἤδη μὲ ἐπιτυχίαν στὴν Θεσσαλονίκην. 2) «Τὸ παιδὶ μὲ τὴ χρυσῆ τύχη» τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέως Ὀντέτ. Εἶνε ἕνα ἀντιπροσωπευτικὸ δεῖγμα τῆς σύγχρονου θεατρικῆς παραγωγῆς τοῦ νέου κόσμου, μὲ τύπους ξέχειλους ἀπὸ δυνατὰ αἰσθήματα καὶ πάθη· ποὺ συγκρούονται καὶ δημιουργοῦν ἕνα πρωτότυπο καὶ συναρπαστικὸ γιὰ τὸ κοινό μας ἐνδιαφέρον. 3) Ἐφ' ὅσον τὰ δύο ἔργα αὐτὰ δὲν φθάσουν γιὰ νὰ καλύψουν χρονικὰ τὸ διάστημα, ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴ χειμερινὴ περίοδο (πρᾶγμα ἀπίθανο) σὰν τρίτο ἔργο πάντοτε τοῦ τέλους τῆς θερινῆς περιόδου θὰ ἀναβιβασθῇ ἡ ἐξαιρετικὰ λεπτή, καλλιτεχνικὴ καὶ χαριτωμένη κωμωδία τοῦ Γάλλου συγγραφέα Κλὼντ Ἀντρὲ Πυζὲ «Χαρούμενες μέρες». 4) Ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῆς χειμερινῆς περιόδου συνδυασμένη μὲ τὸν ἑορτασμὸ τῶν 30 χρόνων τῆς Μαρίκας Κοτοπούλη, ὡς θιασάρχου, θὰ γίνῃ μὲ τὴν «Ἠλέκτρα» τοῦ Σοφοκλῆ, σὲ νέα μετάφρασι τοῦ κ. Α. Μελαχροινοῦ. 5) Τὴν «Ἠλέκτρα» θὰ διαδεχθῇ ἡ «Γυναῖκα χωρὶς σημασία» τοῦ Οὐάϊλντ. Τὸ ἔργο αὐτὸ προεκρίθη γιὰ τὸ Δραματολόγιο, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀξία του, ἀφ' ἑτέρου δὲ γιὰ τὴν ἀπήχησι ποὺ τόσο ζωντανὰ μπορεῖ νὰ τὴν διακρίνῃ κανεὶς στὴ μεγάλη ἐπιτυχία, ποὺ εἶχαν τὰ ἔργα «Βεντάλια τῆς λαίδης Γουϊντερμηρ» καὶ «Ἰδανικὴ σύζυγος» τοῦ ἰδίου, ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. 6) Τὸ «Σκολειὸ γιὰ γυναῖκες» τοῦ Μολλιέρου σὲ μετάφρασι τοῦ κ. Κ. Βάρναλη· 7) Ἡ «Ἀγριόπαπια» τοῦ Ἴψεν. 8) «Ἀντώνιος καὶ Κλεοπάτρα» τοῦ Σαίξπηρ. 9) Ἡ «Λυσιστράτη» τοῦ Ἀριστοφάνη.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω ἔργα ὑπάρχουν ἀκόμα ὑπὸ ἔγκρισιν τὰ ἑξῆς πρωτότυπα ἑλληνικά: «Ὁ Λάμπρος καὶ Μαρία» τοῦ κ. Μ. Σκουλούδη, μιὰ κωμωδία τοῦ κ. Α. Τερζάκη καὶ ἴσως μιὰ κωμωδία ἐπίσης τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ γράψῃ ὁ κ. Θ. Συναδινός.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἔργα ὑπάρχουν ὑπ' ὄψει καὶ τὰ ἑξῆς:

1) «Ἕξη πρόσωπα ζητοῦν συγγραφέα», τοῦ Πιραντέλλο. 2) «Ταξιδιώτης χωρὶς ἀποσκευές», τοῦ Ἀνούϊ· 3) Ἡ «Κυρία μὲ τὶς καμελίας» τοῦ Δουμᾶ. 4) «Τὸ σπίτι τοῦ κάστρου», ἔργο τοῦ Λενορμάν, ποὺ θὰ παιχθῇ γιὰ πρώτη φορὰ ἐφέτος στὸ Παρίσι, καὶ ποὺ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς παρέδωσε τὸ χειρόγραφό του στὴν κ. Μαρίκα Κοτοπούλη κατὰ τὴν τελευταία ἐκεῖ διαμονή της καὶ 5) «Δὲν παίζουν μὲ τὸν ἔρωτα» τοῦ Μυσέ.

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ παραπάνω δραματολόγιο ποὺ τὸ Ἡμικρατικὸ Θέατρο σχεδιάζει νὰ παρουσιάσῃ στὸ κοινὸ στὶς τακτικὲς βραδυνὲς καὶ ἀπογευματινὲς παραστάσεις τῆς χειμερινῆς περιόδου του, κατὰ τὴν ἰδίαν ἐπίσης περίοδον σχεδιάζει τὴν ὀργάνωσι ἀπογευματινῶν φιλολογικῶν παραστάσεων· πειραματικοῦ περιεχομένου (ἀπὸ ἀπόψεως σκηνοθεσίας, σκηνογραφίας κ. λ. π.) χρησιμοποιῶντας τὰ νέα στελέχη τοῦ καλλιτεχνικοῦ του προσωπικοῦ. Ἡ προγραμματικὴ ὀργάνωσις τῶν παραστάσεων αὐτῶν καὶ ὁ τελικὸς καθορισμὸς τοῦ δραματολογίου του εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνονται ἤδη ἡ «Δωδεκάτη νύχτα» τοῦ Σαίξπηρ, ὁ «Γλάρος» καὶ «Οἱ τρεῖς ἀδερφὲς» τοῦ Τσέχωφ, θὰ ὑποβληθοῦν πρὸς ἔγκρισιν μόλις τελειώσῃ ἡ σχετικὴ μελέτη.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνωτέρω εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ὁ κ. Κωστῆς Μπαστιᾶς, προέβη εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Δραματολογίου, συγχαρεὶς θερμῶς τὸν γενικὸν διευθυντὴν τοῦ Ἡμικρατικοῦ Θεάτρου καὶ τοὺς συνεργάτας του μέλη τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπιτροπῆς.

Η ΑΠΟΦΑΣΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΙΑΣΟ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀδείας Ἀσκήσεως τοῦ Ἐπαγγέλματος τοῦ Ἠθοποιοῦ ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασί της γιὰ τὸν συνεταιρικὸ θίασο «Ποικιλιῶν», ποὺ, ὅπως γράψαμε σὲ περασμένο φύλλο τῶν «Παρασκηνίων», ἀφοῦ ἔλαβε δάνειον 20 χιλιάδων δραχμῶν γιὰ νὰ πάῃ στὸν Καρβασαρᾶ κι' ἀπὸ ἐκεῖ σ' ἄλλες πόλεις, αὐτὸς διαλύθηκε ἀφοῦ ἔδωσε δυὸ μονάχα παραστάσεις στὸ Μαρκόπουλο.

Τὸ σκεπτικὸ καὶ διατακτικὸ μέρος τῆς ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

α').—Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διεξαχθείσης ὡς ἄνω διαδικασίας διεπιστώθη, ὅτι οἱ ἠθοποιοὶ κ. κ. Χριστ. Κολυβᾶς καὶ Τάκης Χριστοφορίδης ὁ μὲν πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὡς διευθυντὴς τοῦ συνεταιρικοῦ θιάσου «Ποικιλιῶν», ὁ δὲ τελευταῖος ὡς διαχειριστὴς τοῦ ἰδίου θιάσου, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ συναφθὲν μεταξὺ τῶν ἀπαρτισάντων τὸν ὡς ἄνω θίασον ἠθοποιῶν καὶ τοῦ Τ.Ε.Η. συμφωνητικὸν εὐθὺς ἅμα τῇ ἀναλήψει τοῦ χορηγηθέντος παρὰ τοῦ εἰρημένου Ταμείου δανείου ἔσπευσαν νὰ παραδόσουν οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ δικαιολογημένης αἰτίας καὶ πρὸ παντὸς ἄνευ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ συνεταιρικοῦ τούτου θιάσου τὰ χρήματα εἰς τὸν ἀπόμαχον ὑποβολέα, Βασ. Ποῦλον, πρόσωπον τρίτον καὶ οὐδεμίαν ἔχον νομικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ χρηματοδοτήσαντος τὸν θίασον Τ. Ε. Η., μετεβίβασαν δ' εἰς αὐτὸν διὰ τῆς παραδόσεως τῶν χρημάτων καὶ τὰ ἐκ τοῦ συμφωνητικοῦ ἀπορρέοντα δικαιώματά των, τῆς Διευθύνσεως, τοῦτέστι καὶ διαχειρίσεως τοῦ θιάσου, χωρὶς νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν των καὶ τὰς ἐναντι τῶν συνεταίρων των ἐπιβαλομένας ὑποχρεώσεις των, τῶν ὁποίων οὔτε τὴν ἔγκρισιν κἂν ἐζήτησαν διὰ τὴν αὐθαίρετον καὶ ἀδικαιολόγητον ταύτην ἐνέργειάν των.

Ἐπειδὴ ἀσχέτως τῆς ὡς ἄνω ἐνεργείας των ἐξ ἧς σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὑφίστατο προσυνεννόησις ἀφ' ἑνὸς μεταξὺ τῶν κ. κ. Χριστ. Κολυβᾶ καὶ Τάκη Χριστοφορίδη καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Βασιλείου Πούλου διὰ τὴν παραπλάνησιν ὡρισμένων ἠθοποιῶν νὰ ὑπογράψουν τὴν πρὸς τὸ Τ. Ε. Η. αἴτησιν δανείου, ἐξηπάτησαν ἐν ἐπιγνώσει των τὸ Ταμεῖον Ἐργασίας Ἠθοποιῶν, δηλώσαντες ψευδῶς πρὸς ἐπίτευξιν δανείου, ὅτι θ

Χειρόγραφα, εἰκόνες, σκίτσα κ. λ. π. δὲν ἐπιστρέφονται

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Γραφεῖα: Λεωχάρους 19
Τηλέφωνον 20 837
Τυπογραφεῖα:
Στοὰ Πάππου 8

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΙΑΣΟΙ

Οἱ ἴσιοι δρόμοι εἶνε ὁ Βορρᾶς

Δύο ἄρθρα τοῦ ἠθοποιοῦ κ. ΘΕΟΔ. ΚΑΜΕΝΙΔΗ

Α'.

Ἕνα βασικὸ πρόβλημα τῶν θιάσων ποὺ περιοδεύουν εἶνε καὶ ἡ πορεία τους πρὸς τὰ κέντρα κι' ἀπόκεντρα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας. Ποῦ καὶ πότε ; Νὰ μιὰ ἐρώτηση ποὺ πολλὲς φορὲς ἔρχεται σὰν πρώτη σκέψη παραμερίζοντας τὸ «τί θὰ παίξουμε καὶ πῶς;»

Ἔτσι ἀρχίζει ἡ περιπέτεια στὴν ὁποία πρωταγωνιστεῖ κατὰ κανόνα ὁ πρωτομπὸς ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ ὁποίου καὶ ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία τοῦ θιάσου. Σὰν προετοιμασθῇ ἡ γραμμὴ κατευθύνσεως τότε θὰ περισυλλέξῃ κι' ὁ ἠθοποιὸς τὰ καλλιτεχνικά του ἐρριμένα καὶ θὰ ἀναλογισθῇ τὴν ἱστορία του καὶ ἀποστολή του. Αὐτὸς εἶνε καὶ ὁ λόγος ποὺ οἱ θίασοι συνήθως δὲν ἐ ἀζονται ποτὲ καλὰ τὶς πρῶτες εἴκοσι - τριάντα μέρες. Δεύτερη αἰτία ἡ κακὴ σύνθεση κακῶν ἠθοποιῶν, ἁμαρτία αὐτοτιμωρούμενη καὶ τρίτη ὅταν ὁ θίασος δὲν βαδίζει τὸν ἴσιο δρόμο... Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἴσιος δρόμος εἶνε ὁ Βορρᾶς. Ἐκεῖ πρὸς τὴν Μακεδονία καιρὸ τώρα ἕνα θεατρικὸ κοινὸ μὲ πολλὴ πνευματικὴ συνείδηση καὶ ἐπιείκεια τροφοδοτεῖ τοὺς θιάσους ἠθικὰ καὶ ὑλικά.

Κοζάνη, Δράμα, Ξάνθη, Κομοτινή, Ἀλεξανδρούπολις, νά, ἐπαρχιακὰ κέντρα ὅπου ὁ ἠθοποιὸς κρίνεται, τὸ ἔργο συζητεῖται καὶ τὸ θέατρο ὑποστηρίζεται. Σὰν καινούργιος κόσμος μ' ἀστραφερὴ τὴν πνευματική του πανοπλία ἐνθουσιάζεται μὲ κάθε τι ποὺ ἀφορᾷ τὴν σκέψη του κι' ὅταν στὴ σκηνὴ ξεδιπλώνονται τ' ἀνθρώπινα πάθη του. Δὲν εἶναι καιρὸς ποὺ στὴν Ἀλεξανδρούπολη παρουσιάσθηκε στὰ παρασκήνια ἕνας θεατὴς καὶ μὲ θέρμη ἀνέλπιστη διεμαρτύρετο στοὺς ἠθοποιούς γιατὶ ἐνῷ τόσο χάρηκε σὲ μιὰν ὄμορφη ἐκτέλεση τοῦ ἔργου «Ἐπίσκοπο κ. Σία» τοῦ Ντ' Ἀνούτσιο τὴν ἑπομένη βραδυὰ τὸν στεναχώρεσαν μὲ τὴν φάρσα «Εἴκοσι μέρες στὸ φρέσκο...». Στάθηκε ἀδύνατο νὰ τὸν πείσουν οἱ ἠθοποιοὶ γι' αὐτὴ τὴν ἀβαρία ποὺ ὅλοι οἱ θίασοι συνηθίζουν δά... Τὸ θέατρο εἶνε θέατρο, κύριοι, δὲν βασανίζεται, βασανίζει καὶ τυραννεῖ γιατὶ ἔχει πολλὴ ἀξία, αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπάντησή του. Καὶ μὴ νομίσετε πὼς εἶνε μοναδικὴ ἡ περίπτωση. Στὴ Δράμα μιὰ φιλολογικὴ στρατιά, στὴν κάθε ἐπίσκεψη θιάσου ξεδιπλώνει τὶς κριτικὲς παρατηρήσεις της μὲ τρόπο καὶ ὕφος ἀξιοζήλευτα ἀκαδημαϊκὸ καὶ ἕνα τυπογραφεῖο ἐξέδωσε σειρὰ ἀπὸ ἀνέκδοτα θεατρικὰ ἔργα ὅπως τὸ «Δίλημμα» τοῦ Μ. Βάλσα, τὴν «Δικηγορίνα καὶ ὁ ἄντρας της» σὲ μετάφρασι τοῦ κ. Παπάζογλου, «Στὸ κατῶφλι» τοῦ Μ. Βάλσα καὶ τὸ «Ἴνδαλμα» τοῦ ἰδίου, τὴν «Ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον» τοῦ Ἀντρέγιεφ καὶ περιοδικὰ κριτικοφιλολογικὰ ὅπως οἱ «Νέοι Ρυθμοί», τὰ «Νειᾶτα» ποὺ τὰ διηύθυνε ἕνας θαυμάσιος μεραρχικὸς τοῦ πνεύματος, ὁ κ. Κώστας Δρακόπουλος.

Μὲ πολλή μου εὐχαρίστηση κυνήγησα τὴν συντροφιά τους κάποτε κι' ἐθαύμασα τὴν πνευματικὴ ὑγεία τοῦ τόπου. Νέοι, οἱ πιὸ πολλοί, ἔχουν πρὸ πολλοῦ πετάξει στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων τὴν ἀρρωστημένη συμβατικότητα καὶ ἀντικρύζουν καθολικὰ τὴν τέχνη σὰν ἔκφραση. Αὐτὸς εἶνε κι' ὁ λόγος ποὺ στὴ Δράμα καθὼς καὶ στὰ περισσότερα Μακεδονικὰ κέντρα καμμιὰ ἐντύπωση δὲν προκαλεῖ ἡ φίρμα τοῦ θιάσου. Ἀρκεῖ νἆνε συνεπὴς ἡ θεατρικὴ παράσταση γιὰ νὰ ἐργασθῇ καλύτερα ὁ μικρότερος ἀπὸ τὸν μεγαλύτερο καὶ κατὰ προτίμησιν οἱ δραματικοὶ θίασοι πάντοτε. Ἕνα σημάδι αὐτῆς τῆς θαυμαστῆς κριτικῆ; ἀνεξαρτησίας εἶνε καὶ οἱ παρακάτω ἀντιλήψεις τοῦ κ. Πέτρου Πετρινοῦ ποὺ ἔρχονται σὰν συμπλήρωμα τῆς ἔρευνας τῶν «Παρασκηνίων» σχετικὰ μὲ τὴ θέση τῶν νέων στὴν νεοελληνικὴ λογοτεχνία.

«Συμβαίνει πάντα ὁ κάθε μεγάλος ἄνθρωπος καὶ τὸ κάθε μεγάλο ἔργο, ὄχι μονάχα νὰ μὴν ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὴν σύγχρονή του κατασταση ποὺ ἐπικρατεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνεται λυσσασμένη ἡ προσπάθεια ἀπὸ τὴν ἀνεγνωρισμένη κριτικὴ γιὰ τὴν ἐπίμονη ἀγνοια καὶ τὸν ὀριστικὸ θαμό του. Κι' αὐτὸ ὄχι μονάχα στὴν Τέχνη μὰ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ νόμος τοῦτος ἐπικρατεῖ σὲ ἀσύγκριτα μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα στὴν Ἑλλάδα. Ἡ σακατιασμένη κριτικὴ τῶν Ἑλλήνων ψευτοκριτικῶν, ἔχει ἀρχίσει σχοινιγαϊτάνι ὄχι μονάχα ν' ἀρνιέται ἢ ν' ἀγνοεῖ τὸ κάθε πραγματικὸ ἔργο Τέχνης, ἀλλὰ καὶ τὶς πραγματικὰ εὐγενικὲς ἁπλὲς προσπάθειες νὰ χαντακώνῃ ἀρνήτρα κάθε δράσης. Κι' ὅσο γιὰ πιὸ μεγαλύτερο ἔργο πρόκειται τόσο καὶ ἡ ἄρνηση (εἴτε μὲ τὴ σιωπή, εἴτε μὲ κριτικὰ γαυγίσματα) γίνεται ἐντονώτερη. Ἔτσι κι' ἕνας σύγχρονός μας, μεγάλος Ἕλληνας ποιητής, ὁ Γιῶργος Φιλανθίδης, ἀδελφὸς τοῦ μοναδικοῦ μας γλωσσολόγου Μένου Φιλήντα δὲν ἀξιώθηκε ν' ἀπασχολήση τὴν «ἀμιγῆ» κριτική. Τὸ ἔργο του «Χίμαιρα» ἔμεινε σχεδὸν ὁλότελα ἄγνωστο στοὺς πλατειοὺς ἑλληνικοὺς διανοητικοὺς κύκλους ἐνῷ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ «Χίμαιρα» ὡς ἔργο τέχνης εἶνε τὸ ὅτι μέσα κεῖ. μὲ μοναδικὴ κι' ἐνθουσιαστικὴ μεγαλοφυΐα συνδυάζονται : ἡ ὑπερμουσικότητα τῆς ἔκφρασης (ἡ πρωτοτυπία τῆς χρήσης τῶν εὐφωνικῶν ν εἶνε θαυμαστὴ) ἡ αὐστηρὴ λογικὴ συνέπεια στὸ νόημα, ἡ ἀφάνταστη ποικιλία καὶ δύναμη στὴ γλῶσσα. Καὶ δῶ ἀποδείχνεται ὁ ποιητής μας τρανώτατος γλωσσοπλάστης, ποὺ ξέρει καὶ φανερώνει, ποὺ ξέρει καὶ τραγουδᾷ ὅλα τὰ «γυμνὰ κάλλη τῆς γλώσσας κόρης». Ἡ «Χίμαιρα» εἶνε ἡ χώρα τοῦ ὑπερτέλειου, ἡ χώρα ποὺ κεῖ μέσα «Πάει καὶ σμεῖ ἡ Μουσική, τοῦ ἑνοῦ οὐσία, μὲ τὸ πλάτος ἐκεὶ τῆς ψυχῆς τῶν ἀχτίνων τοῦ λόγου, γίνετ' ἕνα» ἡ χώρα ποὺ ὁ ποιητὴς μας πλάθει μὲ τὴ φαντασία του γιὰ νὰ ὁδηγήση ἐκεῖ τὸν ἀναγνώστη ξαλαφρωμένο ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινο «μέσ' στὶς ἀγκάλες τοῦ Ἑκεινοῦ τοῦ Ἑνοῦ τοῦ Μόνου».

Βλέπει κεῖ μέσα νἄχουν σμίξει δύο ἐποχὲς πραγματικὲς «ἐκειὰ τῆς αἴσθησης μ' ἐκειὰν τῆς διαίσθησης» ἀνταμώνει τοὺς χιμαιρικοὺς ποὺ ἡ τελειότητά τους εἶνε τέτοια ὥστε «κι' ἂν δέκα ἐβροντοφώνασαν στέντορες μὲ μελιτώτρα λιγεράδα τραγουδῶντας «κάλλος, κάλλος, κάλλος!» Μήτε ἕνας φθόγγος κἂν δὲν θὰ 'θιγέ μου τὴν ἀκουή, γιατὶ μ' ἔχει ἀπορροφηγμένο ἡ ἔκταση ὁλακέριο. συμπενταίσθητο—ν—ὁμπρὸς σ' αὐτὴ τὴν ἀνηφορικὴ διαβάθμιση τῆς ὡριοσύνης σας».

Αὐτὴ ἡ ἰδεαλιστικὴ κοσμοθεωρία ἔχει βαθειὰ ἐπηρεάσει τὴν πνευματικὴ νεότητα ποὺ θαυμάζει τὸν ποιητή της. Εἶνε φανερὸ λοιπὸν τὸ πόσο εἶνε προετοιμασμένο τὸ κοινὸ τῆς Μακεδονίας νὰ δεχθῇ τὸ θέατρο τῆς τέχνης. Δὲν ἔχει καιρὸ γιὰ διασκέδαση καὶ ψυχαγωγία ἕνας κόσμος ποὺ δημιουργεῖται κι ἀνήσυχος ἀντικρύζει προβλήματα κι' ἰδέες. Ἀγκαλιάζει τὸ θέατρο σὰν τέχνη καὶ σκέψη καὶ σ' ὅποιους τοῦ προσφέρουν αὐτὴ τὴ χαρὰ θυσιάζει τὸ χρῆμα. τὴν ἐκτίμηση καὶ τὸ σεβασμ ὁτου. Θλιβερὸ δὲ γιὰ μερικοὺς ἠθοποιοὺς ποὺ στὴ ζήτηση αὐτὴ ἀντεπεκρίθησαν μὲ τὴν κουρελιασμένη τους εὐσυνειδησία. Αὐτοὶ εἶνε ἀσυγχώρητοι.

Θ. ΚΑΜΕΝΙΔΗΣ

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: ΤΟ ΤΕΛΟΣ

ΠΑΛΗΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΝΕΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΟΓΡΑΦΟΙ;

Μία νέα ἔρευνα τῶν «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ» ποὺ σ' αὐτὴν ἀπαντοῦν οἱ κ.κ. Ν. ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΚΑΙ Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

ζητᾷ μὲ τὸν κ. Ἀρκομάνη σχετικὰ μὲ ἕνα νέο σατυρικὸ βιβλίο, τοῦ τελευταίου.

Μὲ ὑποδέχεται μὲ τὸ καλοκάγαθο ἐκεῖνο χαμόγελο που φωτίζει τὸ πρόσωπό του, καὶ περιμένει τὶς ἐρωτήσεις μου...

Ἀφοῦ τὸν κατατοπίζω προηγουμένως μὲ λίγα λόγια, σχετικὰ μὲ τὸ θέμα ποὺ ἔρχομαι νὰ τοῦ ζητήσω τὴν γνώμη του, ἀρχίζω:

— Κύριε Λάσκαρη, γιατὶ δὲν γράφονται πλέον καλὲς ἐπιθεωρήσεις;

—Γιατὶ ὅλοι οἱ συγγραφεῖς γράφουν τὰ ἴδια πράγματα καὶ πάνω σὲ τετριμμένο πλάνο. Κάθε σύγχρονη ἐπιθεώρησι θ' ἀρχίση μὲ τὸ ἀπαραίτητο μπαλέττο ποὺ πάντε-

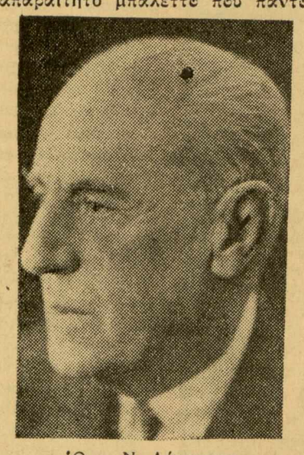

Ὁ κ. Ν. Λάσκαρης

τε σχεδὸν εἶνε ἕνα ἀηδέστατο σύνολο γυναικῶν ποὺ σηκώνουν ἐναλλὰξ τὰ πόδια τους, θὰ παρουσιάση τὸν κλασσικώτατο μενιδιάτη, ἢ ὅπου ὑπάρχει ὁ Ὀρέστης Μακρῆς, τὸν μεθυσμένο, θὰ προχωρήση μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ θὰ φθάση στὸ φινάλε ὅπου προσπαθεῖ νὰ δείξῃ κάτι τί τὸ καινούργιο, ἀλλὰ δὲν τὰ καταφέρνει. Ὅσο γιὰ τὴ μουσική. Ἐκεῖ πλέον ἡ ἀντιγραφὴ εἶνε τελεία. Ἔπειτα μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις εἶνε ζήτημα μυαλοῦ, καὶ τὸ μυαλὸ ἐξαντλεῖται.

— Βρίσκετε, λοιπὸν, ὅτι ἔπαψαν νὰ ὑπάρχουν πιὰ συγγραφεῖς καλοί;

—Ὄχι, δὲν λέω αὐτὸ. Συγγραφεῖς ὑπάρχουν καὶ μάλιστα ἐξυπνότατοι. Ὁ Γιαννουκάκης, ὁ Παπαδεύκας, ὁ Εὐαγγελίδης — ἰδίως ὅταν ἦταν πιὸ νέος — καὶ ἄλλοι, εἶνε συγγραφεῖς μὲ πνεῦμα. Ἀλλὰ τοὺς καταστρέφει τὸ πολὺ γράψιμο. Γράφων, γράφουν διαρκῶς. Ἐγὼ τοῦ τὸ εἶπα τοῦ Γιαννουκάκη ἐπανειλημμένως. Θὰ ἐξαντληθῇ μὲ τὴν πολυγραφία.

— Ἐὰν ἔβγαιναν νέοι συγγραφεῖς τί λέτε θὰ εἶχε νὰ ὠφεληθῇ ἡ ἐπιθεώρησις;

—Ἐὰν κινηθοῦν καὶ βγοῦν οἱ νέοι ἀσφαλῶς οἱ ἐπιθεώρησις θὰ ὠφεληθῇ. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις ἀγαπητέ μου. Νέοι ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ σήμερα. Ποῦ εἶνε οἱ ἐκδηλώσεις τους. Ποῦ εἶνε οἱ τρέλλες τους. Ἐμεῖς ἔταν εἴμαστε νέοι, κὰ τι δὲν ἐκάναμε γιὰ νὰ κινήσουμε τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἀναδειχθοῦμε ; Οἱ σημερινοὶ νέοι μαζεύονται στὰ σαλόνια καὶ ψευτοκορτάρουνε μὲ τὰ κερίτσια μιλῶντας γιὰ μόδες καὶ γιὰ ἄλλες σαχλαμάρες. Σήμερα οἱ νέοι μένουν ἀργοί. Σήμερα δὲν ὑπάρχουν νέοι.

— Βλέπω πῶς ἀπαγγέλλετε φιλιππικὸν κατὰ τῶν νέων...

—Ὄχι δὲν τοὺς ἀπαγγέλω φιλιππικὸ, γιατὶ δὲν τοὺς μισῶ, ἀλλὰ τοὐναντίον τοὺς ἀγαπῶ καὶ τοὺς ὑποστηρίζω. Ἀπόδειξις οἱ διάφοροι νέοι καὶ πάνω ἀπὸ ὅλους ὁ Μπόγρης ποὺ τοὺς βοήθησα καὶ τοὺς ὑποστήριξα γιὰ ν' ἀναδειχθοῦν. Ἐκεῖνο ποὺ θέλω νὰ πῶ μὲ τὰ λόγια μου αὐτὰ εἶνε ἄλλο. Ὅτι οἱ σημαρινοὶ νέοι δὲν κινοῦνται.

Καὶ ὁ διαβασμένος συνομιλητής μου ἀρχίζει νὰ μοῦ μιλᾷ περισσότερο πλατειὰ στὸ θέμα αὐτὸ καὶ νὰ μοῦ φέρνῃ παράδειγμα τὰ ὅσα αὐτοὶ ἔκαναν ὅταν ἦσαν νέοι. Καὶ τί δὲν μοῦ εἶπε.. Ὁλόκληρα ἐπεισόδια καὶ φάρσες μέσα ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔβγαλα ἕνα ἀληθινὰ σωστὸ συμπέρασμα, ποὺ εἶνε ἀλήθεια ὅτι σήμερα δὲν συμβαίνει. Πρέπει οἱ νέοι ὅλοι ΝΑ ΚΙΝΗΘΟΥΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ. Αὐτὸ ὅμως εἶνε ἄλλο ζήτημα, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἐρεύνης μας.

Κανένα ἄλλο λόγο ὁ ὁποῖος ἔφερε αὐτὴν τὴν παρακμὴ στὴν ἐπιθεωρησι, μήπως ἔχετε ὑπ' ὄψει;

—Ἕνας λόγος ἀκόμη εἶνε κατὰ τὴ γνώμη μου καὶ ἡ τσιγκουνιὰ τῶν ἐπιχειρηματιῶν τοῦ θεάτρου. Ἀποβλέπουν μόνο στὸ πόσο θὰ κερδίσουν περισσότερα, χωρὶς νὰ προσέχουν καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἔργου. Πρὸ πενταετίας περίπου πῆγα σὲ κάποιο θιασάρχη — ἔνομα καὶ μὴ χώριὸ — καὶ τοῦ πρότεινα νὰ τοῦ δώσω μιὰ ἐπιθεώρησι. Καὶ ξέρετε πιὰ ἦταν ἡ ἀπάντησίς του.

— Τί νὰ σοῦ πῶ κ. Λάσκαρη. Ἐσὺ ἄμα μοῦ δώσῃς ἔργο θὰ μοῦ ζητήσῃς 10 καὶ 12 ο/ο ποσοστὰ ἐνῷ ἐγὼ βρίσκω καὶ κάνω τὴ δουλειά μου μὲ 4 καὶ μὲ 6. Γιατὶ λοιπὸν νὰ ζημιωθῶ ; Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ πάῃ ἐμπρὸς ἡ ἐπιθεώρησις μὲ τέτοιες συνθῆκες. Ἔπειτα, ἕνας λόγος ἀκόμη εἶνε καὶ ἡ ἔλλειψις θεμάτων. Ἐξαντληθήκανε πιὰ τὰ θέματα, καὶ δὲν βρίσκουν ἄλλα καινούρια νὰ σατυρίσουν. Κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν πλευρὰ ἴσως νἄχουν κάποιο δίκηο κι' οἱ συγγραφεῖς.

— Βλέπετε κανένα... φάρμακο ποὺ θὰ σώσῃ τὴν ἐπιθεώρησι ἀπ' αὐτὴ τὴν παρακμή;

—Ἀπολύτως κανένα.

— Ὥστε, μποροῦμε νὰ προμαντεύσουμε τὴν... ἐξαφάνισι αὐτοῦ τοῦ θεατρικοῦ εἴδους, εἰς ἕνα μέλλον ἀπώτερον;

—Ὄχι. Δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε αὐτό. Ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦμε νὰ ἔχουμε ἕνα τέτοιο κλοκαῖρι, ἕνα τέτοιο οὐρανὸ, ἡ ἐπιθεώρησι δὲν πρόκειται νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν θεατρική μας σκηνή. Θὰ μένῃ καὶ θὰ ἀποτελῇ τὸ προσφιλέστερο καλοκαιρινὸ θέαμα.

Ἐδῶ τελειώνω τὴν συνέντευξί μου μὲ τὸν κ. Λάσκαρη. Καὶ γράφω «τελειώνω», γιατὶ στὴν πραγματικότητα δὲν τελείωσε ἐδῶ. Μὲ κράτησε κοντά του δυὸ ὧρες ὁλόκληρες ἀκόμη καὶ μοῦ μιλοῦσε γιὰ διάφορα ἄλλα ζητήματα καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὰ νεανικά του χρόνια. Καὶ κυριολεκτικὰ μὲ ἄφησε κατάπληκτο. Ἀλλὰ ἂς εἶνε... Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα....

Ὁ κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Ὁ μπαμπᾶς.... τῆς «Μάρως» καὶ τῆς «Φερνάντας» ξεκουράζεται. Καθισμένος μπροστὰ στὸ τραπέζι τῆυ σάλας του, ἔχοντας παρατεταγμένα τὰ τσιμπούκια του, μὲ ἕνα μισοτελειωμένο τσιγάρο στὸ στόμα, βολιδόβαζει τὰ μυθιστορήματα τῆς πρωϊνῆς του ἐφημερίδας, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἀνοιγμένο παράθυρο μπαίνει... μισέζεστος ὁ ἀέρας τοῦ Ἰουλίου. Ὁ λόγος τὸ λέει ὅμως ξεκουράζεται. Γιατὶ ὅπως καὶ ὁ ἴδιος μοῦ ἐξωμολογεῖται δὲν παύει ἀπὸ τὸ νὰ ἐργάζεται συνεχῶς. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, δέχεται εὐχαρίστως νὰ μοῦ δώσῃ τὴ γνώμη του καὶ νὰ μᾶς βοηθήσῃ στὴν ἔρευνά μας.

Κι' ἀρχίζω :

— Γιατὶ, μαέστρο, ἡ ἐπιθεώρησις τὸν τελευταῖο αὐτὸ καιρὸ ἔχει ξεπέσει;

—Πρῶτα-πρῶτα δὲν ἔχει ξεπέσει. Τοὐναντίον δυστυχῶς κυριαρχεῖ. Καὶ ἂν θέλετε ἀπόδειξι δὲν ἔχετε παρὰ νὰ κυττάξετε τὶς ἐξαιρετικὲς εἰσπράξεις τῶν ἐπιθεωρησιακῶν θιάσων. Ἔπειτα ἡ ἀνυπαρξία ἑτέρου εἴδους μουσικοῦ θεάτρου (ὄπερα, ὀπερέττα) μαρτυρᾶ κι' αὐτὴ κατὰ πόσον ἡ ἐπιθεώρησις ἐξακολουθεῖ νὰ βασιλεύῃ ἀκόμη στὴν ἑλληνικὴ σκηνή.

— Γιατὶ λέτε δυστυχῶς;

—Διότι τὸ κοινὸ ἔπρεπε νὰ εἶνε περισσότερο μορφωμένο, ἐκλεκτικώτερο κι' ἀπαιτητικώτερο, οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἐνθουσιάζεται μὲ τὶς κοινοτυπίες τῆς ἐπιθεωρήσεως.

— Ἂν ἀφαιρέσουμε τὴν ἐκδοχὴ αὐτὴ, δὲν βρίσκετε καὶ σεῖς ὅτι ἡ σημερινὴ ἐπιθεώρησις, ἀπὸ ἀπόψεως πνεύματος, δὲν μπορεῖ νὰ παραβληθῇ μὲ τὶς παλιές;

—Ἀσφαλῶς ναί. Αὐτὸ ὅμως κατὰ πρῶτον λόγο πρέπει νὰ τὸ ἀναζητήσουμε στοὺς συγγραφεῖς. Οἱ παλαιοὶ ἐπιθεωρησιογράφοι,

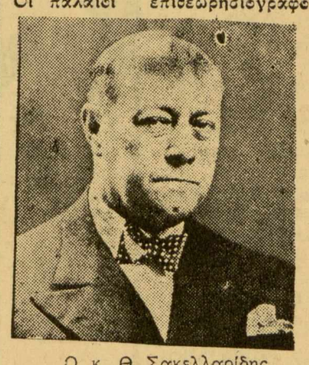

Ὁ κ. Θ Σακελλαρίδης

ἦσαν ἄνθρωποι μορφωμένοι, πραγματικὲς φίρμες τῶν γραμμάτων. Ὅπως π. χ. οἱ ἀείμνηστοι Μπαμπῆς Ἀννινος, Δημητρακόπουλος, Τσοκόπουλος ὁ πάντοτε ἀειθαλὴς κ. Μωραϊτίνης καὶ τόσοι ἄλλοι ἐπιῄσαντες καὶ μὴ, οἱ ὁποῖοι ἔγραφαν ΜΙΑ ἐπιθεώρησι τὸ.... ΧΡΟΝΟ, καὶ ὄχι σὰν τοὺς σημερινοὺς οἱ ὁποῖοι μποροῦν νὰ καθήσουν νὰ γράψουν καὶ 4 καὶ 5 ἐπιθεωρήσεις μέσα στὸ αὐτὸ χρονικὸ διάστημα χωρὶς νὰ εἶνε καὶ εἰδικοί. Ἔπειτα σήμερα τὰ διάφορα θέματα ἔχουν περιορισθῇ καὶ τείνουν νὰ ἐκλείψουν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μεταξὺ τῶν συγγραφέων ἀλληλοαντιγραφήν.

— Κανένα ἄλλο παράγοντα τῆς καταπτώσεως αὐτῆς μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε;

—Μάλιστα. Τρίτος ἐχθρὸς τοῦ πνεύματος τῆς σημερινῆς ἐπιθεωρήσεως εἶνε τὸ κακῶς ἐννοούμενον θέαμα....τὸ ἔκπαγλον γυμνὸν (!! ;;;) τὸ ὁποῖον λαθραίως ὑπεισῆλθεν, ἡ μουσικὴ μερικῶν ἐπιθεωρήσεων (Σουρωμένος θἄρθω πάλι, Κάτω στὰ λεμονάδικα, Σιγὰ καλὲ τὴν ἄμαξα), ὡς καὶ ἡ νεοελληνικὴ ρωμάνς.

— Εἴσθε—ἂν ἐκατάλαβα καλὰ—κατὰ τῆς ξενικῆς ἐπιδράσεως ἡ ὁποία εἰσεχώρησε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν; Θέλετε μὲ ἄλλα λόγια ἐπιθεώρησι μὲ πνεῦμα μόνον, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ θεάματος;

—Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα. Πῶς πρέπει δηλαδὴ νὰ γράφεται μιὰ ἐπιθεώρησι. Γι' αὐτὸ ὅμως χρειάζεται ἰδιαίτερη συζήτησι. Ἴσως ἄλλοτε..

— Δὲν μοῦ λέτε: Ὑπάρχουν νέα συγγραφικὰ ταλέντα καὶ ἡ ἐμφάνισίς τους θὰ ὠφελοῦσε τὴν Ἐπιθεώρησι;

—ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΤΑΛΕΝΤΑ, ἀλλὰ οἱ ἐπιχειρήσεις δὲν τοὺς ἀνεύγουν τὴν ἀγκαλιά τους, νὰ τοὺς δεχτοῦν διότι προτιμοῦν πάντα τὶς φίρμες (;) Ἑπομένως δὲν διοχετεύεται νέον πνεῦμα καὶ νέον σφρίγος στὸ θέατρο. Οἱ ΝΕΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩΝΤΑΙ ΟΠΩΣ ΔΗΠΟΤΕ, διότι εἶνε οἱ εὐέλπιδες φορεῖς τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς προόδου.

— Τίποτε ἄλλο, μήπως θέλετε νὰ προσθέσετε μαέστρο;

—Ὄχι. Τίποτε ἄλλο.

Σηκώνομαι... Τὸν εὐχαριστῶ γιὰ τὴν κελωσύνη ποὺ εἶχε νὰ μοῦ δώσῃ ὅλες αὐτὲς τὶς γνῶμες, τὸν χαιρετῶ καὶ τὸν ἀφήνω νὰ συνεχίση τὴν ἀνάγνωσι τῆς πρωϊνῆς του ἐφημερίδας.

Τ. ΘΕΟΔΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ

ποὺ ἀπελευθέρωσε τὸ χορό

ΙΣΙΔΩΡΑ ΔΟΥΓΚΑΝ

Τρία ἄρθρα τῆς Κας Μ. ΜΑΥΡΑΚΗ-ΒΡΥΑΚΟΥ

(ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ)

Καὶ τώρα σταματᾶμε γιὰ λίγο μὲ θαρειὰ τὴν ψυχὴ μπρὸς σὲ μιὰ ἄλλη ὑπερόχως μεγάλη χορευτικὴ φυσιογνωμία. Σὲ μιὰ ποὺ ὡς πρὸ ὀλίγων χρόνων ἀκόμα ἀπετέλεσε τὸ στερεὸ, ἀλύγιστο χορτάρι γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖον μπλέχτηκε μιὰ καινούργια, πρωτότυπη κατεύθυνσι τῆς χορευτικῆς φαντασίας. Σταματᾶμε μὲ σεβασμὸ καὶ πόνο μπροστά της, σκύβουμε τὸ κεφάλι θλιβερά· πένθιμα. Γιατὶ καὶ γι' αὐτὴν τὴν ἀσύγκριτη μεγαλοφυΐα ἡ μοῖρα στάθηκε ἀσυγκίνητη, σκληρή. Τελειώνοντας τὴν λαμπρὴ σταδιοδρομία της μ' ἕνα πρωτάκουστο παράξενο φινάλε λὲς κι' ἤθελε νὰ ὑπογραμμίση μ' αὐτὸ τὴν τόσο πρωτότυπη ὕπαρξι τῆς χορεύτριας. Πέθανεν ἀλλὰ ἡ θύμησή της ἔμεινεν ἀθάνατη, δὲν ἔσβυσε, δὲν ἀλλοιώθηκε καὶ τ' ὄνομά της χαράχθηκε βαθειὰ στὴ σκέψη ὅλων αὐτῶν ποὺ ἔμαθαν ν' ἀγαποῦν τὴν μεγάλη τέχνη, τὸ χορὸ σὰν σύμβολο, σὰν ἰδανικό.

Ἰσιδώρα Δούγκαν· Ἱέρεια τῆς Τερψιχόρης, κατάφερε νὰ κλέψῃ ἀπ' αὐτὴν ὅλην τὴν ὡμορφιά. Κατάφερε νὰ μάθῃ ὅλα τὰ μυστικά της κι' ἔτσι ἔγινε ὑμνήτριά της, σὲ ὅλα τὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Εἶνε ἡ πρώτη ποὺ ἔλυσε τὸ χορὸ ἀπὸ κάθε δεσμό. Τοῦ ἔδωσε μιὰ καινούργια ἑρμηνεία μακρυὰ ἀπὸ τὴ σταθερὴ τέχνη καὶ τὶς ὑποχρεωτικὲς κινήσεις. Τὸν ἀπηλευθέρωσε κι' ἔτσι ἐλεύθερο τὸν ἔφερε ψηλὰ σὲ νέα ἐπίπεδα· σὲ νέες κατευθύνσεις. Τὸ μινουέτο ἡ Γκαβότ, ἡ Μαζοῦρκα καὶ οἱ διάφοροι χοροὶ ποὺ ὡς τότε κρατοῦσαν ἀσυννέφιαστοι τὴν βασιλεία τους, τὴν χάνουν. Ὁ χορὸς παίρνει μὲ τὴν καινούργια δημιουργία τῆς Δούγκαν μιὰ διαφορετικὴ ὄψη, γίνεται ἁπλὸς καὶ συγχρόνως χαριτωμνος, γίνεται ἁρμονικός, ἀναγλυφικός· Καὶ ἡ πιὸ ἀνεπαίσθη κίνηση δίδει τὴν ἐντύπωση μιᾶς εὔγλωττης εἰκόνας.

Ἡ Ἰσιδώρα, ποὺ τὸ πλαστικό της καλλίγραμμο σῶμα εἶνε ὁ ἰδανικὸς ἐκτελεστὴς τῆς ἴδιας της ἰδέας καὶ τὴν ἀγαπᾷ αὐτὴν τὴν ἰδέα της, μὲ θάρρος, μὲ πεποίθηση τσαλακώνει, ποδοπατᾷ τὰ ἐμπόδια, ποὺ ἀνυψώνονται σὰν πελώρια ξωτικά· γιὰ νὰ τῆς τὴν σκεπάσουν· Δὲν εἶνε μόνον ἡ χορογραφία ποὺ ἀλλάζει μὲ τὴν πρωτότυπη σκέψη τῆς χορογράφου, ἀλλ' ἀκόμα παίρνουν μιὰ διαφορετικὴ μορφὴ καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματα. Τὰ βαρύτιμα κοστούμια ποὺ ὡς τότε κυριαρχοῦσαν σὲ κάθε χορὸ ἀλλάζονται μὲ καλλίγραμμους χιτῶνας. Ἡ Δούγκαν κάνει ριζικὴ τὴν καινοτομία της κι' ἔτσι ἄθλη, ἀσύλληπτη, ὁδηγεῖ τὴν θεὰ Τερψιχόρη ἀπ' τὴν μιὰ ἄκρη τοῦ κόσμου στὴν ἄλλη.

Ἡ νέα δημιουργία τοῦ χοροῦ φέρνει ἀναστάτωση μέσ' στο

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΟΥ κ. Θ. Δ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ

Δὲν πάνε πολλὰ χρόνια ποὺ ἡ φήμη τοῦ Γιὰν Σιμπέλιους ξεπέρασε τὰ στενὰ ὅρια τῆς μικρῆς του πατρίδος καὶ κατέκτησε τὸ διεθνὲς μουσικὸ κοινό. Σήμερα, σ' ὅλο τὸ κόσμο καὶ πρὸ παντὸς στὴν Ἀγγλία ποὺ ἐκτιμᾶται ἰδιαίτερα τὸ ἔργο τοῦ Φιλανδοῦ συνθέτου, ἀφοῦ τελευταία δόθηκε πρὸς τιμήν του καὶ μιὰ σειρὰ φεστιβάλ, ἀναγράφεται τακτικὰ τὸ ὀνομά του στὰ προγράμματα τῶν συμφωνικῶν συναυλιῶν. Στὴν Ἑλλάδα φυσικά, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κονσέρτο του γιὰ βιολὶ ποὺ παίχτηκε πρὸ ἐτῶν ἀπὸ τὸν Χούμπερμαν καὶ ἑνὸς ἢ δυὸ συμφωνικῶν κομματιῶν (θρῦλος, λυπητερὸ βάλς) τὸ ἔργο τοῦ Σιμπέλιους ἦταν ἄγνωστο, καὶ γι' αὐτὸ μὲ δικαιολογημένο ἐνδιαφέρον παρηκολούθησε τὸ φιλόμουσο τουλάχιστον ἀκροατήριο τὴ προχθεσινὴ βραδυνὴ συναυλία τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν στὸ θέατρο τοῦ Ἡρώδου ὅπου μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔργων ἐδίδετο γιὰ πρώτη φορὰ ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ κ. Μητροπούλου καὶ ἡ συμφωνία του σὲ ρὲ μεῖζον.

Δὲν πιστεύω πῶς ἕνα ἔργο νεότητος μὲ τὶς ἀναπόφευκτες πάντα ἐπιδράσεις, εἶνε κατάλληλο γιὰ μιὰ πλατύτερη γνωριμία τοῦ συνθέτη μὲ τὸ κοινὸ καὶ μάλιστα ξένης χώρας. Τὴν ἄποψη ὅμως αὐτὴ δὲν μποροῦμε νὰ τὴν καθιερώσουμε ὡς κανόνα, γιατὶ πόσες φορὲς σὲ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἔργα μ' ὅλες τὶς ἐπιδράσεις, δὲν διαφαίνεται ἡ προσωπικότης τοῦ δημιουργοῦ των; Ἡ 2α π.χ. συμφωνία τοῦ Σιμπέλιους ἄν καὶ ἔργο νεότητος, παρ' ὅλη τὴν ἐπίδραση τοῦ Μπράμς, τοῦ Βάγνερ καὶ τοῦ Κορσακώφ, καὶ τὶς ἀτέλειες στὴν ἀρχιτεκτονική της, προδίδει ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμὴ τὸν μεγαλοφυῆ της συνθέτη. Γραμμένη ἀπάνω σὲ ρυθμοὺς καὶ σὲ μοτίβα τῆς πατρίδος του— ὁ Σιμπέλιους θεωρεῖται σήμερα ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Φιλανδικῆς μουσικῆς — δημιουργεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ κι' ὅλας μὲ τὶς ὑποβλητικὲς καὶ τολμηρὲς γιὰ τὴν ἐποχή της (1902) ἁρμονίες, τὸ λαμπρὸ ὀρχηστρικό της χρῶμα καὶ τὴν εὐγενικιὰ καὶ μελαγχολική της ἔμπνευση μιὰ ἀτμόσφαιρα ἀσύγκριτης ὡμορφιᾶς. Ἀπ' ὅλη τὴ συμωνία πρέπει νὰ ξεχωρίσουμε τὸ ποιητικώτατο θέμα τοῦ ἀντάτε ποὺ ἐκτελεῖται ἀπὸ τὸ κλαρινέττο μὲ τὴ συνοδεία τῶν βιολοντσέλλων πιτσικάτι, τὸ πρῶτο μέρος τοῦ σκέρτσου κ. ἄ. Ἀντίθετα τὸ ἀρχικὸ θέμα τοῦ φινάλε μ' ὅλο τὸν ἐνδιαφέροντα ρυθμό του, νομίζουμε πῶς εἶνε ἐντελῶς ξένο πρὸς τὸ ὕφος τοῦ ἔργου.

Ἡ ὑπερβόρειος αὐτὴ μουσικὴ τοῦ Σιμπέλιους δυσκολα μπορεῖ νὰ ἐγκλιματισθῇ στὸ καταγάλανο Ἀττικὸ οὐρανό μας, κι' αὐτὴ ἴσως ἦταν ἡ αἰτία ποὺ παρ' ὅλη τὴν ἀριστοτεχνικὴ σὲ χρωματισμοὺς καὶ σὲ ρυθμὸ ἑρμηνεία τοῦ κ. Μητροπούλου, τὸ προχθεσινὸ ἀκροατήριο ὑπεδέχθη μὲ κάποια ἐπιφύλαξη τὴ συμφωνία του.

Στὸ πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματος ὁ Ἕλλην μαέστρος, προφανῶς γιὰ νὰ μὴν κουράσῃ τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροατηρίου, ἔδωσε σὲ πρώτη ἐκτέλεση τὴν περίφημη σὲ ντὸ ἔλασσον «πασσακάλια» τοῦ Μπὰχ γιὰ ἐκκλησιαστικὸ ὄργανο ποὺ ἡ μεταγραφή της στὴν ὀρχήστρα ἀπὸ τὸν Ἀμερικανὸ Μπεζενρὸτ δὲν ἦταν τόσο ἐπιτυχής, τὸ «βραδυνὸ τραγοῦδι» καὶ «τὴ ρεβερὶ» δυὸ κομματάκια ἀπὸ τὶς παιδικὲς σκηνὲς τοῦ Σοῦμαν ποὺ παρ' ὅλη τὴν πιστότατη στὸ ὕφος ἀπόδοσή τους ἐζημίωσαν ἀρκετὰ κατὰ τὴ γνώμη μας μεταγραμμένα γιὰ ὀρχήστρα ἐγχόρδων, τὸ γνωστότατο καὶ κοινότυπο «ἀντάτε καντάμπιλε» ἀπὸ τὸ πρῶτο κουαρτέττο ἐγχόρδων τοῦ Τσαϊκόφσκυ ποὺ πῆρε κάποια πνοὴ καὶ ἐνδιαφέρον μὲ τὴ δημιουργικὴ ἑρμηνεία τοῦ κ. Μητροπούλου καὶ τέλος μιὰ συναρπαστικὴ σὲ ρυθμό, σὲ λεπτότητα καὶ χάρη ἑρμηνεία τῆς μικρῆς σουῖτας τοῦ Γκρετρὺ ἀπὸ τὸ μπαλλέτο του «Κέφαλος καὶ Πρόκρις» ἐνορχηστρωμένης ἀριστοτεχνικὰ ἀπὸ τὸν Φέλιξ Μόταλ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀρχήστρα μας δὲν ἔχουμε παρὰ ἐπαίνους γιὰ τὴ ζηλευτή της ὁμοιογένεια, τὴν ὡραία σονοριτὲ τῶν ἐγχόρδων καὶ τὸ καθαρὸ καὶ στρογγυλὸ ἦχο τῶν χαλκίνων. Καὶ τὸ καλὸ ἀποτέλεσμα ποὺ ἐπετεύχθη δὲν ὀφείλεται μόνο στὴν ἐντατικὴ μελέτη ἀλλὰ καὶ στὴ φιλότιμη προσπάθεια τῶν μουσικῶν νὰ φανοῦν ἄξιοι παραστάται τοῦ μεγάλου ἀρχιμουσικοῦ των.

Ὁ κ. Μητρόπουλος ἔδωσε ἐκτὸς προγράμματος δύο ἑλεγειακὲς μελῳδίες τοῦ Γκρὴκ γιὰ ὀρχήστρα ἐγχόρδων καὶ ὡς δεύτερο «μπὶς» τὸ λάργκο τοῦ Χαῖντελ, καταχειροκροτηθεὶς ζωηρότατα ἀπὸ τὸ ἐκλεκτὸ καὶ πυκνότατο ἀκροατήριο

Δ. Θ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Η ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

σέλαβαν κι' ἄλλους συνεταίρους καταρτίσανε τὸ προσωρινὸ προεδρεῖο ἔτσι: Πρόεδρος ὁ Γερ. Ρινόπουλος (σὰν μεγαλύτερος στὰ χρόνια), ἀντιπρόεδρος Π. Κουαρτάνος, γραμματεὺς Φρ. Ριβέλης, ταμίας Ν. Καβάσιλας.

Ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Π. Κουαρτάνου ἐξελέγηκε παμψηφεὶ «ἰσόβιος ἐπίτιμος πρόεδρος ὁ Νικόλαος Χαλκιόπουλος Μάντζαρος.

Ἡ ἵδρυση τῆς «Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας» προκάλεσε μεγάλον ἐνθουσιασμὸ στὸ κοινὸ τῆς Κερκύρας· Ἔτσι σὲ δέκα πέντε ἡμέρες ἐγγραφήκανε 212 μέλη σ' αὐτή, τοὺ ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ξεχωρίζανε οἱ Γ. Μαρκορᾶς, Α. Πολυλᾶς, Λ. Μουστοξύδης, Πέτρος Βραΐλας, Σπυρίδων Ζαμπόλης, Δ. Ἀλβάνας, οἱ ἱερεῖς κόμης Γ. Βρύλγαρης, Ἐλευθ. Παλατιανὸς καὶ Ν. Παλὸς κτλ. Στὸ 1842 ἐξελέγη ἐπίτιμο μέλος τῆς Ἑταιρίας ὁ Ροσσίνι, ποὺ ἀπέστελλε σ' αὐτὴν ἰδιόγραφες μουσικὲς του συνθέσεις καθὼς καὶ ὁ ἀδερφὸς τοῦ κυβερνήτου Ἰ. Καποδίστρια Αὐγουστῖνος.

Ἀξιοσημείωτο εἶνε ὅτι τὸν Ἰούλιο τοῦ 1859 ὁ λόρδος Μέγας Ἀρμοστὴς Στὸρξ ἐζήτησε νὰ ἐγγραφῇ ὡς μέλος τῆς Ἑταιρίας, πρᾶγμα ποὺ καὶ ἔγινε.

Ἡ ἵδρυση τῆς «Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας» ἐκτὸς μὲ τὴν ἔναρξη τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνα τῆς Ἑπτανήσου, συμπίπτει καὶ μ' ἐποχὴ πολὺ ἀξιοσημείωτη γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τῆς Κερκύρας.

Δὲν εἶνε, λοιπόν, παράξενο πῶς αὐτὴ ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ φανατισμὸ τοῦ λαοῦ, παρουσιάσθηκε πολὺ γρήγορα σ' ἐνέργειες ἀπόλυτα ξένες πρὸς τὴν Τέχνη. Ἔτσι, ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἄλλα ὥρισε τὴν «γραικικὴν γλῶσσαν» ὡς ἐπίσημη, ἐνῷ τέτοια πρῶτα ἤτανε ἡ Ἰταλική, ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς Ἰταλικῆς γλώσσας μὲ μιὰν ἁπλῆ ἀπόφαση ἦταν ἀδύνατος, κατ' ἀνάγκην ἔγινε δεκτὰ «πᾶς μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ γράφῃ ἑλληνιστὶ νὰ δύναται νὰ πράττῃ τοῦτο ἰταλιστὶ μετὰ προηγουμένην ἄδειαν τοῦ προέδρου». Ἀπὸ τότε τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρίας ἐγράφοντο στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἐκτὸς ἑνὸς χρονικοῦ διαστήματος ὀκτὼ μηνῶν (1847 - 1848) ποὺ ἐγράφησαν καὶ πάλιν στὴν Ἰταλική.

⁂

Ἡ διδασκαλία τῆς μουσικῆς στὴ Σχολὴ τῆς Ἑταιρίας ἦταν θεωρητικὴ καὶ πρακτική. Οἱ παραδόσεις διαρκοῦσαν συνήθως τέσσερις ὧρες τὴν ἡμέρα, ὑπὸ τὴν γενικὴ διεύθυνση τοῦ προέδρου τῆς μουσικῆς Ν. Μαντζάρου· Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1841 ὁ Πρόεδρος Κουαρτάνος ἀνήγγειλεν ὅτι «οἱ μέλλοντες νὰ συγκροτήσωσι τὴν Μουσικὴν σπουδασταὶ ἦσαν συγκεκροτημένοι κατὰ τὰς θεωρητικὰς τῆς μουσικῆς γνώσεις καὶ ἔπρεπε ἡ Ἑταιρία νὰ φροντίσῃ περὶ μουσικῶν ὀργάνων», κατὰ δὲ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἴδιου χρόνου ὁ Πρόεδρος Α. Γιαλλινὸς ἀνήγγειλε στὴ λογοδοσία του ὅτι «εὐτυχῶς ἐτελειοποιήθη ἡ μόρφωσις τῆς μουσικῆς». Ὕστερα δὲ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἔγιναν οἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν κι' ἔτσι ἀποτελέσθηκε τὸ πρῶτο «Μουσικὸ Σῶμα».

Ἡ «μπάντα» τῆς Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας γιὰ πρώτη φορὰ ἔπαιξε μέσα στὸ κατάστημα τῆς Ἑταιρίας στὶς 11 Αὐγούστου 1841, ἐνῷ περνοῦσε κάτω ἀπ'αὐτὸ τὴλιτανεία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, τὴν ἴδια δὲ ἡμέρα στὸ γυναικωνίτη τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ τέλος τῆς λιτανείας.

Στὸ ὕπαιθρο ἡ Μουσικὴ τῆς Ἑταιρίας ἔπαιξε στὶς 2 Νοεμβρίου 1841 ἡμέρα Κυριακή, προπορευομένης ἄλλης λιτανείας τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ποὺ γίνεται κάθε χρόνο.

Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1842 μαθηταὶ τῆς Φιλαρμονικῆς προσελαμβάνοντο ὡς ἔμμισθα μέλη τῆς ὀρχήστρας τοῦ θεάτρου. Ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρίας προκύπτει ὅτι τὸν Μάρτιον τοῦ 1854 ἡ μπάντα ἀπετελεῖτο ἀπὸ 60 ἄντρες· Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς διατηρήθηκε ἴσαμε τὸ 1857, ὅταν διαμιᾶς ἀποχωρήσανε 17, ποὺ καταταχτήκανε σὲ μουσικὲς πολεμικῶν πλοίων, τῆς ἀγγλικῆς μοίρας τῆς Μεσογείου.

Χρόνο μὲ τὸ χρόνο αὔξανε ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργάνων ποὺ ἐδιδάσκοντο στὴν Ἑταιρία. Ἔτσι ἐκτὸς τῶν χαλκίνων καὶ λοιπῶν πνευστῶν ὀργάνων εἰσήχθη ἡ διδασκαλία τῶν ἐγχόρδων καθὼς καὶ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς καὶ τῶν ἀνωτέρων θεωρητικῶν μαθημάτων.

Στὴ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία» ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Νικόλαο Χαλικόπουλο Μάντζαρο διδάξανε τὴ μουσικὴ καὶ οἱ ἑξῆς ἄλλοι, ποὺ παίξανε κάποιο μικρὸ ἢ μεγάλο ρόλο στὴν ὅλη μουσικὴ κίνηση τῆς Ἑλλάδος, Σπυρίδων Ξύντος ὁ συνθέτης του μελοδράματος «Ὑποψήφιος», Εὐ. Λαμπελέτ, πατέρας τῶν Ναπολεοντος καὶ Γεωργίου Λαμπελέτ· Ἰωσὴφ Λιβεράλης ποὺ συνέθεσε τὸ μελόδραμα «Ρήγας Φερραῖος» σὲ κείμενο τοῦ Γεράσιμου Μαρκορᾶ. Τὸ μελόδραμά του αὐτὸ ἡ κυβέρνηση τῆς Ἰονίου Πολιτείας ἀπαγόρευσε νὰ παιχθῇ στὴν Κέρκυρα, γιατὶ «δι' αὐτοῦ ἐδιδάσκοντο φιλελεύθεροι ἰδέαι». Τοῦ αὐτοῦ Λιβεράλλη ἀπαγορεύθηκε ἐπίσης νὰ τραγουδιέται στὴν Κέρκυρα τὸ τραγοῦδι του «Ὁ καμπούρης», γιατὶ ὑπῆρχαν πολλοὶ καμπουρῆδες στὸ νησί.

Ἀπὸ τὴ «Φιλαρμονικὴ Ἑταιρία» τῆς Κερκύρας, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅπως οἱ ἀδερφοὶ Ἰωσὴφ καὶ Σπυρίδων Καίσαρη, Γ. Λαμπίσης κτλ. ἐβγῆκε καὶ ὁ Γ. Παριζίνης, ποὺ πρῶτος αὐτὸς στὴν παλαιὰ Ἑλλάδα ἐδίδαξε τὴ μουσικη.

Κρίνουμε περιττὸ νὰ σημειώσουμε πῶς κινητήρια δύναμη τῆς «Φιλαρμονικῆς Ἑταρίας», τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ Σωματείου, ποὺ ὑπῆρξε τὸ φυτώριο ὅλων τῶν «μουσικῶν θιάσων» ποὺ ἔγιναν ἀργότερα σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ὑπῆρξεν ὁ Νικόλαος Μάντζαρος, ποὺ χωρὶς καμμιὰν ἀμοιβὴ χρόνια καὶ χρόνια ἐδίδαξε τὴ μουσικὴ στὴν νεολαία τῆς Κερκύρας.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΙΑ ΚΟΥΝΙΑ ΣΕ ΧΡΩΜΑ ΓΑΛΑΖΙΟ

ΤΟΥ κ. ΑΛΚΗ Κ. ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ

Εἶχε σταθῆ στὴν εἴσοδο τοῦ μαγαζιοῦ, φαινότανε πῶς ἤθελε νὰ μπῇ, μά, τὴν τελευταία στιγμή, ἔτσι σὰν νὰ δίσταζε καὶ ἔστεκε μετέωρος μπροστὰ στὴν πόρτα.

— Ὁ κύριος;

Τὸν ρώτησε ὁ ὑπάλληλος ποὺ τὸν εἶχε δῆ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ καὶ τὸν πλησίασε.

Ἡ ἐρώτησις τὸν θορύβησε γιὰ λίγο, μὰ τὸν βοήθησε τὴν ἴδια στιγμὴ νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφαση νὰ προχωρήσῃ.

Ὁ ὑπάλληλος παρακολουθοῦσε τὸ βλέμμα του — καθὼς παρακολουθεῖ τὸ λαγωνικὸ τὸ κυνῆγι ποὺ ἔχει φερμάρει ὁ κυνηγός.

—Καμμιὰ κούνια, καμμιὰ κουνίτσα;

Βιάστηκε νὰ προλάβῃ τὸν πελάτη, γιατὶ εἶχε καταλάβει πιὰ πὼς τὸ βλέμμα του εἶχε σταματήσει στὸ τμῆμα τῶν «παιδικῶν λίκνων» — μικρὲς, ὄμορφες κουνίτσες, σὲ χρῶμα ρὸζ καὶ γαλάζιο καὶ σε ὅλα τὰ μεγέθη.

— Ἔχομε αὐτὸ ποὺ θέλετε, τοῦ ξανάπε καὶ τὸν τράβηξε σχεδὸν ὡς τὸ μέρος ποὺ βρίσκονταν ἀραδιασμένες οἱ ρὸζ καὶ γαλάζιες κουνίτσες — σὲ γαλάζιο χρῶμα γιὰ ἀγοράκια καὶ ρὸζ γιὰ κοριτσάκια.

— Τὸ δικό σας, τί εἶνε; Κοριτσάκι; Τότε θὰ πάρετε μιὰ ρόζ. Ἄ, παρντὸν, θὰ εἶνε σίγουρα ἀγοράκι, ὅπως τὰ θέλουν οἱ μπαμπάδες τὰ παιδιά τους. Λοιπὸν, σᾶς πέφτει ἡ γαλάζια. Δὲν μένει παρὰ νὰ διαλέξετε τὸ μέγεθος καὶ τὴν τιμή.

— Δὲν εἶνε τίποτε, εἶπε τότε σιγανὰ ὁ πελάτης, ποὺ ὅσην ὥρα μιλοῦσε ὁ ἄλλος, σιωποῦσε καὶ κύτταζε μὲ ἕνα βλέμμα σὰν μελαγχολικὸ τὶς κούνιες.

— Τίποτα, εἴπατε; ξανάρχισε ὁ ὑπάλληλος. Ἄ, κατάλαβα. Ἡ κυρία δὲν λευτερώθηκε ἀκόμα. Καὶ δὲν ξέρετε τί χρῶμα νὰ διαλέξετε. Ρὸζ ἢ γαλάζιο. Ἐμεῖς θὰ σᾶς κάνουμε τὴν ἐξῆς εὐκολία: Πᾶρτε ὅ,τι χρῶμα θέλετε· Πᾶρτε μιὰ γαλάζια, ἔτσι γιὰ νὰ σᾶς φέρῃ γοῦρι, νὰ ῥθῇ ἀγοράκι, ὅπως τὸ περιμένετε δὰ καὶ σεῖς. Ἂν εἴσαστε τυχερὸς καὶ ῥθῇ ὅ,τι περιμένετε, τὴν κρατᾶτε. Ἂν, πάλι, γίνῃ τὸ κέφι τῆς μαμᾶς, τὸ ξέρω, τὸ ξέρω πὼς οἱ μαμάδες προτιμοῦν πάντα τὰ κορίτσια, ἔτσι καὶ ἡ δικιά μου ἡ γυναῖκα, δέκα χρόνια ποὺ εἴμαστε παντρεμένοι καὶ μοῦ ἔχει ἀραδιάσει στὴν γραμμὴ τρία κορίτσια. Βαρέθηκα πιὰ ν' κυνηγάω νὰ ῥῶ τὸν γυιό, βααρέθηκα, σᾶς λέω — ἄν, λοιπὸν, ἔρθῃ κοριτσάκι μὲ τὸ καλὸ νὰ ῥθῇ, καθένας ἔρχεται σὲ τοῦτο τὸν κόσμο μὲ τὴν τύχη του, τότε θὰ μοῦ φέρετε πίσω τὴν κούνια καὶ θὰ σᾶς τὴν ἀλλάξω μὲ μιὰν ἄλλη, σὲ χρῶμα ρόζ. Αὐτὸ τὸ κάνω μόνο γιὰ σᾶς. Μοῦ ἀρέσετε ποὺ εἴσαστε προνοητικός. Σᾶς ἔλεγα λοιπόν..

Τώρα, τὸν σταμάτησε ὁ πελάτης — ἦταν ἕνας κύριος καλοντυμένος σχετικὰ, πενηντάρης, μὲ χλωμὸ πρόσωπο καὶ μάτια κουρασμένα καὶ σὰν μελαγχολικά.

— Δὲν ἔρχομαι γιὰ νὰ ἀγοράσω κούνια, τοῦ λέει. Τὸ ἀντίθετο, μάλιστα. Ἔρχομαι νὰ σᾶς πουλήσω μιὰ κούνια, μὲ καταλαβαίνετε;

— Νὰ μᾶς πουλήσετε; Μὰ ἐμεῖς δὲν ἀγοράζουμε, κύριέ μου, πουλᾶμε κούνιες, πουλᾶμε..

Ὁ ἡλικιωμένος κύριος χαμογέλασε, μὲ πίκρα ὅμως.

— Τὸ ξέρω, τοῦ ξανάπε, τὸ ξέρω πὼς πουλᾶτε καὶ δὲν ἀγοράζετε. Μὰ ἡ δικιά μου ἡ περίπτωση εἶνε λίγο περίεργη. Ἦρθα ἐδῶ, στὸ κατάστημά σας, πρὶν τρεῖς μῆνες καὶ ἀγόρασα μιὰ κούνια. Σεῖς ὁ ἴδιος μὲ περιποιηθήκατε, τὸ θυμᾶμαι καλά..

— Ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸ θὰ ἦταν δύσκολο νὰ θυμηθῶ, εἶπε σιγανὰ ὁ ἄλλος.

Σὰν νὰ εἶχε ἀρχίσει νὰ καταλαβαίνῃ — γιατὶ τὸν κυττοῦσε τώρα ἀλλοιώτικα, περίεργα, ὄχι πιὰ σὰν πελάτη.

— Σεῖς, ἔχετε δίκαιο, γιατὶ περνοῦν ἀπὸ δῶ τόσοι καὶ τόσοι, συνέχισε ὁ ἡλικιωμένος κύριος. Ἂν καὶ μένα θἄπρεπε νὰ μὲ θυμηθῆτε. Ἤμουν προνοητικὸς, καθὼς τὸ εἴπατε· Ἦρθα ν' ἀγοράσω μιὰ κούνια, μὰ πρὶν γεννηθῇ ἀκόμη τὸ παιδί. Ἡ κούνια ἦταν γιὰ τὸ παιδὶ ποὺ θὰ γεννιόταν. Καὶ τρεῖς μῆνες πρὶν θυμᾶμαι πὼς μοῦ εἴχατε πῆ τὰ ἴδια λόγια ποὺ ἄκουσα νὰ μοῦ λέτε καὶ λίγη ὥρα πρίν. Τότε, εἶχα ἕνα κέφι νὰ σᾶς ἀκούω.... Μετὰ τρεῖς μῆνες ἀπὸ τότε, θὰ ἔφτανε τὸ παιδί. Ἀγοράκι τὸ περίμενα καὶ ἦταν σὰν νὰ τὸ ἔβλεπα κιόλας τὴν ὥρα ποὺ μοῦ λέγατε νὰ πάρω μιὰ κουνιτσια σὲ χρῶμα γαλάζιο κι' ἄμα, ἀντὶ ἀγόρι ποὺ περίμενα, τύχαινε νὰ ἔρθῃ κορίτσι, θὰ κάνατε τὴν εὐκολία νὰ μοῦ ἀλλάζατε τὴ γαλάζια κούνια μὲ μιὰν ἄλλη σὲ χρῶμα ρόζ. Ἂν καὶ ἤμουνα σίγουρος πὼς δὲν θὰ χρειαζόταν νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ — τί τὰ θέλετε, μοῦ εἴχατε δυναμώσει τόσο καὶ σεῖς ὁ ἴδιος μὲ τὰ λόγια σας τὶς ἐλπίδες μου πὼς θὰ ἦταν ἀγόρι... Τὴν πῆρα ἀκόμα γαλάζια, νά, πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ, γιὰ γοῦρι· Τώρα, ὅμως, δὲν ἔρχομαι γιὰ ἀλλαγή. Μακάρι νὰ γινόταν κι' αὐτό. Ἂς ἦταν κορίτσι. Μὰ τώρα πιὰ δὲν εἶναι τίποτα..

Ἡ ἴδια του φωνή, τὰ γεγονότα ποὺ ἤρθαν ἔτσι ἀνάποδα καὶ τὸν χτύπησαν στοὺς πόθους του καὶ στὶς προσδοκίες του, τὸ μαγαζὶ ποὺ ἦταν ἄδειο καὶ μόνο ὁ ὑπάλληλος γιὰ νὰ τὸν ἀκούῃ, ὅλα αὐτά, τοῦ ἔδιναν θάρρος νὰ συνεχίσῃ. Νὰ τὰ πῇ ὅλα σὲ κεῖνον τὸν ἄγνωστο, τὸν ἀδιάφορο, ἴσως, ἄνθρωπο, ποὺ στεκόταν καὶ τὸν ἄκουγε.

— Τὸ παιδὶ γεννήθηκε πεθαμένο, αὐτὸ εἶνε ὅλο. Κι' ἐμεῖς, ἡ γυναῖκα μου καὶ ἐγώ, περιμέναμε ἀπ' αὐτὸ τὸ πᾶν. Εἴμαστε περασμένοι στὰ χρόνια καὶ οἱ δυό, μὲ καταλαβαίνετε; Σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ τὰ εἴχαμε στηρίξει ὅλα. Τὰ γηρατειά μας ποὺ θὰ 'ρθοῦν ὅπου νἆνε, τὶς ἐλπίδες μας γιὰ μιὰ ζωή, ὅσο νἆνε πιὸ γελαστὴ κοντὰ σ' ἕνα παιδὶ ποὺ θὰ ἦταν ἡ ἴδια ἡ ζωή μας, οἱ πόθοι μας, τὰ ὄνειρά μας, ὅλα, σᾶς λέω, ὅλα. Βιαζόμουνα τόσο, ποὺ ἦρθα καὶ τὴν ἀγόρασα, καθὼς εἴδατε, πρὶν τῆς ὥρας. Τὴν τοποθέτησα κιόλας μέσα στὸ δωμάτιό μας, στὸ κρεββάτι μας πλάϊ. Μπορούσα με ἔτσι νὰ τὴ βλέπουμε ὅλες τὶς ὧρες. Νὰ τὴ γεμίζουμε μὲ τὴ φαντασία μας μὲ τὴ βάρκα τοῦ παιδιοῦ μας ποὺ θὰ 'ρχόταν, ὅπου νἆταν. Σιγὰ σιγὰ εἶχα πείσει καὶ τὴ Ματούλα — τὴ γυναῖκα μου — νὰ τὸ θέλῃ κι' αὐτὴ ἀγόρι. Τοῦ εἴχαμε βρῆ κιόλας καὶ τὸ ὄνομά του... Μά, τί σᾶς τὰ λέω τώρα ὅλα αὐτά... Τὸ παιδί, σᾶς εἶπα, βγῆκε νεκρὸ — μόλις μπορέσαμε καὶ γλυτώσαμε τὴ Ματούλα. Τώρα θέλω νὰ δώσω πίσω τὴν κούνια. Τὴ βγάλαμε ἀπὸ τὸ δωμάτιό μας, τὴν βάλαμε σ' ἕνα ἄλλο. Ἄμα τὴ βλέπει ἡ γυναῖκα μου, κλαίει. Τί νὰ τῆς πῶ γιὰ νὰ τὴν παρηγορήσω; Ὁ γιατρὸς λέει πὼς δὲν ἐγγυᾶται γιὰ τὴ ζωή της σὲ δεύτερο τοκετό. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, πὼς ἡ κούνια πρέπει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι ὁπωσδήποτε. Γι' αὐτό, σκέφθηκα μήπως θὰ μπορούσατε νὰ τὴν ξαναπάρετε πίσω, σεῖς ποὺ μοῦ τὴν δώσατε. Σὲ μικρότερη τιμὴ. Καὶ στὴ μισή της ἀξία ἀκόμα. Ἐμένα, ἔτσι κι' ἔτσι, δὲν μοῦ χρειάζεται πιά. Μὲ καταλαβαίνετε;

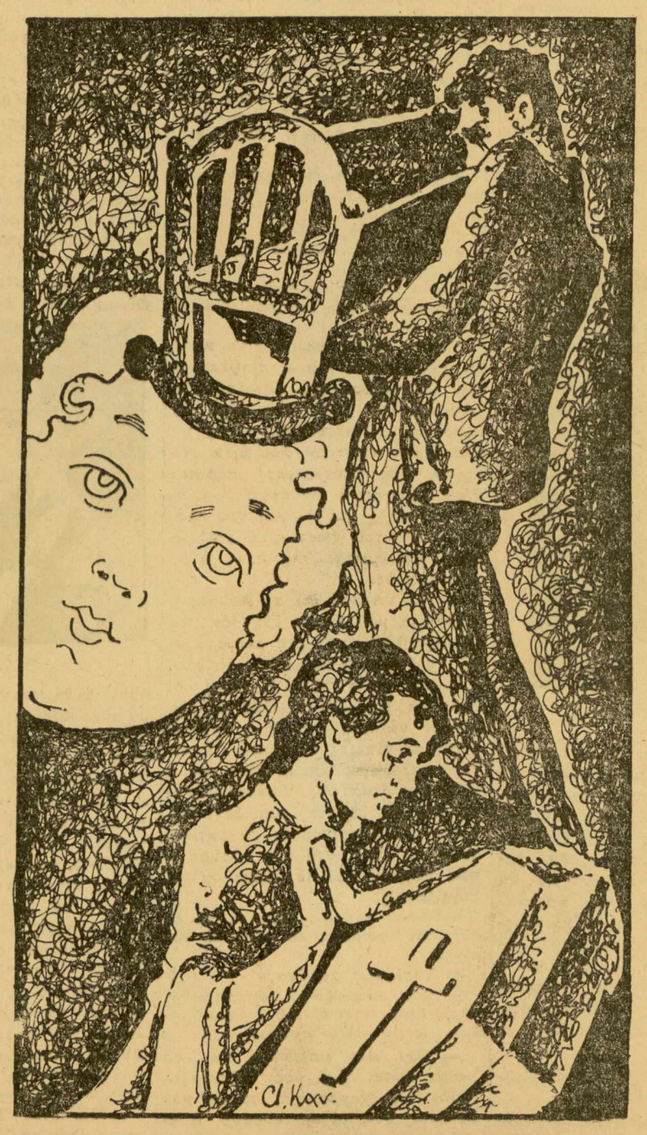

(Σκίτσο τοῦ κ. Α. Κανᾶ)

ΑΛΚΗΣ Κ. ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

ΙΣΙΔΩΡΑ ΔΟΥΓΚΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 3ης σελίδος)

λη. Αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνειρό της. Ἦταν χαρούμενη κι' εὐτυχισμένη ποὺ τὸ εἶχε πραγματοποιήσει Συγχρόνως πραγματοποίησε καὶ μιὰ ἄλλη μεγάλη της ἰδέα. Ἵδρυσε μιὰ σχολὴ χοροῦ, ποὺ σ' αὐτὴ φοιτοῦσαν 40 ἐν ὅλῳ μαθήτριες. Καὶ κεῖ μέσα, ἀνάμεσα σ' ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιά, ἡ ἄφθαστη ἱέρεια τῆς τέχνης ἔσπειρε τὸν σπόρο τῆς καλλιτεχνικῆς της ἰδιοφυΐας. Τὰ λάτρευε, καὶ ἡ λατρεία της αὐτὴ δὲν ἦταν ἡ ἁπλῆ φυσικὴ ἀγάπη καθηγητρίας σὲ μαθήτριες, ἀλλὰ ἡ στοργὴ ποὺ ἔνοιωθε. Εἶχε γιὰ ἑστία της τὴ βαθειὰ ὑπερηφάνεια. Τὰ σημερινὰ μικρὰ κοριτσάκια θὰ ἦσαν ἀσφαλῶς αὔριο οἱ συνεχισταὶ τῆς νεογέννητης μεγάλης της δημιουργίας.

Καὶ γιὰ κορύφωμα τῆς τόσης της ἀγάπης στὰ παιδιὰ ἔχει καὶ δυὸ δικά της ὡραῖα παιδιά, τὸν Ντέρντρ καὶ τὸν Πάτρικ. Ἡ Ἰσιδώρα εἶνε κοντὰ σ' αὐτὰ εὐτυχισμένη. Ἔχει βρῆ τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία, αὐτὴ ποὺ τόσο ἐκυνήγησε. Βλέπει τὰ μικρά της βλασταράκια πλάϊ της νὰ μεγαλώνουν μὲ τοὺς δικούς της τρόπους, μὲ τὶς δικές της παραδόσεις· Ἡ χαρὰ φτερουγίζει μ' ὁλοκάθαρα φτερὰ μέσα στὴν ὕπαρξή της. Ἀλλὰ ἡ μοῖρα ποὺ ζυγίζει κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς της φαίνεται πὼς βρῆκε τὴ ζυγαριὰ νὰ γέρνῃ πολὺ μέσα στὴν ἀπόλυτη εὐτυχία. Ἔτσι βάζει σὰν ἀντίβαρο τὸν πόνο. Ἔχει φύγει ἀπ' τὴν Ἀθήνα ξαναγυρίζοντας στὸ Παρίσι. Τὸ ταξιδιάρικο πουλὶ ἔχει ζαλισμένοιξει τὶς φτεροῦγες του. Κεῖ ὅμως στὸ Παρίσι εἶνε γραφτὸ τῆς νὰ τελειώσῃ ἡ μεγάλη της χαρά.

Ἕνα ἀπόγευμα ἐνῷ αὐτὴ κάνει πρόβες στὴν Ὄπερα τὰ δυστυχισμένα παιδάκια της κατρακυλοῦν στὸ Σηκουάνα ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Νεῖγυ σ' ἕνα αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα. Ὅταν σὲ λίγο τὰ δυὸ μικρὰ κορμάκια βγῆκαν μέσα ἀπὸ τὰ κρύα νερὰ ἦσαν χωρὶς ψυχή· Οἱ μικρὲς ἀθῶες ὑπάρξεις εἶχαν πετάξει ψηλὰ σὲ ἄλλους κόσμους. Πέθαναν παίρνοντας μαζί τους τὴ χαρὰ αὐτῆς ποὺ ὠνειρεύθηκε τόσο τὴν τέλεια ζωή τους. Ἡ Ἰσιδώρα πένθησε ὁλόκληρα ἑπτὰ χρόνια ἀπ

Ἡ κινηματογραφική μας σελίδα

Η ΜΙΣ ΣΙΝΕΜΟΝΤ 1938 ΕΓΙΝΕ Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑ ΣΑΣΑΓΚΙΤΡΥ

Δευτέρα βράδυ. Ἡ ἐκκλησία τῆς πόλης κτύπησε 8. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε ἀκόμα πάνω ἀπὸ τὸ Φεντενὲ—λε Φλερύ. Ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ προχωροῦν σχηματίζοντας ὁμίλους ποὺ ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτὸ μεγαλώνουν, καὶ πηγαίνουν στὸν δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὸν πύργο τοῦ Σαὶν—Σὺρ, κατοικία τοῦ Σασα Γκιτρύ. Χωρὶς διακοπὴ περνᾶνε αὐτοκίνητα, ρεπόρτερ, φωτογράφοι. Πηγαινοέρχονται μεταξὺ πύργου καὶ ἐκκλησίας, ἐκκλησίας καὶ δημαρχίας μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ συναντήσουν τὸν Σάσα Γκιτρὺ καὶ τὴν ἀρ-

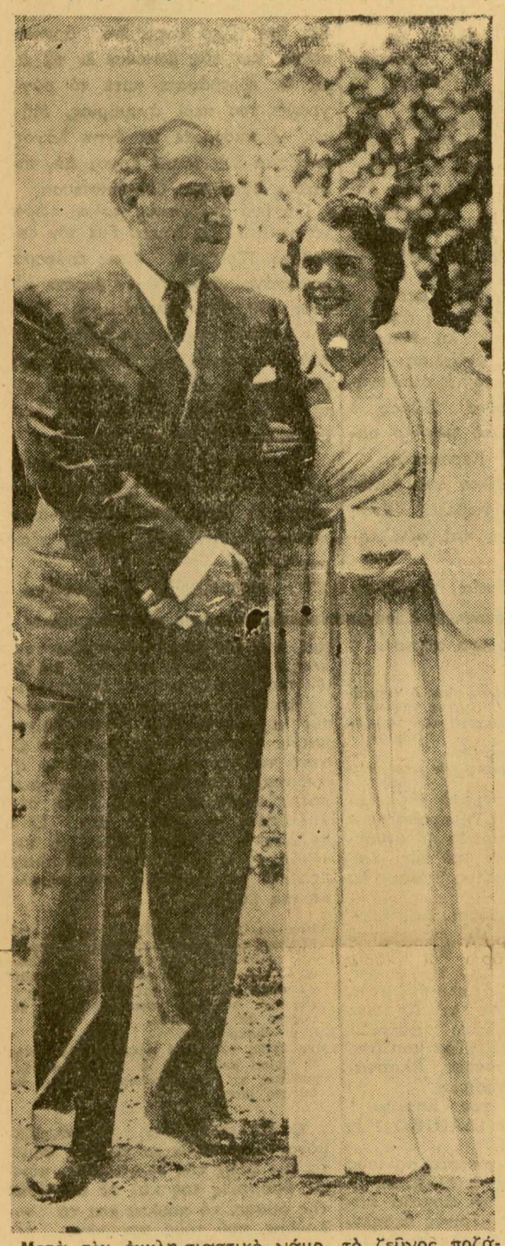

Μετὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸ γάμο, τὸ ζεῦγος ποζάρει γιὰ τὴν κλασσικὴ πιὰ φωτογραφία. Ἡ Γενεβιέβη φοροῦσε ἕνα ὡραιότατο φόρεμα μπλὲ-πάλ.

ραβωνιαστικιά του. Ρωτᾶνε τοὺς χωρικοὺς, τοὺς ἔμπορους, ἀκόμα καὶ τοὺς χωροφύλακες, καὶ ἔπειτα πᾶνε καὶ στέκονται μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ πύργου ποὺ εἶνε ἐρμητικὰ κλειστὴ. Μπρὸς στὴν δημαρχία καὶ στὴν ἐκκλησία ἔλα εἶνε ἥσυχα. Παντρεύτηκαν ἢ ὄχι ; Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐρώτησι ποὺ ἔρχεται στὸ νοῦ ὁλόνων μας. Στὶς 8 1)2, κουρασμένοι πιὰ, μερικοὶ συντάκτες ἀποφασίζουν νὰ φύγουν, λέγοντας, σωστότατα, ὅτι εἶνε περασμένη πιὰ ἡ ὥρα γιὰ νὰ γίνῃ γάμος. Τὰ αὐτοκίνητα, τὲ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, παίρνουν τὸ δρόμο γιὰ τὸ Παρίσι. Περιμένουμε ἀκόμα, ὅταν ἕνα δυνατὸ χτύπημα «κλάξον» αὐτοκινήτου μᾶς ἀναγκάζει νὰ τρέξουμε στὴ μέση τοῦ δρόμου. Εἶνε αὐτός... Τὸ αὐτοκινητό του περνάει σὰν ἀστραπὴ μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια μας.

Μοιάζει σὰν «ράλλυ» αὐτοκινήτων ποὺ τὸ ἕνα προσπαθεῖ νὰ περάσῃ τὸ ἄλλο. Γιατὶ οἱ δημοσιογράφοι ποὺ εἶχαν φύγει γιὰ τὸ Παρίσι, βλέποντας τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Γκιτρὺ νὰ ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ, τὸ πῆραν ἀπὸ πίσω.

Μπαίνει μέσα στὸ κῆπο, καὶ ἡ πόρτα ξανακλείνει ὁρμητικὰ μπρός μας.

Τότε τοὺς ρώτησα, ἂν ἀληθινὰ ὁ Σάσα Γκιτρὺ ἀρνεῖται νὰ μᾶς δεχθῇ.

«Τὸν κυνηγάμε ἀπὸ τὸ πρωΐ, ἀλλὰ δὲν κατορθώσαμε νὰ τὸν ρωτήσουμε τίποτα» ἀπαντᾶνε. Ἔτσι, ἀποφάσισα, νομίζοντας ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ πιὸ ἁπλὸς καὶ βέβαιος τρόπος, νὰ χτυπήσω τὸ κουδουνι.

Ἡ θυρωρὸς μισάνοιξε τὴν πόρτα, μοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ἔλαβε ρητὴ διαταγὴ νὰ μὴν ἀφήσῃ κανένα νὰ μπῇ.

«Ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μ' ἀναγγείλλετε στὸν κ. Γκιτρὺ καὶ νὰ τοῦ πῆτε ὅτι θὰ ἤθελα νὰ τοῦ μιλήσω γιὰ λίγα λεπτά. Δὲν ἔχω οὔτε φωτογραφικὴ μηχανὴ, οὔτε μικρόφωνο, οὔτε μολύβι. Θὰ μπῶ μόνος».

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ λεπτὸ ὅλα πῆγαν θαυμάσια: ἡ θυρωρὸς ξαναγύρισε καὶ μοῦ φώναξε νὰ μπῶ.

Τὴν ἀκολούθησα καὶ ἐρῆκα τέλος πάντων τὸν Γκιτρὺ καὶ τὴν ἀρραβωνιαστικιά του στὸν κῆπο, μέσα στὰ δένδρα, μαζὶ μὲ τὰ ἐλάφια τους.

Μὲ ὑποδέχθηκαν πολὺ εὐγενικά. Ὁ Σασὰ Γκιτρὺ μοῦ ἐξήγησε ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ ζητήσαμε νὰ μᾶς δεχθῇ, τοῦ ἔκανε εὐχαρίστησι νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ ἐρωτήματά μας ἀλλὰ ὅτι ἀπὸ πολλὲς μέρες ἀκολουθεῖται καὶ παρακολουθεῖται ἀπὸ ἕνα ὁλόκληρο κόσμο δημοσιογράφων.

—Περιμένετε, μοῦ εἶπε, ἀπὸ τὸ πρωΐ. Θὰ πεινᾶτε. Λοιπὸν ξεκουρασθῆτε καὶ θὰ γευματίσετε μαζί μας.

Ἔτσι, καλέσθηκα νὰ γευματίσω ἀπὸ τὸν Σάσα Γκιτρὺ καὶ τὴν ἀρραβωνιαστικιά του στὸν πύργο τους τοῦ Τερναί, τὴν παραμονὴ τῶν γάμων τους. Ὁ Σασα Γκιτρὺ στὸ σπίτι του εἶνε τόσο ἁπλος ὅσο καὶ εὐγενικός.

Τὴν ὥρα ποὺ μπαίναμε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἔφεραν δυὸ πίνακες ζωγραφικῆς ὡραιότατους, περίφημο δῶρο, μὲ γοῦστο ἐξαιρετικὸ.

—Ἔχω τὸν καιρὸ νὰ τὰ κρεμάσω ὥσπου νὰ γευματίσωμε, εἶπε ὁ Σάσα. Ἔχω καὶ μιὰ θέση γιὰ νὰ τὰ βάλω. Θὰ τὰ κρεμάσω στὸν τοῖχο τοῦ γραφείου μου. Ἐλᾶτε νὰ μὲ βοηθήσετε, προσέθεσε, ἀπευθυνόμενος σὲ μᾶς.

Ἔβγαλε τὸ σακκάκι του. Πήδηξε μὲ τὸν δημοκρατικότερο τρόπο σ' ἕνα μικρὸ ἔπιπλο. Ἡ δίς ντὲ Σερεβὶγ, τοῦ ἔδωσε τὰ καρφιά. Τὴν ὥρα ποὺ τὰ ἐτοποθετοῦσε ρίχνω μιὰ βιαστικὴ ματιὰ γύρω μου. Τὸ δωμάτιο ποὺ βρισκόμαστε εἶνε πελώριο. Κάτασπρο, ταπετσαρισμένο μὲ χρῶμα καστανὸ. Οἱ κουρτίνες εἶνε ἄσπρες καὶ μὲ καφὲ καὶ μοιάζουν σὰ γιγάντιες βεντάλιες. Στὸ γραφεῖο ἔγγραφα, φωτογραφίες καὶ μιὰ πρόσκληση. Γιὰ τὸ γάμο τους. Στὴν βιβλιοθήκη, σπάνια βιβλία καὶ παντοῦ λουλούδια.

Ἀλλὰ νὰ ποὺ ὁ «μαὶτρ-ντ'-ὁτὲλ» ἔρχεται νὰ μᾶς ἀναγγείλῃ ὅτι «Κύριε εἶνε ἕτοιμα». Περνᾶμε στὴν τραπεζαρία. Στὸ τραπέζι μᾶς περιμένουν τέσσαρα σερβίτσια. Γευματίζει κι' ἕνας φίλος στὸν πύργο. Κάθεται δεξιὰ τῆς Γενεβιέβης ντὲ Σερεβὶγ, ποὺ εἶνε ἐξαιρετικα ὡραία μέσα σ' ἕνα ταγιὲρ. Ἐγὼ κάθεμαι δεξιὰ στὸν Σάσα Γκιτρύ.

Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι τὸ γεῦμα ἦταν ὑπέροχο. Μᾶς σέρβιραν (γιατὶ νὰ σᾶς τὸ κρύψω ;) γλῶσσες, ἔπειτα κοτόπουλο στὴ σχάρα, ἀρακᾶ σκεπασμένο μ' ἕνα πουρὲ ἀπὸ τὶς ἄκρες τῶν σπαραγγιῶν, ἀγγινάρες, τυρὶ, ριζόγαλο παγωμένο καὶ σκεπασμένο μὲ μιὰ κομπόστα ἀπὸ φράουλες καὶ τέλος φροῦτα.

Ἡ Ναταλὶ ἦταν ἐκεῖ. Εἶνε πολὺ καλὰ μαθημένη. Ἡ Ναταλὶ δὲν κάνει καθόλου θόρυβο στὸ τραπέζι. Καταλαβαίνει ὅτι εἶνε τὸ ἀντικείμενο ποὺ ἔχει τὴν μεγαλείτερη προσοχὴ ἰδιαιτέρως τοῦ κυρίου της, ποὺ τὴν ἀγαπάει ἐξαιρετικὰ, περνάει ἀνάμεσα σὲ λεπτοκαμωμένα ἔπιπλα, καὶ σὲ ἀντικείμενα πολυτελῆ, χωρὶς νὰ τ' ἀγγίξῃ. Εἶνε χαριτωμένη. Ἡ Ναταλὶ εἶνε ὡραία καὶ ξέρετε τί εἶνε : μιά... ἐλαφίνα.

Τὸ γεῦμα τέλειωσε. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ὁ Σάσα εἶνε ἕνας ἐξαιρετικὸς οἰκοδεσπότης ποὺ ἡ κουβέντα του σπινθηροβολεῖ, ποὺ ὁ καιρὸς φαίνεται λίγος καὶ εὐκολοπέραστος ὅταν ἀρχίζει νὰ διηγῆται.

Μιλάει γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα μὲ τὴν ἴδια εὐκολία καὶ γνῶσι. Ὁ Σάσα διηγεῖται μερικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Ἀνατὲλ Φρὰνς ποὺ τὸν γνώρισε πολὺ καλὰ καὶ τὸν ἀγάπησε πολύ.

Ἔπειτα... Ἀλλὰ τὰ εἴπαμε ὅλα. Ἀφοῦ ξέρετε ὅτι αὐτὴ ἡ βραδυὰ, αὐτὸ τὸ γεῦμα, ποὺ δὲν ἦταν παρὰ ἕνα φιλικὸ γεῦμα, διαλύθηκε πολὺ μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Καὶ πρέπει νὰ σᾶς πῶ κάτι, ὅτι μοῦ φάνηκε σὰν ἕνα θεμα τὸ νὰ γευματίσω, αὐτὸ τὸ βράδυ, τὴν παρ[illegible] τῶν γάμων τους, κοντὰ στὸν κ. Σάσα Γκιτρ[illegible] μὲ τὴς Σινεμὸντ τοῦ 1938.

ΛΙΖΑ ΕΛΙΝΑ

Η ΣΙΜΟΝΗ ΣΙΜΟΝ στὸ σκαμνὶ τοῦ κατηγορουμένου

ΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ Ν' ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ 20 ΑΠΟ ΤΑ 24 ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗΡΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΗΣ ΕΘΕΣΑΝ

Ἡ Σιμόνη Σιμὸν παίρνει θέσι καὶ ἑτοιμάζεται ν' ἀπαντήσῃ καὶ στὶς πιὸ ἀδιάκριτες ἀκόμη ἐρωτήσεις, ποὺ θὰ τῆς ἀπευθυνθοῦν. Στὶς πολὺ ἀδιάκριτες ἐρωτήσεις ἀποφεύγει ν' ἀπαντήσῃ μὰ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση χάνει κάποιο ἀντικείμενο.

Ἡ Γαλλὶς βεντέττα ἔχασε πολὺ λίγα ἀντικείμενα, γιατὶ κατώρθωσε νὰ γεμίσῃ τὴν παραπλεύρως στήλη μὲ τὶς ἀπαντήσεις της.

—Εἴσαστε εὐδιάθετη ὅταν ξυπνᾶτε;

—Ναί. Ἐκτὸς ἂν εἶμαι ἄρρωστη. Κάτι ποὺ μ' ἐνοχλεῖ πολὺ : δὲν πρέπει νὰ μὲ ξυπνάνε ξαφνικὰ ἂν ἀκούσω ἕνα τηλεφώνημα π. χ. ἢ ἕνα ξυπνητῆρι παθαίνω «σόκ». Γι' αὐτὸ λέω πάντοτε στὸ ξενοδοχεῖο, νὰ μὴν ἀφήνουν νὰ μοῦ τηλεφωνοῦν πρὶν ἀπὸ τὰς 12 ½.

—Ἡ μύτη σας ξεφλουδίζει στὸν ἥλιο;

—Ὅπως εἶμαι πάντα παραγεμισμένη μὲ πανάδες, ἀποφεύγω τὸν ἥλιο ὅπως τὴν πανοῦκλα. Ἔτσι δὲν θυμᾶμαι νάχῃ ξεφλουδισθῆ ποτὲ ἡ μύτη μου. Ἀλλὰ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ ξεφλουδίσῃ ἂν τολμήσω νὰ καθήσω στὸν ἥλιο. Γιατὶ ἔχω μιὰ μύτη πολὺ δυσάρεστη.

—Στὸ σχολεῖο παίρνατε βραβεῖα;

—Ὅταν ἤμουνα πολὺ μικρὴ ἤμουνα μιὰ πολὺ καλὴ μαθήτρια ἰδιαιτέρως στὰ γαλλικὰ καὶ στὴν ἱστορία (ὄχι ὅμως στὰ μαθηματικὰ καὶ στὴν γεωγραφία). Θυμᾶμαι ὅμως ὅτι ὅσο καὶ μεγάλωνα τόσα λιγώτερα βραβεῖα ἔπαιρνα. Εἶχα ἀρχίσει νὰ σκέπτομαι ἄλλα πράγματα.

—Ποιὸ εἶνε τὸ «μίνιμουμ» τῶν χρημάτων ποὺ σᾶς χρειάζονται γιὰ νὰ ζήσετε;

—Αὐτὸ εἶνε ἀριθμητική. Δὲν εἶνε ὅμως ἡ πρώτη φορὰ ποὺ βάζω στὸν ἑαυτό μου μιὰ τέτοια ἐρώτησι. Προσπάθησα νὰ μάθω πόσα ξοδεύω καὶ πόσα μοῦ χρειάζονται ἂν ἐρχόντουσαν καὶ «δύσκολες ἐποχὲς», ἀλλὰ ἀδύνατο νὰ βγάλω συμπέρασμα (γιὰ νὰ τὴν βοηθήσω τῆς λέω : «Ἴσως μὲ τρεῖς χιλιάδες φράγκα τὸ μῆνα ;») Ἡ Σιμόνη πηδάει στὸ κάθισμά της (κι' ἔπειτα ;..) Ἀδύνατο... Ἴσως θὰ ἤμουνα εὐτυχισμένη καὶ μὲ λιγώτερα.

—Ποιὰ λέξι «ἀργκὼ» χρησιμοποιεῖτε περισσότερο;

—Μὰ δὲν μιλάω «ἀργκὼ» ! Μιλάω μιὰ γλῶσσα καθαρὴ, τοὐλάχιστον αὐτὴ προσπαθῶ... (Ἐπιμένω ὅμως νὰ βρῶ κάποια λέξη) Ἡ Σμόινη νευριάζει. Ζὺτ ;... Ὀοῦ στε λοιπὸν, εἶπα «ζὺτ» βλέπετε ὅτι δὲν εἶνε καὶ τόσο κακή.

—Μήπως ἔχετε τὴν ἐντύπωσι ὅτι οἱ θαυμαστές σας ἀπογοητεύονται μόλις σᾶς δοῦν;

—Ὅταν μὲ ἀναγνωρίζουν αἰσθάνομαι τόσο φοβισμένο τὸν ἑαυτό μου ὥστε κουφαίνομαι καὶ τυφλωνομαι κι' ἔτσι δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω. Βεβαίως ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ πονηροὶ ποὺ γιὰ νὰ ξεχωρίσουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους φωνάζουν: «Τί γλυκειὰ ποὺ εἶνε». Ἀλλὰ ὅπως ξέρω ὅτι ὑπάρχει σωρεία ἀνθρώπων ποὺ βρίσκει ὅτι δὲν ἔχω καθόλου φωτογένεια τὸ μόνο ποὺ ἔχω νὰ ἐλπίζω εἶνε ὅτι λένε: «Δὲν εἶνε καὶ τόσο τέρας, ὅσο νόμιζα».

—Πῶς ἀντιδρᾶτε ὅταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ σᾶς συνοδεύει θαυμάζει μιὰ ἄλλη γυναῖκα;

—Αὐτὸ εἶνε φριχτὸ. Δὲν ἀγαπάω καθόλου κάτι τέτοιο. Προσπαθῶ νὰ κάνω ὅτι δὲν μὲ πειράζει, ἀλλὰ κατὰ βάθος μ' ἐν[illegible]λυτα. Καὶ ἂν μὲν εἶνε ἀληθινὰ ὡραία, τότε γυρίζω ἀλλοῦ τὴν κουβέντα. Ὅταν ὅμως εἶνε ἄσχημη, θυμώνω πολὺ, γιατὶ αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι αὐτὸς ποὺ μὲ συνοδεύει δὲν ἔχει καθόλου γοῦστο.

—Ποιὸ εἶνε τὸ χαϊδευτικὸ ὄνομα ποὺ σᾶς δίνουν ἐκεῖνοι ποὺ σᾶς ἀγαπᾶνε;

—Κανένα. Πάντοτε μὲ φώναζαν Σιμόνη.

—Τί σκεφθήκατε τὴν πρώτη φορὰ ποὺ εἴδατε τὸ πρόσωπό σας στὴν ὀθόνη;

—Βρῆκα φριχτὸ τὸν ἑαυτό μου. Καὶ δὲν ἦταν ἰδέα μοναχὰ δική μου. Ἤμουνα 17 ἐτῶν καὶ ἔμοιαζα σὰν νεροκολοκοῦθι. Πάντως, προσωπικὰ, ἐγὼ δὲν ἀπελπίστηκα ὁλότελα. Εἶπα: μετὰ ἀπὸ 2—3 φορὲς θ' ἀλλάξῃς. Ἴσως γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ νὰ πῆρε περισσότερο καιρό. Ἀλλὰ τελικὰ ἔμεινα ἀρκετὰ εὐχαριστημένη ἀπὸ τ' ἀποτέλεσματα αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς.

—Ποιὰ ἀπὸ ὅλες τὶς δημοσιευμένες κριτικὲς σᾶς λύπησε περισσότερο ;

—Εἶνε τόσες ποὺ ποιὰν νὰ πρωτοσκεφτῶ ; Μοιάζουν σὰν τὸ ἀλεξικέραυνο ποὺ τραβάει ὅλους τοὺς κεραυνούς. Ἀναγκάζομαι λοιπὸν κι' ἐγὼ νὰ μὴν διαβάζω καμμιά. Μπορῶ ὅμως νὰ πῶ γενικὰ ὅτι οἱ κακὲς κριτικὲς τῶν ρόλων μου, μοῦ εἶνε ὀλιγώτερο δυσάρεστες παρὰ οἱ κριτικὲς ποὺ γίνονται γιὰ τὸ πρόσωπό μου. Πάντως, εἶνε μιὰ, ποὺ στὸ πρωτοπαρουσίασμά μου, μ' εἶχε κάνει νὰ κλάψω πολύ. Ἦταν μετὰ ἀπὸ τὸ ρόλο ποὺ ἔπαιξα στὴ «Μικρὴ σοκολατέρα». Ὁ Πολ Ρεμπὸν ἔγραψε πολὺ κρύα, ὅτι ἴσως ἔκανα γιὰ τὸ ραδιόφωνο ἀλλὰ ὄχι καὶ γιὰ τὸ σινεμά.. Ἤμουνα πολὺ νέα κι' αὐτὸ μὲ λύπησε ὑπερβολικὰ. Ἀπὸ τότε ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ λένε ὅτι καὶ γιὰ τὸ ραδιόφωνο δὲν κάνω. Συνήθισα ὅμως καὶ δὲν μοῦ κάνει πιὰ καμμιὰ ἐντύπωσι.

—Ποιὸ εἶνε τὸ πρόσωπο ποὺ προτιμᾶτε νὰ βγαίνετε μαζί του ἔξω;

(Ἡ Σιμόνη ἄνοιξε τὸ στόμα της. Νόμιζα ὅτι θὰ «τὸν» ἔλεγε, καὶ παρὰ ποὺ εἶχε ἕνα φοβερὸ φόβο γιὰ τὸ ἀντικείμενο γυρνῶντας μοῦ εἶπε προτιμάω τὸ ἀντικείμενο.

—Ποιὸς εἶνε ὁ ἠθοποιὸς ποὺ δὲν ἔχετε γυρίσει φιλμ ποτὲ μαζί του καὶ θὰ θέλατε νὰ τὸν εἴχατε «παρτναίρ»;

Στὴν Ἀμερικὴ ὑπάρχει σωρεία ἐλόκληρη ἠθοποιῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Κλὰρκ Γκαίημπλ, καὶ τὸν Σπένσερ Τρέϊσυ, ποὺ δὲν εἶχα τὴν χαρὰ νὰ παίξω μαζί τους. Στὴν Γαλλία δὲν ἔχω παίξει μὲ τὸν Σὰρλ Μπουαγιὲ. Ἀλλὰ αὐτὸν ποὺ προτιμάω περισσότερο ἀπ' ὅλους, δὲν ὑπάρχει. Εἶνε ἐκεῖνος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὸν ἀνδρικὸ ρόλο τῆς «Ἀλεποῦς» τῆς Βέμπ.

—Τί βρίσκετε πιὸ ἄσχημο στὸ πρόσωπό σας;

—Τὸ κάτω σαγόνι μου. Ἂν μποροῦσε ἡ αἰσθητικὴ χειρουργικὴ νὰ τὸ διορθώσῃ... Ἔπειτα βεβαίως, εἶνε καὶ ἡ μύτη μου. Κανονικὰ εἶνε πολὺ μικρὴ. Στὴν ὀθόνη ὅμως παρουσιάζεται χοντρὴ καὶ στρογγυλή. Σωστὸ μυστήριο. Πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· Θὰ ἤθελα μιὰ ἐντελῶς ἴσια καὶ πολὺ ἀδύνατη.

—Πιστεύετε ὅτι ἔχετε καλὸ χαρακτῆρα;

—Νομίζω, ὅτι γιὰ ὅσους ἀγαπάω ἔχω καλὸ χαρακτῆρα. Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸ ν' ἀγαπάω κι' ὅλο τὸν κόσμο. Πάντως, ὅταν βρίσκομαι μὲ κάποιον ποὺ δὲν μ' ἀρέσει, ἐφαρμόζω τὴν καλλίτερη μεθοδο: τὴν φυγή.

—Ὅταν εἴσαστε μικρὴ ποιὸν σπουδαῖο ἄνθρωπο θέλατε νὰ παντρευθῆτε;

—Τὸν Ναπολέοντα (τῆς ὑπενθυμίζω ὅτι ἔχει πεθάνει, ἡ Σιμόνη ὅμως λέει): Μήπως αὐτὸ ἔχει σημασία γιὰ τὰ παιδικὰ ὄνειρα ; Μοῦ πέρασε ὅμως, δὲν ὀκέπτομαι ποτὲ τὸν Ναπολέοντα καὶ δὲν ὠνειρεύθηκα ποτὲ νὰ παίξω ἕνα φίλμ παρμένο ἀπὸ τὴ ζωή του.

—Ὑπάρχει κανένας ρόλος ποὺ θὰ θέλατε νὰ παίξετε, ἀλλὰ τὸν πῆρε καμμιὰ ἄλλη ἠθοποιός;

—Ναί. Στὸ φίλμ «Τὰ ὑψώματα τοῦ Ὑρλεβὲν». Ἡ Μὲρλ Ὀμπερὸν εἶχε μιὰ ἐξαιρετικὴ τύχη. (Καὶ σᾶς ἀρέσει ὅπως παίζει τὸν ρόλο της;) Ναί, τὴν βρίσκω πολὺ καλή, πολὺ ὡραία, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐγὼ τοὐλάχιστο τὸ ρόλο τὸν ἀντιλαμβάνομαι κάπως ἀλλοιώτικα, παγωμένο μὲ περισσότερη ζωηρότητα, ἴσως ὅμως καὶ νὰ γελιέμαι

—Ποῦ θὰ πᾶτε γιὰ ἐξοχὴ φέτος;

(Ἡ Σιμόνη τὸ ξέρει βεβαίως, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ τὸ πῇ!).

—Ἂν δὲν εἴσαστε ἡ Σιμόνη Σιμὸν ποιὰ Γαλλὶς ἢ ποιὰ Ἀμερικανὶς βεντέττα θὰ θέλατε νὰ εἴσαστε ;

—Στὴν Γαλλία ἡ Ὑβόνη Πρεντὰν, στὴν Ἀμερικὴ ἡ Μπέττυ Νταίηβις.

—Θὰ παντρευτῆτε σύντομα;

(Σιωπή. Τρίτο ἀντικείμενο).

—Ποιὸ θὰ εἶνε τὸ προσεχές σας φίλμ;

(Τέταρτο καὶ τελευταῖο ἀντικείμενο).

—Τί ἡλικία εἴχατε ὅταν πήγατε στὸ πρῶτο σας ραντεβοῦ;

[illegible]

Ἡ ΣΙΜΟΝΗ ΣΙΜΟΝ σὲ μιὰ ὡραιοτάτη στάση.

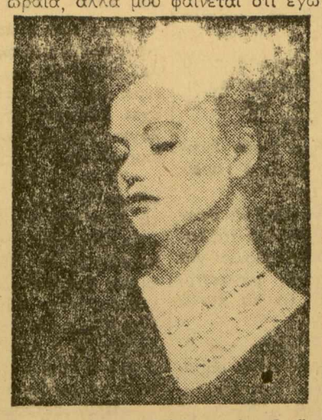

3.—Γιὰ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ πῇ ἂν θὰ παντρευτῇ σύντομα, ἡ Σιμόνη, ἀναγκάστηκε νὰ ἀφιερώσῃ αὐτὴ τὴν φωτογραφία στὴν Λωρὲτ Σιμονιάν.

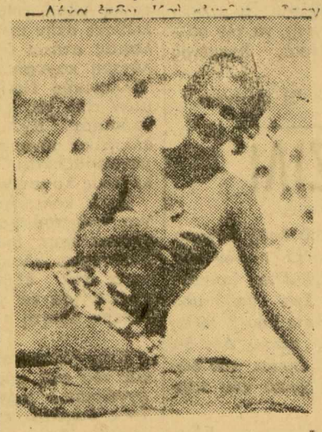

4.—Γιὰ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ πῇ ποιὸ θὰ εἶνε προσεχές της φίλμ, ὑποχρεώθηκε νὰ ἀφήσῃ νὰ δημοσιευθῇ ἡ φωτογραφία, ἡ λιγώτερο «πόζα», ποὺ τῆς ἔχουν ποτὲ πάρει ὥς τώρα.

δεκατριῶν. Βρεθήκαμε πίσω ἀπὸ ἕνα φράκτη ἀπὸ καλάμια, γιατὶ αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω ἔγινε στὴν Μαδαγασκάρη. Δὲν θυμᾶμαι πιὰ τὸ πρόσωπό του, οὔτε τί κατορθώσα με νὰ ποῦμε.

—Ἔχετε ἄλλο ὄνομα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σιμόνη;

—Τὸ ἀκριβὲς ὄνομά μου εἶνε : Σιμόνη, Τερέζα, Φερνανετὶκ Σιμόν.

—Ἡ εὐτυχία σας αὔξησε σύγχρονα μὲ τὴν οἰκονομική σας κατάστασι;

— Νομίζω ὅτι πιὸ ρομαντικὸ θὰ ἦταν νὰ ἔλεγα τὸ ἀντίθετο· Ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι ἀληθινή: Παιδὶ ἀκόμη ἤμουνα πολὺ εὐτυχισμένη, ἀλλὰ πάντοτε εὐχόμουνα νὰ νὰ «φθάσω», νὰ εἶμαι μιὰ μέρα πολὺ κομψὴ, καὶ νὰ ἔχω πολλὰ κοσμήματα. Καὶ παρὰ ποὺ αὐτὰ ἄρχισαν νὰ γίνωνται πραγματικότητα, ἐξακολουθῶ νὰ τὰ ἀγαπῶ.

—Κάνετε οἰκονομίες μὲ τὴν πρόβλεψι ἑνὸς «κακοῦ αὔριο»;

—Θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ξαναπῶ ὅτι ξοδεύω ὅλα τὰ λεπτὰ ποὺ κερδίζω. Ἀλλὰ εἶνε ἀλήθεια ὅτι προσπαθῶ νὰ βάζω κάτι κατὰ μέρος στὴ Τράπεζα.

—Προτιμᾶτε τὴν συντροφιὰ τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν γυναικῶν;

—Γενικὰ προτιμῶ τὴν συντροφιὰ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ εἶνε μιὰ γυναῖκα, ποὺ εἶμαι πάντα μαζί της. Εἶνε ἡ μητέρα μου. Δὲν μένουμε μαζί, ἀλλὰ βλεπόμαστε χωρὶς δακοπὴ καὶ εἴμαστε πάντα εὐχαριστημένες ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη.

...Κινηματογραφικὰ νέα

Ἡ νέα γαλλικὴ ταινία «Ὁ κανονισμὸς» εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς πλουσιώτερες καὶ περιπλοκώτερες ταινίες τῶν τελευταίων ἐτῶν, μὰ τόση δύσκολη νὰ τὴν καταλάβῃ κανεὶς ποὺ βγαίνοντας ἀπὸ τὴ σάλα τοῦ σινεμὰ ρωτιέται κανείς: «Τί θέλει νὰ πῇ;» Αὐτὸ γίνεται γιατὶ ὁ σεναρίστας θέλησε νὰ φορτώσῃ σὲ μιὰ μόνη ταινία ἕνα δύσκολο καὶ πλούσιο σ' ἀντιθέσεις αἰσθημάτων καὶ ἐπεισοδίων θέμα. Ἡ ὑπόθεσίς του κι' αὐτὴ περίπλοκη εἶνε δράμα, ἕνα δράμα ποὺ στηρίζεται στὶς λανθασμένες ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων τοῦ χωριοῦ καὶ ποὺ κάποιος θέλει νὰ τὶς καταρρίψῃ καὶ νὰ κανονίσῃ τὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς σύμφωνα μὲ τὶς δικές του ἀντιλήψεις. Ὅλοι οἱ ἐκτελεσταὶ θαυμάσιοι στοὺς ρόλους τους νομίζει κανεὶς πὼς δημιουργήθησαν εἰδικὰ γι' αὐτούς, τόσο ὁ Πιὲρ Νεῦ, ἡ Νέρα Γκρεγκὸρ καὶ ὁ Ρολὰν Ζεντκὶν ἔδειξαν γιὰ μιὰ ἀκμὴ φορὰ τὸ πολύμορφο ταλέντο τους...

—«Ἡ ὄμορφη Οὐγγαρέζα» εἶνε ὁ τίτλος τῆς νέας γερμανικῆς ταινίας. Εἶνε μιὰ ρεαλιστικὴ κωμῳδία ἠθῶν, μιὰ λεπτὴ μελέτη τῆς γυναικείας καρδιᾶς καὶ τῶν περιέργων ἀντιλήψεων καὶ καπρίτσιων τῆς γυναίκας. Ἡ ὄμορφή, χαριτωμένη καὶ ἔξυπνη Ἰλόνα εἶνε γυναῖκα τοῦ μεγάλου φυσιοδίφου καὶ ἰχθυολόγου Παύλερς, ποὺ ἂν κι' ἀγαπᾶ τρελλὰ καὶ περιποιεῖται τὴ γυναῖκα του ἐν τούτοις προτιμᾶ ν' ἀπασχολῆται μὲ τὰ ψάρια του παρὰ μὲ τὶς κοσμικὲς ἀνάγκες τῆς γυναικός του. Ἡ Ἰλόνα ἐκρυεστησμένη ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄχαρι ζωὴ ζητάει τὸ φλέρτ, τὸν ἔρωτα, κι' αὐτὸν τὸν βρίσκει στὸ πρόσωπο τοῦ ἀεροπόρου Ζομπάρ. Ὁ ἀεροπόρος ἀνταποκρίνεται στὰ αἰσθήματά της, μὰ μόλις μαθαίνει πὼς ἡ Ἰλόνα εἶνε γυναῖκα τοῦ φίλου του Παύλερς, προσπαθεῖ νὰ τὴν ξαναφέρῃ στὸν ἴσιο δρόμο καὶ διακόπτει τὶς σχέσεις του μαζί. Ἡ Ἰλόνα γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὴ ζήλεια μεταξὺ τῶν δύο ἀνθρώπων προσποιεῖται πὼς ἐρωτεύεται κάποιο τραγουδιστὴ τοῦ Κρίλ, ὁ ἐραστὴς ζηλεύει καὶ ὁ σύζυγος μένει ἀπαθής. Τὸ κόλπο της πέτυχε, ὁ Ζομπὸρ τὴν κάνει ἐρωμένη του καὶ τὴν παίρνει καὶ φεύγουν μακρυά. Ἡ σκηνοθεσία τοῦ Τουρζάνσκι τέλεια, ἡ Ζάρα Λεάντερ στὸ ρόλο τῆς Ἰλόνας ἰδανική, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Παῦλος Ἔρμπεργερ στὸ ρόλο τοῦ ἰχθυολόγου, ὁ Βίλλυ Μπίρζελ στὸ ρόλο τοῦ ἀεροπόρου καὶ ὁ Κὰρλ Σένμποκ στὸ ρόλο τοῦ τραγουδιστή...

— «Ὁ καθαλλάρης τῆς Δύσεως» εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς ἀμερικανικὲς θεαματικὲς ταινίες ποὺ βασίζονται μόνον στὸ θέαμα καὶ τὴν προβολὴ τοποθεσιῶν κι' ὄχι στὴν ὑπόθεσι. Ἐξαιρετικὰ αὐτὴ ἡ ταινία οὔτε στὸ θέαμα κατώρθωσε νὰ εἶνε πλούσια, γιατὶ ὑπάρχουν παλαιότερες ταινίες ὅμοιου τύπου ποὺ ὁ πλοῦτος τους σὲ κάνει νὰ μένῃς μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸ ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Ὁ πρωταγωνιστὴς Οὔλιαμ Μπέϋντ κράτησε ὅσο μποροῦσε καλύτερα τὸν ἄνοστο ρόλο του...

—«Ἡ μικρὰ Ντορρὴτ» ἡ ν

ΑΥΓΗ

ΝΟΥΒΕΛΛΑ ΤΗΣ Δ)ΙΔΟΣ ΜΟΝΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

11ον

Καὶ κείνη προσπαθοῦσε νὰ λουλουδίσῃ καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἔβλεπες μιὰν ἀνεμώνα νὰ τεντώνῃ δειλὰ - δειλὰ τὰ ζαρωμένα χνουδωτὰ μετάξια της.

Σὰν ἔφτασαν σὲ μιὰ κορφὴ κατέβηκαν ἀπ' τ' αὐτοκίνητο.

Πάμφωτες οἱ γαλάζιες ὀρτάνσιες τ' οὐρανοῦ.

Τὸ διάστημα ἦταν τόσο διάφανο ποὺ ξεχώριζες μακρυὰ - μακρυὰ τὸ κάθε τι.

Ἡ θάλασσα τ' Ὠρωποῦ ἀκύμαντη κι' ἀρρυτίδωτη σὰν πελώριος περουζές.

Τὰ πεῦκα κι' ἡ γῆ ἀνάδιναν μιὰ μυρουδιὰ ἀγριόμεντας κι' ὡς περπατοῦσες ἕνοιωθες σὰν πουλί : ἤσουν ἀλαφρὸς καὶ κάτι μέσα σου προσπαθοῦσε νὰ κελαϊδήσῃ.

Ἡ Ρίνα μ' ἁπλωμένα τὰ φωτεινόξανθα μαλλιά, μ' ἕνα πράσινο πσαγαλὶ φουστάνι καὶ ἀλαφρὰ σαντάλια, ὡς κατέβαινε τρέχοντας τὴν πλαγιὰ γιὰ νὰ κόψῃ μιὰν ἀνεμώνα, ἦταν ἡ ἄνοιξη ἡ ἴδια ποὺ ἔξω ἐφύγει πρόωρα ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βασίλεια.

Ὁ Μίλτος στὸ γυρισμὸ ἦταν σὰν μεθυσμένος. Μιὰ στιγμὴ γύρισε καὶ τοὺς εἶπε «εὐχαριστῶ» κι' ἐνῷ τὸν κύτταζαν μ' ἀπορία τοὺς ἐξήγησε: Πόσα χρόνια εἶχε περάσει μέσα στὴν πολιτεία ἀνάμεσα στὰ ψηλὰ σπίτια καὶ τοὺς ἀσφαλτοστρωμένους δρόμους ποὺ σοῦ κάνουν εὐκαλώτερο ἴσως τὸ χειμῶνα, μὰ σοῦ κλέβουν ὅλη τὴ χαρὰ τῆς ἄνοιξης καὶ τοῦ καλοκαιριοῦ. Εἶχε χρόνια νὰ δῇ μυγδαλιὲς ἀνθισμένες ἔτσι δέντρα ὁλόκληρα. Τὸ δάσος, τὶς κορφὲς ἀπ' τὰ βιβλία τὰ ἤξερε τὸ πιὸ πολύ. Καὶ τοῦτη τὴ χαρὰ τὴν χωρὶς ὅρια, τὴν πάμφωτη οὔτε στὰ πιὸ τολμηρὰ ὄνειρά του δέν εἶχε φανταστῆ.

Σὰν τὸν Ἀλεξαντρινὸ ποιητῆ, εἶπε ὁ Πάρης ποὺ ἦταν περίφημος γιὰ τὶς περιγραφὲς τῶν λουλουδιῶν, τῆς εὐτυχίας τῆς γῆς καὶ μιὰ μέρα ποὺ ἔγραφε ἦρθε στὸ τραπέζι του ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο ἐνα πράσινο φωτεινὸ φύλλο. Ἡ κόρη του ποὺ καθόταν κοντά του τὸν ρώτησε τί δέντρου ἦταν κι' αὐτὸς τῆς ἀπάντησε ὅτι δὲν ἤξερε. Τὰ μόνα δέντρα καὶ λουλούδια, παιδί μου, ποὺ ἔχω δῆ εἶνε στὶς τοιχογραφίες τοῦ Βασιλικοῦ Μουσείου τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Τὸν ἔχασαν λίγες μέρες κι' ὅταν ἕνα βράδυ ἀργὰ πῆγε καὶ τοὺς βρῆκε, εἶπε πὼς εἶχε νὰ τοὺς μιλήσῃ σοβαρά:

Πάρη καὶ Μίμη, ἄρχισε, ὅταν σὰς γνώρισα μοῦ ξεμολογηθήκατε τ' ὀνειρά σας. Δυστυχήματα, ἀναποδιές, σᾶς ἔκαμαν νὰ μὴ τὰ φτάσετε ὡς τὰ σήμερα.

Μὰ ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντα νὰ ξαναγυρίζῃ στὸ δρόμο ποὺ φέρνει στ' ὄνειρό του ὅσα ἐμπόδια κι' ἂν τοῦ τύχουν, ὅσο κι' ἂν ἔχῃ παραστρατήσει.

Πρέπει νὰ ξαναρχίζῃ.

Ἀπὸ αὔριο θὰ πᾶτε ὁ ἕνας στὴ Δραματικὴ Σχολὴ κι' ὁ ἄλλος στὸ Πολυτεχνεῖο.

—Ὡραῖα εἶν' αὐτὰ μὰ δὲ γίνονται, ἔκαμαν κι' οἱ δυό.

—Γίνονται. Ἔβγαζα 8 χιλιάδες τὸ μῆνα. Μὰ τώρα πῆρα καὶ τὰ βιβλία μιᾶς ἄλλης Ἑταιρίας καὶ θὰ δουλεύω τὸ βράδυ σπίτι μου. Θὰ παίρνω ἄλλες 2 κι' ἔτσι ἔχουμε 10. Θὰ κρατῶ τὶς δυὸ γιὰ μένα καὶ τὶς ἄλλες ὀχτὼ θὰ τὶς ἔχετε οἱ τρεῖς σας. Εἶνε λίγα ἴσως, μὰ πολλοὶ σπουδάζουν μὲ λιγώτερα. Ἔπειτα ὁ Μίμης σὲ κανένα χρόνο θὰ πάρῃ δίπλωμα καὶ θ' ἀρχίσῃ νὰ δουλεύῃ κι' ὁ Πάρης γρήγορα θὰ μπῇ σὲ κανένα θέατρο.

Ὅσο γιὰ σᾶς, δεσποινὶς Ρίνα, θὰ κάνετε ὅ,τι θέλετε.

Ἤσαστε γεννημένη γιὰ τὴ χαρὰ κι' ἐμεῖς οἱ τρεῖς θὰ προσπαθήσουμε νὰ μὴ σᾶς λείψῃ τίποτα. Νὰ σᾶς βλέπουμε νὰ χαμογελᾶτε θἆναι γιὰ μᾶς ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία. Θὰ πάψετε καὶ τὰ μαθήματα σὲ λίγο ὅλως διόλου. Κάτι θὰ βρῶ παραπάνω νὰ κάνω ἐγώ· Ἔπειτα κι' οἱ ἄλλοι θὰ ξοδεύουν λιγώτερα, θὰ φύγουν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, θὰ πιάσουν ἕνα δωμάτιο φτηνὸ κάπου ἐδῶ κοντά.

(Τὸ μόνο ποὺ δὲν τοὺς ἐνοχλοῦσε ἦταν τὸ πρόβλημα τῆς στέγης. Ἔμεναν πάντα σ' ἕνα μεγάλο ξενοδοχεῖο κι' ὅταν ὁ λογαριασμὸς παραφούσκωνε καὶ οἱ καλημέρες τοῦ διαχειριστῆ γινόσαντε ψυχρές, εὕρισκαν ἕναν τρόπο νὰ τὸ σκάσουν. Πότε μ' ἕνα καλὸ φιλοδώρημα ἔπαιρναν τὶς βαλίτσες τους μὲ τὴ συνεργασία τοῦ καμαριέρη καὶ τοῦ θυρωροῦ, πότε ὁ ἕνας τὶς κατέβαζε μὲ σχοινὶ ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ δρόμο κι' ὁ ἄλλος περίμενε καὶ τὶς ἄρπαζε, πότε ἀναγκαζόσαντε νὰ τὶς ἀφήσουν ἐκεῖ γιὰ πάντα. Καὶ κάθε τόσο καινούργιο ξενοδοχεῖο καὶ καινούργιο κόλπο).

Ἔκαναν πάω δὲν ἤθελαν νὰ δεχτοῦν, μὰ στὸ τέλος τὸν ἄφησαν νὰ τοὺς πείσῃ.

Ὅταν τοῦ εἶπαν τὸ «ναί», ἦταν τόση ἡ χαρά του καὶ τόση ἡ λάμψη ποὺ ξεχύνονταν ἀπὸ μέσα του, ποὺ φάνταζε σχεδὸν ὡραῖος.

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ πιὰ θὰ τοὺς ξανάβλεπε.

Τὸν ξέβγαλαν ὡς τὸ μεγάλο δρόμο·

Στὴ διάφανη καὶ ψυχρὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας τοῦ Φλεβάρη τὰ καληνυχτίσματα ἀντήχησαν φιλικὰ κι ἐγκάρδια.

—Τί κορόϊδο! εἶπαν σὰν ἔμειναν μόνοι τους. Τί μοναδικὸ κορόϊδο!...

Νὰ δίνεται ἔτσι κανεὶς, νὰ σπαταλιέται χωρὶς κανένα ἀντάλλαγμα, χωρὶς κἂν τὴν προσδοκία γιὰ κάτι, δὲν τῶχαν ποτὲ φανταστῆ. Τόσο, ποὺ δίσταζαν νὰ τὸ πιστέψουν.

Μὰ εἶχε δώσει δείγματα πὼς ἦταν ἀληθινὸς κι' αὐτὸ εἶχε σημασία κείνη τὴν ὥρα γι' αὐτούς.

Αὐτὸ μονάχα καὶ μέθυσαν μὲ κονιὰκ ὡς τὰ ξημερώματα.

Κοιμόσαντε βαθειὰ τὴν ὥρα ποὺ ἐκεῖνος ξεκινοῦσε γιὰ τὴ δουλειά του μὲ τὴν περηφάνεια, τὴν ὁρμὴ καὶ τὴν πίστη σταυροφόρου.

Δὲ σήκωνε κεφάλι ἀπ' τὴ δουλειά. 8½ μὲ 2 τὸ μεσημέρι στὴ μιὰ δουλειά. Κᾶτι νὰ πάρῃ στὸ πόδι κι' ἔπειτα ἀμέσως στὴν ἄλλη Ἑταιρία 3—8 τὸ βράδυ. Γύριζεστὴν κάμαρά του δειπνοῦσε λιτὰ κι' ἀμέσως στρωνόταν στὴν ἄχαρη δουλειὰ ὡς τ' ἀμεσάνυχτα, ὡς τὴ μιά, ὡς τὶς δυὸ πολλὲς φορές. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα πάλι τὰ ἴδια, χωρὶς μιὰν ὥρα ἀνάπαψη.

Καὶ τὴν Κυριακὴ τὸ πρωῖ ἀκόμη δούλευε κι' εἶχε ἀπαρνηθῆ τὸ «προσκύνημα» στὴν Ἀκρόπολη.

Μόνο τ' ἀπόγιομα τῆς Κυριακῆς πήγαινε καὶ τοὺς ἔβρισκε κι' ἡ ἀναμονὴ τῆς χαρᾶς αὐτῆς φώτιζε ὅλη τὴ βδομάδα του, ἡ θύμησή της εὐωδίαζε μέσα του τὶς νύχτες ποὺ ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴ δουλειὰ ἔσβυνε τὸ φῶς καὶ βίαζε τὸν ἑαυτό του νὰ μὴν κοιμηθῆ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τοὺς συλλογιστῆ, νὰ τὴν συλλογιστῆ ὁλοκληρωτικά, δοσμένος σ' αὐτήν.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια.

ΜΠΕΝΤΖΑΜΙΝΟ ΤΖΙΛΙ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

Στὴν ἐρώτησή μου ἂν δοκιμάζῃ τὴν ἴδια συγκίνηση ὅταν τραγουδᾷ σ' ἕνα κοινὸ ποὺ τὸν ἔχει ξανακούσει καὶ σ ἕνα κοινό, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τὸν ἀκούει, ὁ Τζίλι ἀπάντησε :

— Ὑπάρχει μιὰ μεγάλη διαφορὰ ἀπὸ τὴν συγκίνηση ἕως τὴν νευρικότητα. Ἡ συγκίνηση ἀντιπροσωπεύει κατ' ἐμὲ τὴν εὐθύνη ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἡ νευρικότης εἶναι ἐκείνη ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν φόβο γιὰ τὸ κοινόν, δηλ. τὴν μὲν συγκίνηση τὴν νοιώθει ἕνας ἀρτίστας μπρὸς σ' ἕνα κοινὸν ποὺ τοῦ εἶναι γνωστόν, τὴν δὲ νευρικότητα μπρὸς σ' ἕνα κοινὸν ποὺ ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορά.

— Τραγουδᾶτε πολλὲς ὅπερες;

— Ἤδη ἔχω τραγουδήσει πενήντα τέσσερες.

— Γιατὶ στὴν ἐμφάνισή σας στὴ Βασιλικὴ Ὄπερα διαλέξατε τὴν «Μανόν» τοῦ Μασενέ;

— Πρωτίστως γιατὶ τὴν ἐποχὴ ποὺ θὰ ἤμουν ἐλεύθερος γιὰ τὸ «Ρεάλε» ἦταν ἡ μόνη τοῦ ρεπερτορίου μου ἐλευθέρα. Καὶ δὲν σᾶς κρύβω ὅτι ἡ «Μανόν» εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες μου. Ἡ «Μανόν» προσφέρεται γιὰ νὰ τραγουδηθῇ μὲ μιὰ συνεχῆ ἀλλαγὴ φωνητικῶν χρωμάτων καὶ ἐκφράσεως.

— Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ ἐξήγηση πὼς τραγουδᾶτε τὸ «Σόνιο» μὲ διαφορετικοὺς τρόπους...

— Τὸ τραγουδῶ μεζτάβαστε ἐκτελῶντας ὅ,τι ὁ Μασενὲ θέλει. Ὅμως ὅταν γίνῃ «μπίς» κάνω τὴν εὐχαρίστηση τοῦ κοινοῦ, τραγουδῶντας το μὲ φωνὴ ἀλὰ Τζίλι.

— Ποιὲς εἶναι αἱ προσεχεῖς ἐμφανίσεις σας;

— Εἰς τὴν «Τέρμε ντὶ Καρακάλα», τὸ τεράστιο ἀνοικτὸ θέατρο τῆς Ρώμης ἀνοίγω τὴν σαιζὸν μὲ τὸ «Φόρτζα ντὲλ Ντεστῖνο» τοῦ Βέρντι. Κατόπιν τραγουδῶ «Ἀΐντα» μετὰ ἑτοιμάζω ἕνα φιλμ εἰς τὴν Γερμανία καὶ τόσες ἄλλες παραστάσεις στὶς διάφορες ἰταλικὲς πόλεις.

— Καὶ στὴν Ἑλλάδα πότε σκοπεύετε νὰρθῆτε;

— Ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῇ ἡ χαρὰ νὰ ἐμφανισθῶ στὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν τὸν προσεχῆ χειμῶνα, ἔχοντας τὴν χαρὰ νὰ σᾶς ἔχω μαζύ μου στὴν σκηνή. Γιὰ πέστε μου ὁ φίλος μου ὁ Λάππας τί κάνει; Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴν ὡραία του φωνὴ καὶ τὸ καλλιτεχνικό του ταμπεραμέντο.

— Μιὰ τελευταία ἐρώτηση. Εἶναι ἀλήθεια πὼς στὸ Λονδῖνο τραγουδήσατε μὲ 40 βαθμοὺς πυρετό;

— Ὄχι δὰ 40, ἀλλὰ 39. Νόμιζα πρὸς στιγμὴ πὼς θὰ σκάσω, πάντως κατώρθωσα νὰ ἐνθουσιάσω ὅπως πάντοτε τὸ κοινὸν τοῦ Λονδίνου. Εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ τέχνη τοῦ τραγουδιοῦ, ἡ πραγματικὴ τέχνη πρέπει νὰ ἐπιτρέπῃ στὸν τραγουδιστὴ νὰ τραγουδῇ ἔστω καὶ μὲ 40 πυρετό.

Ἀφήνοντας τὸν μεγάλο καλλιτέχνη ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ συνοδεύσῃ ὡς τὴν καγκελόπορτα τοῦ κῆπου, ἐξέφρασα ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν ἐπιθυμία ὅλων τῶν θαυμαστῶν του, τῆς Ἑλλάδος νὰρθῇ νὰ τὸν ἀκούσουν γρήγορα.

— Εἶμαι βέβαιος μου εἶπε πὼς τὸν χειμῶνα θὰ μπορέσω νὰ πραγματοποιήσω αὐτὸ τὸ ταξίδι γιὰ νὰ τραγουδήσω τὴ «Μανόν» καὶ τὴν «Ἀΐντα» μπρὸς στὸ Ἀθηναϊκὸ Κοινόν.

Ε. ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ

ΚΑΛΤΣΕΣ - ΦΘΗΝΕΣ

Γυναικεῖες μεταξωτὲς χωρὶς ἐλαττώματα λεπτές, μεγάλης ἀντοχῆς «Μάτ» Δρ. 40
Πολὺ λεπτὲς » 45
Ἀράχνη Ζωϊκὴ μέταξα » 75
Κομπινεζὸν Ζερσεῦ μεταξ. φίνα » 85
Κιλότες » » » » 35
Μπλουζάκια γυν. » » » 140
Ὑποκάμισα, — Φανέλλες — Ἐσώβρακα ἀνδρῶν μεταξωτὰ Ζέρσεῦ πάμφθηνα

Προσέξατε τὴν Διεύθυνσιν:
Μ. Δ. ΛΕΙΒΑΔΙΤΟΥ
Χαβρίου 1 & Πάροδος Κολοκοτρώνη

ΟΜΙΛΕΙ Ο κ. Κ. ΚΟΥΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

μιλήσῃ πλατύτερα ὁ κ. Κοὺν γι' αὐτὸ τὸ ἔργο. Καὶ μετὰ «Ἠλέκτρα». Τὴ μετάφρασι, ποὺ εἶνε ὡραιότατη, τὴν ἔκανε ὁ κ. Μελαχρινός.

—Σκηνογραφίες καὶ μουσική;

—Πολλοὶ σκηνογράφοι θὰ ὑποβάλουν μακέττες καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὲς θὰ διαλεχθῆ ἡ καλύτερη. Ὅσον ἀφορᾷ τὴ μουσική, δὲν ἀποφασίσαμε ἀκόμα.

Ὁ κ. Χέλμης σηκώνεται γιὰ νὰ φύγῃ.

—Πρὶν φύγω, μᾶς λέει, θέλω νὰ σᾶς πῶ ὅτι εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος γιὰ τὸ ἀνέβασμα τῆς «Ἠλέκτρας» γιατὶ ἡ Μαρίκα συμφώνησε ἀπέλυτα μὲ τὶς ἀντιλήψεις τοῦ κ. Κούν. Ἔτσι εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ εἶνε μιὰ ἐξαιρετικὴ παράστασι.

Καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ ἱερὰ ἐξέτασις τοῦ κ. Κούν.

—Πῶς σκοπεύετε ν' ἀνεβάσετε τὴν «Ἠλέκτρα»;

—Ἐκεῖνο ποὺ μ' ἐνδιαφέρει εἶνε τὸ νὰ δώσω τὴν κυρίαρχη θέσι στὸ λόγο, ἔτσι, ποὺ νὰ βγῇ ἀνάγλυφο τὸ δρᾶμα.

—Καὶ γιὰ τὸ ζήτημα τῆς κινήσεως, τοῦ χοροῦ;

—Καὶ στὸ χορὸ θέλω νὰ εἶνε ζωντανὸ θέατρο. Μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἀρχαιολογικὴ ἐκζήτησι μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἐξεζητημένη σχολαστικότητα. Δηλαδὴ ὁ χορὸς θὰ εἶνε ἄνθρωποι ποὺ θὰ φανερώνουν πόθους, πάθη, ἀνησυχίες. Καὶ ἔχει ἄνθρωποι ποὺ θὰ κάνουν χορευτικὲς ἢ πλαστικὲς ἀσκήσεις. Θὰ λένε τὸ κείμενο ἀπ' καὶ σεμνά, χωρὶς οὔτε ν' ἀπαγγέλουν, οὔτε νὰ τραγουδᾶνε. Ὁ χορὸς θὰ εἶνε ὁ συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ κοινοῦ καὶ ἡρώων.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ

—Μιὰ ποὺ φθάσαμε σὲ σκηνοθετικὰ προβλήματα, θὰ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πῆτε, βέβαια τὸ θέμα εἶνε τεράστιο καὶ κάθε ἔργο ἔχει διάφορο ἀνέβασμα, μερικὰ λέγια γενικὰ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ σκηνοθέτη...

—Τὸ ἔργο τοῦ σκηνοθέτη εἶνε νὰ κάνῃ θατρο, παίρνοντας ἀπὸ τὴ ζωὴ ὅ,τι τὸ πιὸ ζωντανὸ καὶ προεκτείνοντάς το νὰ φτάσῃ σὲ κεῖνο ποὺ λέγεται : Τέχνη. Δὲν ζητάω βέβαια νὰ χαθῇ ἡ ζωντάνια τοῦ γνωστοῦ θεάτρου, ἀλλὰ οὔτε ὅμως καὶ τὸ νὰ πέσῃ κανεὶς σὲ σχολὴ ἢ μανιέρα. Ἀσφαλῶς ἡ συνιστάμενη αὐτῶν τῶν δύο δίνει τὴν ἀληθινὴ τέχνη.

—Πρὶν εἴπατε ὅτι ἡ κυρίαρχη θέσι πρέπει νὰ δίνεται στὸ λόγο. Ἄρα, πιστεύετε, ὅτι καὶ ἡ σκηνογραφία πρέπει νὰ ὑποβοηθῇ τὸ ἔργο, τὴν δημιουργία τῆς ἀτμόσφαιρας τοῦ ἔργου, καὶ ὄχι ν' ἀπασχολῇ τὸν ἀκροατή.

—Ἀκριβῶς. Σκοπὸς τοῦ ἀληθινοῦ σκηνογράφου, φτάσιμέ του καλλιτεχνικό, εἶνε τὸ νὰ κατορθώσῃ ἁπλῶς καὶ μόνο μὲ τὸ νὰ μπῇ ὁλότελα στὴν ἔννοια τοῦ ἔργου, νὰ κάνῃ τέτοια σκηνικά, ὥστε νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ἔχι νὰ φτιάξῃ ὄγκους ποὺ θὰ σκοτώσουν τὸ λόγο καὶ τὸν ἠθοποιό, ἀποσπῶντας τὸ ἐνδιαφέρο τοῦ θεατή.

—Ἂς ξαναγυρίσουμε στὴν «Ἠλέκτρα». Ἕνα μεγάλο ζήτημα ποὺ νομίζω θὰ σᾶς ἀπασχολῇ θὰ εἶνε καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ ἔργου.

—Ναί. Παρὰ ποὺ ἀκόμα δὲν ἀποφασίσθηκε ποιὸς θὰ γράψῃ τὴν μουσική, τί ὄργανα θὰ χρησιμοποιηθοῦν, ἐκεῖνο ποὺ θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν μουσουργὸ εἶνε τὸ νὰ γράψῃ μιὰ μουσικὴ ποὺ νὰ εἶνε ὑπόκρουσι στὴν ὑπόκρισι κι' ὄχι στὸ λόγο.

—Ὁ χορὸς ἀπὸ πόσους θὰ ἀποτελῆται;

—Ἀπὸ 9—11 γυναῖκες. Ἀνάλογα μὲ τὸ χῶρο ποὺ θὰ ἔχω;

—Μήπως ἔγινε διανομὴ τῶν ρόλων τῆς «Ἠλέκτρας»;

—Ναί. Ἠλέκτρα βέβαια θὰ εἶνε ἡ κ. Μαρίκα. Κλυταιμνήστρα ἡ κ. Λώρη, Χρυσόθεμης ἡ κ. Ρίτα Μυράτ, Ὀρέστης ὁ κ. Δ. Μυρὰτ καὶ Παιδαγωγὸς ὁ κ. Γιαννίδης.

ΤΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ

—Εἶδα, κ. Κούν, στὸ ρεπερτόριο ὅτι ἔχετε βάλει ὅλους τοὺς πιὸ ἀντιπροσωπευτικοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς τῶν διαφόρων ἐποχῶν. Γιατὶ δὲν προτιμήσατε περισσότερο μοντέρνους;

—Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι τὸ θέατρο εἶνε σχολεῖο. Πρέπει δὲ νὰ μορφώσουμε μὲ ἀνώτερα ἔργα τὸ κοινό, νὰ τὸ φέρουμε κοντά μας, νὰ τὸ κρατήσουμε κοντά μας, νὰ τὸ κάνουμε δηλαδὴ νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκη τοῦ θεάτρου. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει καταλληλότερος τρόπος γι' αὐτό, ἀπὸ τὸ νὰ τοῦ δώσουμε κλασσικοὺς συγγραφεῖς καὶ μετὰ μοντέρνους. Ἀλλως τε στὸ δραματολόγιο ὑπάρχουν καὶ ἀντιπροσωπευτικοὶ μοντέρνοι καὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι.

Εὔχομαι δὲ καὶ πιστεύω ὅτι καὶ τὰ ἄλλα θέατρα θὰ δώσουν ἔργα κατάλληλα γιὰ τὴν διαπαιδαγώγησι τοῦ κοινοῦ. Νὰ τοῦ δώσουν δηλαδὴ πολλὰ καὶ μεγάλα ἔργα. Γιατὶ τὸ θέατρο δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπῃ σὲ εἰσπρακτικοὺς σκοποὺς ἢ πάλι σὲ ἀκαταλαβίστικα ἔργα γιὰ τοὺς πολλούς, καὶ καλὰ μόνο γιὰ τοὺς 5—10, ἀλλὰ στὴν ἐξυπηρέτησι κυρίως τῆς ἰδέας τοῦ θεάτρου. Ἔτσι, κύτταξα στὸ ρεπερτόριο ν' ἀντιπροσωπευθοῦν ὅλα τὰ εἴδη. Δηλαδὴ ἀπὸ ἀρχαία τραγωδία καὶ κωμωδία («Ἠλέκτρα» καὶ «Λυσιστράτη»), Σαίξπηρ («Ἀντώνιος καὶ Κλεοπάτρα»), Μολιέρο «Σχολεῖα Γυναικῶν» μετάφρασι Βάρναλη, «Ἀγριοπάπια» τοῦ Ἶψεν, «Γυναῖκα δίχως σημασία» τοῦ Οὐάϊλντ, καὶ ἴσως καὶ τοῦ Μυσὲ τὸ «Δὲν παίζουν μὲ τὸν ἔρωτα».

—Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα παίζει ἡ κ. Κοτοπούλη ;

—Δὲν λαμβάνει μέρος μόνο στὸ ἔργο τοῦ Μυσέ... Θέλω ἐπίσης νὰ προσθέσω ὅτι διαλέγοντας αὐτὰ τὰ ἔργα ποὺ τὰ ἐνέκρινε καὶ ἡ ἐπιτροπή, εἶχα ὑπ' ὄψει μου, ὅτι ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία στοὺς ἠθοποιοὺς νὰ παίξουν ρόλους ἀντιποκρινομένους πρὸς τὸ ταλέντο τους, νὰ τοὺς «στέκουν», ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ἱκανοποιοῦν.

—Ἀπὸ ἑλληνικὰ ἔργα;

—Τελικὲς ἀποφάσεις δὲν ἐλήφθησαν ἀκόμα. Ἔχει ὑποβάλει ὁ κ. Μ. Σκουλούδης, εἰσηγητὴς τοῦ δραματολογίου, ὁ κ. Τερζάκης μιὰ κωμωδία του καὶ μαθαίνω ὅτι πρόκειται νὰ δώσῃ καὶ ὁ κ. Συναδινὸς μιὰ κωμωδία ποὺ τὴν τελειώνει τώρα γρήγορα.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ

—Σ' αὐτὰ τὰ ἔργα θὰ λάβουν μέρος βέβαια οἱ γνωστοὶ ἠθοποιοὶ τοῦ θεάτρου. Νέοι καθόλου ἠθοποιοὶ δὲν θὰ παρουσιασθοῦν;

—Ἐλήφθη πρόνοια καὶ γι' αὐτούς. Τὸ θέατρο ἀποφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ μιὰ φιλολογικὴ ἀπογευματινὴ παράστασι κάθε ἑβδομάδα, ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ παρουσιασθοῦν, νὰ ἐξελιχθοῦν καὶ πλαστοῦν καὶ οἱ νέοι ἠθοποιοί.

—Θὰ παίζουν τὰ ἴδια ἔργα ποὺ ἀναφέρονται στὸ δραματολόγιο ;

—Βεβαίως ἄλλα.

—Ἔχετε μερικὰ ὑπ' ὄψει σας;

—Τὴν «Δωδεκάτη νύχτα» τοῦ Σαίξπηρ, τὸ «Γλάρο» τοῦ Τσέχωφ καὶ τὸ «Ἔξη πρόσωπα ζητᾶνε συγγραφέα» τοῦ Πιραντέλλο.

Ο ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΟΣ

—Τὸ θέατρο θὰ ἔχῃ μόνιμο σκηνογράφο;

—Ὄχι. Θὰ ἐργασθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν δώσει δείγματα τῆς ἐξαιρετικῆς ἐργασίας τους, ὅπως ὁ κ. Ἐγγονόπουλος, Γκίκας, Χατζηκυριάκος, Τσαρούχης, Διαμαντόπουλος, Κ. Λάσκαρης κτλ. Ἀλλὰ οἱ πόρτες θἆναι ἀνοιχτὲς καὶ γιὰ κάθε νέο μὲ ταλέντο πηγαῖο.

ΝΕΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΔΩ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ. ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

—Πῶς βλέπετε, κ. Κούν, τοὺς νέους συγγραφεῖς τοῦ τόπου μας καὶ πῶς τοὺς νέους τοῦ ἐξωτερικοῦ ;

—Στὸν τόπο μας, παρὰ ποὺ ζοῦμε ἐποχὴ ζυμώσεων καὶ ἀνησυχιῶν, ὑπάρχουν νέοι συγγραφεῖς μὲ ταλέντο, πρέπει ὅμως νὰ βοηθηθοῦν μὲ κάθε τρόπο καὶ αὐτοί, ἀλλὰ καὶ κεῖνοι ποὺ ἔρχονται.

Γιατὶ αὐτοὶ θἆναι τὸ κῦριο τοῦ θεάτρου. Τὰ σκαλοπάτια, τὰ θεμέλια, οἱ βάσεις ποὺ ἀπάνω του θὰ ἀνέβῃ ὁ ἕνας, ὁ μεγάλος. Ἀπὸ τὸ ξένο θέατρο, καὶ ἰδιαίτερα τὸ ἀμερικανικό, ξεχωρίζω, ὅπως σᾶς εἶπε καὶ ὁ κ. Χέλμης, τὸν Ὀντὲτ ποὺ τὸ ἔργο του, τὸ «Παιδὶ μὲ τὴ χρυσῆ τύχη», θὰ παιχθῇ ἀμέσως μετὰ τὸ «Μεράκι τοῦ Ἄρχοντα». Τὸ ἔργο αὐτὸ ποὺ βέβαια δὲν εἶνε τὸ φτασμένο ἔργο, χωρὶς ὅμως καὶ νἆνε πείραμα, ἔχει τὸ μεγάλο προτέρημα ὅτι εἶνε ἀληθινὸ θέατρο. Εἶνε διηρημένο σὲ 12 εἰκόνες. Ἔ, μὴ νομίσετε ὅτι ἔχει τίποτα τὸ κινηματογραφικό. Οἱ τύποι του βγαίνουν ἀνάγλυφοι. Δὲν ξέρω. Αὐτὸ τὸ ἔργο τοῦ νέου συγγραφέα ποὺ εἶνε ἠθοποιὸς στὸ ἀμερικανικὸ «Γκίλντ», ἔφυγε μαζὶ μὲ ἄλλους καὶ σχημάτισαν θίασο δικό τους—τὸν ξεχωρίζω ἀπόλυτα ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ παραγωγή. Ἄλλως τε εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία στὴν Ἀμερική, καὶ στὸ Λονδῖνο. Παίχτηκε ὁλόκληρο τὸ καλοκαίρι.

—Μέσα στὸ ρεπερτόριο δὲν εἶδα κανένα ἔργο νέου Ἄγγλου συγγραφέα.

—Στὴν Ἀγγλία τὰ θεατρικὰ ἔργα γύρισαν στὸν ἐλεύθερο στίχο καὶ θυμίζουν κάτι ἀπὸ ἀρχαία τραγωδία, κάτι ἀπὸ Σαίξπηρ. Ἴσως εἶνε πειραματισμοί, ποὺ θὰ ἐγοῦν σὲ καλό.

—Ἀπὸ γαλλικὰ ἔργα μοντέρνα τί θὰ παιχθοῦν;

—Τοῦ Λενορμὰν καὶ τοῦ Ἀνουΐ, μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία «Ὁ ταξιδιώτης χωρὶς ἀποσκευές».

Ταξιδιώτης κι' ἐγὼ χωρίς... ἀποσκευές, εὐχαριστῶντας τὸν πολύτιμο πιλότο μου γιὰ τὸ ἐξαιρετικὸ ταξίδι ποὺ ἔκανα μαζί του σὲ θέματα γύρω ἀπὸ τὸ θέατρο σηκώνομαι γιὰ νὰ φύγω.

Ν. Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

στικὴ μεροληψία — ἀποκρυσταλλώθηκε στὴν πεποίθηση πὼς ὁ Παλαμᾶς στέκει ὄχι μόνο στὴν ψηλότερη κορυφὴ τῆς σύγχρονης Ἑλληνικῆς Ποίησης, μὰ καὶ σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς ψηλότερες τῆς παγκόσμιας. Ἔχει ξεπεράσει πιὰ τὰ ἑλληνικὰ σύνορα καὶ τὰ ἔργα του μεταφράζονται ὁλοένα ἀπὸ διαλεχτοὺς λογοτέχνες.

Πολὺ κολακευτικὰ εἶνε τὰ λόγια ποὺ τοῦ χάρισε πρὶν λίγα χρόνια ἕνας διαπρεπὴς Γάλλος διανοητής. «Λυποῦμαι ποὺ ἐπερίμενα στὰ ἑξῆντα τέσσερά μου χρόνια γιὰ νὰ γνωρίσω τὸ μεγαλύτερο ποιητὴ τῆς ἐ

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΤΟΧΟΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ

Φροντίσατε νὰ ὑποβάλητε ἀμέσως δήλωσιν εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ραδιοφώνου σας. Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἰς τὰ Δημοτικὰ καὶ Κοινοτικὰ Καταστήματα τῆς περιφερείας. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δηλώσουν τὰ ραδιόφωνά τους θὰ θεωρηθοῦν ὡς παρανόμως κατέχοντες ταῦτα καὶ θὰ τιμωρηθοῦν διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένων ποινῶν. Οὐδεὶς ἐξαιρεῖται τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ραδιοφώνου. Ἔντυποι δηλώσεις διανέμονται δωρεὰν εἰς τὸ ἐπὶ τοῦτο εἰδικῶς συσταθὲν Γραφεῖον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, Φιλελλήνων 12.

Η ΧΑΡΗ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΤΑΛΕΝΤΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΕΙ

Πατὴρ καὶ... κόρη

Μία συνομιλία μας μὲ τὴν λιλιπούτειο ΝΙΝΗ-ΖΑΧΑ

Τὴν ξέρετε ὅλοι· Ἕνα μικρὸ λουλουδάκι, ἕνα χαριτωμένο πλᾶσμα. Δυὸ γλυκὰ ἔξυπνα ματάκια ποὺ κυττᾶνε κάτω ἀπὸ τὰ ἄφθονα ἀνακατα μαλλιά, κι' ἕνα χαριτωμένο, ἀθῶοτατο Ζαχα....ρένιο χαμογελάκι, ἕνα μικροσκοπικὸ κορμάκι νὰ τὸ..·Νινὶ Ζαχά.

Ὅλο ζωή· δὲν στέκεται ποτὲ σὲ ἡσυχία. Μᾶς ὡδήγησε ἡ ἴδια στὸ καμαρίνι της. Μικρὸ ὅπως καὶ ἡ κυρία του. Κυττάξαμε μὲ χαμόγελο τὴν κούκλα ποὺ βρισκότανε σ' ἕνα ραφάκι.

—Σᾶς ἀρέσουνε ἡ κοῦκλες ; Παίζετε μ' αὐτὲς καμμιὰ φορά ;

Τὴν ρωτήσαμε περιμένοντας τὴν φυσικὴ ἀπάντησι ἑνὸς ὀχτάχρονου κοριτσιοῦ· Γι' αὐτὸ μείναμε ἔκπληκτοι μὲ τὴν ἀπάντησί της.

—Ὄχι. Τὴν ἔχω δῶ γιατί παίζω ἕνα νουμεράκι, μᾶς εἶπε.

—Καὶ στὸ σπίτι σας καμμιὰ φορὰ δὲν παίζετε ;

—Ὄχι. Καμμιὰ φορὰ μόνο τὴν βγάζω, τὴν κυττάω λίγο καὶ ἔπειτα τὴν ξανακρύβω.

—Τὸν κινηματογράφο τὸν ἀγαπᾶτε ;

—Ἀμὲ ! Πολὺ· Εἶνε τὸ ὄνειρό μου νὰ παίξω στὸν κινηματογράφο.

—Καὶ βέβαια (ἐπεμβαίνει ὁ κ. Ζαχαρόπουλος ὁ πατέρας της). Τὴν Νινίκα μου γιὰ κεῖ τὴν προορίζω. Μὴν νομίσετε κύριε ὅτι θὰ τὴν ἀφήσω στὰ ἑλληνικὰ θέατρα γιὰ νὰ παίρνῃ 800 δρχ. τὴν βραδυά. Ἄλλως τε μοῦχουνε κάνει προτάσεις γιὰ τὴν Νινίκα μου.

—Ἐσεῖς τί λέτε Νινίκα θὰ θέλατε νὰ παίξετε στὸ ἐξωτερικό·

—Βέβαια. Καὶ ἔπειτα — κι' ἐδῶ πῆρε περήφανη στάση — θὰ δοξάσω καὶ τὴν πατρίδα μου.

— Ἀπ' τοὺς ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου ποιοὺς ἀγαπᾶτε ;

Ἡ Νινίκα σήκωσε τὰ ματάκια της στὸ ταβάνι κι' ἄρχισε:

—Τὴν Σίρλεϋ Τέμπλ, τὴν Γκραί ης Μοὺρ, τὴν Ζανὲτ Μακτόναλδ.

—Ὅλα τὰ ἀηδονάκια ἔ ; Καὶ ποιὸ ἀγαπᾶτε καλύτερα τὸ μουσικὸ ἢ τὸ σοβαρὸ θέατρο;

—Ἀγαπάω καὶ τὸ σοβαρὸ ἀλλὰ καὶ πιὸ πολὺ ὅμως ἀγαπάω τὸν χορὸ καὶ τὴν μουσική·

—Κι' ἀπὸ τὶς δικιές μας πρωταγωνίστριες ποιὰν ἀγαπᾶτε πιὸ πολὺ ;

Ἡ Νινίκα δίστασε μ' ἕνα χαριτωμένο δισταγμὸ. Στὸ τέλος μᾶς εἶπε :

—Νά... Τὴν Ποζέλλι, τὴν Δημητρίου.

—Καὶ ποιὸ πολὺ ἀπ' ὅλες ;

—Τὴν Κάκια μου. Τὴν Κάκια Μένδρη. Εἶνε ἡ πιὸ ἀγαπημένη μου φιλενάδα.

—Ἄλλες φιλενάδες δὲν ἔχετε ;

—Ἔχω στὴν Θεσσαλονίκη. Ἀλλὰ ἐκεῖνες δὲν τὶς ἀγαπάω σὰν τὴ Μένδρη.

—Νινίκα ἐσεῖς ὅταν γίνετε μεγάλη θὰ δεχόσαστε νὰ παίζετε μὲ δεύτερους ἠθοποιούς ; Ἢ θὰ κάνετε καὶ σεῖς τὰ ἴδια μὲ μερικὲς πρωταγωνίστριές μας ;

—Ὄχι ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάνω. Γιατί νὰ μὴν δεχτῶ ; Μήπως ἐγὼ δὲν ἤμουνα μικρή ;

—Ἄ βέβαια. Ποτὲ δὲν θὰ τῆς τὸ ἐπιτρέψω (ἐπεμβαίνει ὁ πατέρας). Ἄλλως τε κύριε δὲν μιλοῦν γιὰ τέτοια πράγματα στὰ παιδιά.

—Ἄ ἀσφαλῶς. Ἀλλὰ ξέρετε τὸ εἴπαμε γιὰ νὰ τὴν... νουθετήσουμε.

—Μμμμ ! εἶπε ὁ πατέρας καὶ κρυφογέλασε κυττῶντας γλυκὰ τὴν κοροῦλα του καὶ κλείνοντάς μας τὸ μάτι.

Ἡ Νινίκα ἐν τῷ μεταξὺ μᾶς κοίταγε χαμογελῶντας πονηρὰ. Προχωρήσαμε στὶς ἐρωτήσεις.

—Σκεφτόσαστε νὰ ἐγκαταλείψετε ποτὲ τὸ θέατρο ;

—Ποτέ. Καὶ ὅταν θὰ εἶμαι γρηὰ θὰ παίζω ἀκόμα.

—Ποιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ θέατρο τί ἀγαπᾶτε ;

Ἡ Νινίκα δὲν ἀπήντησε ἀμέσως. Σηκώθηκε ἀπ' τὴν κοῦρέκλα της ἀγκάλιασε τρυφερὰ τὸν μπαμπά της καὶ ἔπειτα μᾶς εἶπε μόνο.

—Τὸν μπαμπά μου.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν τρυφερότητα τῆς σκηνῆς καὶ μάλιστα σ' αὐτὸν τὸν τόνο ποὺ γράφεται τὸ ταρὸν ; Κανείς. Ἔπρεπε νὰ ἦταν παρὼν κανεὶς γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν συγκίνηση τοῦ πατέρα καὶ ν' ἀκούσῃ τὸ τρεμούλιασμα τῆς

Ἡ Νινὴ Ζάχα

φωνῆς του ὅταν μᾶς ἔλεγε :

—Καὶ μάλιστα κύριε. Ἡ Νινίκα μ' ἀγαπάει πολύ. Ὅσο κι' ἐγώ. Καὶ νὰ σᾶς πῶ μάλιστα τί ἔκανε κάποτε. Ἐγὼ ἤμουνα στὴ Θεσσαλονίκη κι' ἐκεῖ ἔτυχε ν' ἀρρωστήσω. Ἡ Νινίκα ἤτανε ἐδῶ κι' ἔπαιζε. Ἔ λοιπὸν θὰ τὸ φανταστῆτε; Τὰ ἄφησε ὅλα, θέατρο, τραγοῦδι καὶ ἦρθε τρεχάλα στὴ Θεσσαλονίκη νὰ μὲ δῇ.

Ἡ Νινίκα μᾶς κοίταγε κι' αὐτὴ συγκινημένη. Κι' ἔπειτα μ' ἕνα χαριτωμένο ξέσπασμα μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν συγκίνηση ποὺ εἴχαμε πέσει ἐξ αἰτίας της.

—Ἂν ξέρετε ἀὲ πιὰ τάξη πάω;

—Μὰ... στὴ δευτέρα.

—Μμμμ. Χάσατε. Στὴν τετάρτη. Ἔχω πηδήξει δυὸ τάξεις. Ἀμέ ! Ἀπ' τὴ νέα αὐτὴ τροπὴ τῆς συζητήσεως πήραμε καινούριο κέφι γιὰ καινούργιες ἐρωτήσεις.

—Ποιὸ νούμερό σας ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι στὸ κοινό;

Ὅπου ἐπεμβαίνει ὁ μπαμπᾶς...

—Δὲν τὴν εἴδατε στὸ δραματάκι «Τὸ καραγκιοζάκι» ποὺ ἔπαιξε μὲ τὸν Ἀττίκ ; Χάσατε. Ὅλος ὁ κόσμος ἔκλαιγε...

—Κανένα ἀπ' τὰ καινούργια νούμερά της ;

—Ναί. Ἕνα τῆς ἔφτιαξε ὁ κ. Χ. Πύρπασος τὰ «Παιδικὰ ταλέντα». Αὐτὸ ὅμως θὰ τὸ παίξουμε ἔξω. Γιατί ξέρετε ὅτι τὴν πρώτη τοῦ μηνὸς φεύγουμε γιὰ τὴν Κύπρο κι' ἀπὸ κεῖ γραμμή...

—Ναί μπρὸς παιδιὰ γραμμὴ... ἀκούστηκε ἄξαφνα μιὰ ζωηρὴ κι' ἀγέραστη φωνή. Ἦταν ὁ..μαντρὸ σκυλος ὁ συμπαθέστατος Ἀττὶκ. Εἶχε φθάσει μαζὶ μὲ τὴν ὥρα γιὰ νὰ φύγουμε. Σηκωθήκαμε. Ἡ Νινίκα μᾶς ἀκολούθησε·

—Θὰ μὲ πᾶτε ὦς τὸ περίπτερό μας πρότεινε.

—Εὐχαρίστως. Ἀλλὰ τί θὰ κάνετε ἐκεῖ ;

—Θὰ πάρω δύο τετράδια τριαντάφυλλα.

Στὸ δρόμο τὴν ρωτήσαμε ἔτσι ἐμπιστευτικά.

—Μέχρι πόσο τὸ λιγώτερο θέλετε νὰ παίρνετε ὅταν γίνετε μεγάλη ;

—60.000 μᾶς σφύριξε καὶ χάθηκε μὲς στὸ περίπτερο.

Φύγαμε· Καὶ σ' ὅλο τὸ δρόμο εἴχαμε στὰ αὐτιά μας τὸ ἀργυρόηχο γελάκι της καὶ τὴν δροσερὴ φωνοῦλα της.

—Μοῦ δίνετε σᾶς παρακαλῶ δύο τετράδια μὲ 30 φύλλα ;

Τ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΑΙ ΦΑΛΛΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1938 ΔΡ. 10 800.000.000

Διοικητής: ΙΩΑΝ. Δ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ — Ὑποδιοικητής: ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ἐν Ἀθήναις.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ. Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὅρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίῳ), μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Τὰ ὄνειρα καὶ οἱ φιλοδοξίες τῶν βραβευθέντων διπλωματούχων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὠδείου

Ὁμιλεῖ ὁ κ. Μ. Γκινόπουλος

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΣΤΕΡΙ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΕΙ

Τὸν κ. Γκινόπουλο εἴχαμε τὴν εὐχαρίστησι νὰ γνωρίσωμε μιὰ ἀπὸ τὶς τελευταῖες αὐτὲς ἡμέρες ὅλως τυχαίως στὴ γραφεῖα τῶν «Παρασκηνίων».

Κανένα ἐρωτηματολόγιο, ἀφοῦ ἡ συνάντησίς μας ἦταν τυχαία, δὲν εἴχαμε προετοιμάσει· Στὰ πρόχειρα ἐρωτήματα ποὺ τοῦ ὑποβάλαμε γιὰ τὰ «Παρασκήνια» ἀπάντησε μὲ προθυμία.

⁂

Στὸ πρῶτο ἐρώτημά μας, ποῦ καὶ πότε γεννήθηκε, ἀπάντησε τὰ ἑξῆς:

— Γεννήθηκα ἐδῶ — στὴν Ἀθήνα — τὸ 1920. Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ χαρακτηριστικὲς συνοικίες τῶν Ἀθηνῶν, στὴν Πλάκα. Ὅταν μεγάλωσα κάπως, πῆγα σχολεῖο. Τὶς τρεῖς πρῶτες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ τὶς ἔβγαλα στὸ Δημόσιο Δημοτικό, τὶς ἄλλες στὸ Λεόντειο. Μετὰ τὸ Δημοτικὸ ἔβγαλα τὸ γυμνάσιο. Συγχρόνως ὅμως πήγαινα καὶ στὸ Ὠδεῖο, ὅπου πέρυσι πῆρα καὶ τὸ πτυχίο ἁρμονίας, μὲ πρῶτο βραβεῖο· Ἐφέτος πῆρα τὸ δίπλωμα φούγκας.

— Καὶ ποιὸς ἦτανε ὁ λόγος ποὺ σᾶς ἔκανε νὰ πᾶτε στὸ Ὠδεῖο; Ἀγάπη πρὸς τὴ μουσικὴ ἢ ἐξασφάλισις τῆς ζωῆς;

— Μόνο ἕνας ποὺ δὲν ἔχει «ἰδέα περὶ μουσικῆς» μπορεῖ νὰ πάῃ στὸ Ὠδεῖο, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴ ζωή του. Ἡ μουσικὴ εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς κλάδους ἐκείνους ποὺ ἀπαιτεῖ θυσίες, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑλικὲς ἀπολαυές. Ὁ μεγάλος μουσικὸς εἴτε δημιουργὸς εἶνε, εἴτε ἐκτελεστής, ποτὲ δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐκτελέσῃ κάτι, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ κάποιο ταπεινὸ ἔνστικτο. Γιατὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ κάνῃ αὐτό, δὲν θὰ εἶναι πιὰ μεγάλος· Τὸ μουσικὸ δαιμόνιό του θὰ τὸν ἔχῃ ἐγκαταλείψει πρὸ πολλοῦ. Κατὰ παραγγελία ἔργα δὲν γίνονται. Ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες δημιουργίες καὶ ἐκτελέσεις τοῦ κόσμου ὅλου, γνωρίζουμε, ὅτι οὔτε μία δὲν ἔγινε κατὰ παραγγελία, ἀλλὰ ἄλλες ἀπὸ τὸ ἐνυπάρχον μουσικὸ δαιμόνιο τοῦ καλλιτέχνου.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΠΡΟΥΝΟ ΒΑΛΤΕΡ

— Καὶ τώρα ποὺ πήρατε πτυχίο ἀπὸ τὸ Ὠδεῖο καὶ ἔχετε καὶ δίπλωμα φούγκας, τί σκέπτεσθε νὰ κάνετε;

— Ὁ κύριος σκοπός μου εἶνε, ἐπειδὴ δὲν ἔχω τὰ ἀπαιτούμενα μέσα γιὰ τὸ ἐξωτερικό, νὰ κατορθώσω νὰ πάρω καμμιὰ ὑποτροφία. Ἀμέσως ἅμα τὴν πάρω, θὰ φύγω γιὰ τὸ Παρίσι, ὅπου ἕνας μεγάλος δάσκαλός μου, ὁ Μπροῦνο Βάλτερ, μὲ περιμένει ἐκεῖ.

— Πῶς τὸν γνωρίσατε, τὸν Μπροῦνο Βάλτερ;

— Τὸν γνώρισα τὸ περασμένο φθινόπωρο, ὅταν εἶχε ἔρθει στὴν Ἀθήνα· Στὴν ἀρχή, γιὰ τὸν Μπροῦνο Βάλτερ, μέσα στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Μεγάλης Βρεττανίας» ὅπου ἔμενε, ἤμουνα καὶ ἐγὼ μιὰ γνωριμία μέσα στὶς τόσες ἄλλες, ποὺ εἶχε κάνει ἐδῶ. Ὅταν τοῦ ἔδειξα ὅμως τὸ πρῶτο μου συμφωνικὸ ποίημα, ὁ «Πάν», ὁ θεὸς αὐτὸς τῆς ἐκτελέσεως, μοῦ ἔστειλε μιὰ ἐπιστολή, ποὺ σ' αὐτὴ μοῦ ἔλεγε, ὅτι ναὶ μὲν δὲν θὰ τὸ παίξει, ἐπειδὴ δὲν ἀνήκει στὸ ρεπερτόριο τῶν ἔργων ποὺ παίζει, γιατὶ ἡ ἀγάπη του στὴ μουσικὴ περιορίζεται στὰ ἔργα τῶν μεγάλων κλασσικῶν: Μόζαρτ, Μπετόβεν, Βάγκνερ, ἀλλ' ὡμολογοῦσε ὅτι εὑρισκόμεθα μπροστὰ σὲ «ἀληθινὸ ταλέντο συνθέτου μὲ σοβαρὸ χαρακτῆρα καὶ ζωηρὸ πνεῦμα». Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δημοσιεύθηκε τότε καὶ στὸν ἡμερήσιο Τύπο.

«ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ»

— Τώρα συνθέτετε τίποτα;

— Ἀπὸ πολὺ καιρὸ συνθέτω κάτι κατὰ πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ τὸν «Πάν». Εἶνε ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἀγωνιώδη κατάσταση. Ἡ ὑπόθεσις τῆς συνθέσεώς μου αὐτῆς εἶνε περίπου ἡ ἑξῆς: ἕνας χορευτὴς βγαίνει μὲ τὴν πρόθεση νὰ χορέψῃ ἕνα χαρούμενο χορό. Ξεχνιέται ὅμως μέσα στὶς ἀγωνιώδεις σκέψεις ποὺ τὸν κατέχουν καὶ παρασύρεται σ' ἕνα τραγικὸ χορό·

ΚΑΙ ΜΑΕΣΤΡΟΣ

— Ἐμεῖς, κύριε Γκινόπουλε, σᾶς γνωρίζαμε ὡς δημιουργό, στὶς 23 τοῦ περασμένου Ἰουνίου ὅμως εὐτυχήσαμε νὰ σᾶς γνωρίσωμε καὶ ὡς μαέστρο. Ποιὲς εἶνε οἱ ἐντυπώσεις σας ὡς μαέστρου;

— Ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τῆς συνουλίας αὐτῆς ἔμεινα πολὺ εὐχαριστημένος. Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, ἀπὸ τὶς πρόβες, εἶχα ὡριμένες ἀμφιβολίες ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχία της. Ὡς πρωτόπειρος φοβόμουνα μὴν πάθω τράκ. Εὐτυχῶς ὅμως, ὅταν ἔστρεψα τὶς πλάτες μου στὸ κοινὸ καὶ εἶδα τὴν ὀρχήστρα ποὺ μὲ κύτταζε στὰ μάτια, δὲν τὰ ἔχασα, ἀλλὰ διετήρησα τὴν ἴδια ψυχραιμία ποὺ εἶχα καὶ στὶς πρόβες. Ὅταν ἔδωσα τὸ σύνθημα καὶ οἱ πρῶτοι ἦχοι τοῦ πειθαρχημένου ὡραίου συνόλου ἔφθασαν στ' αὐτιά μου, ἔμεινα εὐχαριστημένος. Ἀμέσως ἔπαυσα νὰ διευθύνω ἐγὼ τὸ χέρι μου. Τὴν δουλειὰ αὐτὴ ἀνέλαβε ἡ ψυχή μου. Περιττὸ νὰ σᾶς ἐ-πῶ ὅτι τὸ τέλος κάλυψαν ζωηρὰ χειροκροτήματα.

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΗ

— Τὴν καλλιτεχνική μας κίνηση πῶς τὴν βλέπετε;

— Ἡ καλλιτεχνική μας κίνηση βέβαια, δὲν εἶνε ρόδινη. Αὐτὸ ὅμως δὲν πάει νὰ πῇ ὅτι εἶνε καὶ ἀπελπιστική. Ὑλικό, ταλέντα δηλαδὴ ὑπάρχουνε ἀρκετά, περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι εἶνε γνωστά. Ἂν ἐνισχυθοῦνε αὐτά, ἴσως μπορέσουν νὰ πάρουν μιὰ θέσι στὴν Εὐρώπη. Γιὰ νὰ γίνῃ κάτι τὸ μεγάλο ὅμως καὶ ἡ συνδρομὴ πρέπει νὰ εἶνε μεγάλη.

— Γιὰ τοὺς μουσικοκριτικούς μας τί ἰδέα ἔχετε;

— Γενικὰ καλή· Μεοικοὶ ἔχουνε πέσει βέβαια πολὺ χαμηλά, οἱ ἄλλοι ὅμως κρατοῦνε ψηλὰ τὴ σημαία τῆς κριτικῆς.

Καὶ ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγο, ὁ νεαρὸς Γκινόπουλος σηκώθηκε νὰ φύγῃ, μᾶς εἶπε:

— Τὰ «Παρασκήνια» εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα καλλιτεχνικὰ περιοδικὰ ποὺ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ Ἑλλάδα. Αὐτὸ ἄλλως τε ἀποδεικνύει καὶ ἡ μεγάλη κυκλοφορία τους.

ΣΩΤ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΝΤΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

χρονογράφημα. Εἶχε ὅμως ἕνα ἰδικό του τύπο σκαλαρθήματος, ποὺ ἔκλειε μέσα ὅλη τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ σάτυρα τῆς ἐποχῆς. Ὁ Μεφιστοφελῆς—ψευδώνυμον τοῦ ἀειμνήστου Κώστα Μακρίδη—ἦταν ὁ κορυφαῖος τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοῦ σκαλαρθήματος, μὲ τὸ ὁποῖον διασκέδαζε τὸ ἀναγνωστικὸ κοινό, τὸ ὁποῖον ὅμως καὶ ἐξωργίζετο κάποτε, διότι εἰς τὴν σάτυρα εὕρισκε ἀναλογίες μὲ τὶς ἰδικές του ἀδυναμίες καὶ τὰ δικά του στραβοπατήματα. Ὅταν ἀργότερα ὁ τύπος μὲ τὴν κήρυξι τοῦ Συντάγματος τὸ 1908, ἐπῆρε μιὰ ἄλλη ἐξέλιξι τὸ εὔθυμο πνεῦμα τῆς Πόλης συνεκεντρώθη σὲ σατυρικὰ φύλλα, ὅπως τὸ «Ἐμπρὸς», εἶδος Ρωμηοῦ τοῦ Σουρῆ, ἡ σάτυρα τοῦ ὁποίου ἐδαιμόνιζε τοὺς παράγοντας τῶν παρασκηνίων τοῦ Φαναρίου, τῶν ὁποίων ὁ ἐκδότης —ὁ Μεφιστοφελῆς—ἔβγαζε τὰ ἄπλυτα.

Τὸ «Ἄνω Κάτω» ἀργότερα μὲ λεπτότερο πνεῦμα, συναγωνίσθηκε τὸ «Ἐμπρὸς» καὶ ἔγινε ἐπικίνδυνος συναγωνιστής του. Ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῆς Πόλης μαζὶ μὲ τὴν ἐντόπια ἐφημερίδα του ἐθεωροῦσε ὡς πρώτη ἀνάγκη τῆς ζωῆς του καὶ τὴν Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα. Εἰς τοὺς καιροὺς τῆς Σουλτανικῆς κυριαρχίας τοῦ Χαμὶτ, τὴν ἐπρομήθευετο μυστικά.

Διψοῦσε νὰ διαβάσῃ τὸ «Κράτος» καὶ τὸ «Ἐμπρὸς» γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέλιξι τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Δὲν ἐπετρέπετο τότε ἡ κυκλοφορία τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων. Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως ὄσφρησις ἐμυρίζετο τὴν ἀφιξί των. Καὶ ὑπῆρχε ἕνας τύπος γηραιοῦ Ἕλληνος ἐφημεριδοπώλου ποὺ ἔκαμε τὴν ἐμφάνισί του εἰς τὰ κέντρα τῶν διασκεδάσεων καὶ ἐνῷ οἱ «βλάχοι» —οἱ ἀτσίγγανοι βιολιτζῆδες καὶ τραγουδιστὲς—ἐτραγουδοῦσαν παθητικὰ τό:

Τριαντάφυλλο, Τριαντάφυλλο,
Τριαντάφυλλο λέ...

ὁ ἐφημεριδοπώλης ποὺ ἔδινε τὴν ἐντύπωσι τοῦ μισότρελλου διαλαλῶντας τὰ διάφορα ἐντόπια φύλλα, τουρκικὰ ἑλληνικὰ καὶ ἀρμενικά, προσέθετε μὲ μιὰ φωνὴ μπάσου, ποὺ ἐκάλυπτε τὶς φωνὲς καὶ τοὺς τσιγγάνους τραγουδιστὲς: «Ἔχω... Ἔχω!»... Ἦταν σύνθημα. Καὶ τὸ σύνθημα αὐτὸ ἠλέκτριζε τοὺς Ἕλληνας τῶν κέντρων, ποὺ ἐπρομηθεύοντο μὲ τρόπους διάφορους τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν τῆς Ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας. Ἡ ἐλευθέρα κυκλοφορία τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων προσήρμοσε καὶ τὶς ἐφημερίδες τῆς Πόλης πρὸς τὸ σύγχρονο νεοελληνικὸ πνεῦμα· Ἡ βυζαντινὴ σοβαρότης τῶν φύλλων τοῦ Βοσπόρου ἄρχισε νὰ ὑποχωρῇ καὶ νὰ κάμνῃ συμβιβασμούς. Ὁ Ρωμαντισμὸς τοῦ Ἀθηναίου ἐπῆρε στὸ λαιμό του τὸν Βυζαντινὸν βιβλικὸ ἀσκητισμό.

Τὸ ψαλλίδι ἔγινε συνεργάτης καὶ τῶν ἐφημερίδων τῆς Πόλης καὶ τὸ δρᾶμα τοῦ Μιμίκου καὶ τῆς Μαίρης, ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τὰ μέρη, ἐξετόπισε στῆλες σοβαρωτέρου περιεχομένου γιὰ νὰ ἐγκαθιδρυθῇ αὐτὸ μὲ ὅλες τὶς ὑπερβολὲς καὶ τὶς φαντασιοπληξίες τῶν Ἀθηναίων ἀναγνωσματογράφων τῆς ἐποχῆς. Ἔτσι ἡ Ἀθηναϊκὴ ρωμαντικὴ ψυχή, παρέσυρε καὶ τὴν αὐστηρὴ βυζαντινὴ ἑλληνικὴ ψυχὴ εἰς τὸ ρέμα τῶν ἰδικῶν της τάσεων καὶ ἰδιοτροπιῶν της. Ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος ἦταν τὰ τελευταῖα προπολεμικὰ χρόνια ὁ πρῶτος συντελεστὴς τῆς μεγαλυτέρας προσεγγίσεως τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἑλληνικῆς πρωτευούσης.

Ἡ Ἀθηναϊκὴ καντάδα ἔφερε σὲ στενὴ ἐπίσης ἐπικοινωνία τὴν ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος τῆς Πόλης μὲ τὴν Ἀθηναϊκὴ ζωὴ καὶ ψυχή.

Εἶχαν καὶ οἱ πολῖτες τὸ ρωμαντισμό τους. Καὶ μὲ τὸ ρωμαντισμό τους αὐτὸν ὑπεδέχοντο κάθε καινούργιο τραγουδάκι ποὺ ἔφερναν οἱ ταξειδευταὶ καὶ οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος κανταδόροι. Ὅλα τὰ κέντρα τῆς Πόλης εἶχαν τοὺς Ἀθηναίους κανταδόρους. Τὸ Πέραν, τὰ καφενεῖα τοῦ Βοσπόρου, ἡ Πρίγκηπος, τὰ Ταταῦλα, τὸ Φανάρι. Ἡ κιθάρα ἔκαμνε συναγωνισμὸ στὸ ἀνατολίτικο σαντουράκι καὶ ἡ καντάδα ἀπαντοῦσε στὸν ἀνατολίτικο ἀμανέ. Τρυφερότητα ἡ Ἀθηναϊκὴ καντάδα, μεράκι ὁ ἀνατολίτικος ἀμανές. Μὰ οἱ πολῖτες εἶχαν τὸ ρωμέϊκο φιλότιμο καὶ στὸ καλλιτεχνικὸ αὐτὸ ζήτημα. Καὶ ὁ ρωμαντισμὸς τῆς Ἀθηναϊκῆς καντάδας ἔτρωγε τὸ μεράκι τοῦ σεβνταλίδικου ἀμανέ. Ὅσοι ἔζησαν κάποια παλαιότερα χρόνια στὴν Πόλη, νοσταλγοῦν κάποτε μιὰ ὡραία ρωμαντικὴ ἐποχή. Δὲν εἶχε ἡ Πόλη τὴν Πλάκα μέ τὰ βρομάκια της καὶ μὲ τὶς γραφικὲς ἀνηφορίες της. Εἶχε ὅμως τὰ στενὰ σοκάκια της, τοὺς μαχαλάδες της μὲ τὰ καλντιρίμια τους.

Εἶχε τὰ παλιὰ ξύλινα σπίτια μὲ τοὺς ἐξῶστες καὶ τὰ «σαχνισιά» τους, ὅπου καθότανε μὲ τὸ κέντημά της καὶ μὲ τὸ τραγοῦδι στὰ χείλη ἡ ὄμορφη πολίτισσα.

Τὸ τραγοῦδι της! Ὅσοι τὸ ζήσανε καὶ ὅσοι ἀκοῦνε σήμερα τὸ καινούργιο τραγοῦδι ξιπάζονται καὶ συγκινοῦνται ἀπὸ ἀναμνήσεις. Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀνθισμένης ἀμυγδαλιᾶς δὲν εἶχε συλληφθῆ ἀκόμη στὴ φαντασία τοῦ ποιητοῦ καὶ ὅμως ὁ σκοπός του σὲ ἄλλους στίχους, ἀντηχοῦσε στὰ στενὰ σοκάκια καὶ στὰ μπαλκόνια τὰ Ταταυλιανά:

Μιὰ κόρη μὲ τὰ σγουρὰ ξανθὰ
(μαλλιά,
μὲ μάτια γαλανά·
τὰ ξόβεργά της στήνει στὴν ἀ-
(μυγδαλιά,
καὶ πρόσμενε πουλιά...

Τὰ πουλάκια περνοῦσαν: Οἱ γιαβουκλοῦδες, ποὺ ἀναστέναζαν χωρὶς νὰ τολμοῦν περισσότερο ἀπὸ τὸν ἀναστεναγμό των. Κι' ὅσοι παληοὶ πολῖτες ἀκοῦνε σήμερα τὸ τραγοῦδι τῆς Μαριῶς, τρίβουν τὰ μάτια των. Πόσοι πολῖτες δὲν ἐδοκίμασαν παλμοὺς μὲ τὸ τραγοῦδι:

Φύσα, φύσα Νοτιά...

Ὁ ἴδιος σκοπὸς καὶ ἡ ἴδια ἡρωΐς: ἡ Μαριώ. Καὶ ἡ ὄμορφη Σμυρνιὰ εὕρισκε κι' αὐτὴ τὴ θέσι της στὸ παραμύθι τῆς Πολίτισσας:

Μιὰ Σμυρνηά, μιὰ Σμυρνηὰ στὸ
(παραθῦρι
φύτευε βασιλικό,
αὐτὰ 'ναι τὰ μάτια ποὺ ἀγαπῶ...

Οἱ Ἀθηναῖοι κανταδόροι προσέθεταν εἰς τὰ τραγούδια των τὴ γοητεία καὶ τὸν παλμὸ τῶν στενῶν τῆς Πλάκας. Ἐκουβαλοῦσαν μὲ τὶς κιθάρες των καὶ τ

τά εὔθυμα "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ"

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 2.400 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ, ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Τοσον ὁ ποιητὴς τῆς «Ἠλέκτρας» ὅσον καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἴωνος», παρ' ὅλην τὴν φιλοσοφικότητά των, ἦσαν ἀρκετὰ παραδόπιστοι καὶ μὴν ἀκοῦτε λόγια.

Ἀκοῦτε τοὺς στίχους των:

Ὁ Σοφοκλῆς εἰς τοὺς «Αἰθίοπάς» του λέγει:

Στὰ νόμιμα καὶ δίκηα προσοχὴ (νὰ δίνῃς
μὰ τὸ συμφέρον καὶ τὸ κέρδος μὴν (τ' ἀφίνεις...

Στοὺς «Ἀλεάδας» του:

Κι' ἕναν κακοφκιασμένο καὶ ζεφτι- (λισμένο
τὸ χρῆμα ὅμορφο καὶ πάνσοφο τὸν (δείχτει
κι' ἀρρώστεια ἀκόμα στὸ κρεββά- (τι ὅταν σὲ ρίχτει,
χρῆμα σὰν πάρεις, εἶναι στὴ ζωὴ (τὸ μόνο
ποὺ σὲ παρηγορᾶ καὶ σβύνει κά- (θε πόνο.

Ὁ Βελλεροφόντης τοῦ Εὐριπίδου σὲ μιὰ στιγμὴ ψυχικοῦ κλονισμοῦ τὰ λέγει πιὸ σταράτα:

Ἄσε νὰ βγάζω χρήματα μὲ δόλο (ἀρπαχτικὸ
κι' ὅταν πλουτήσω δὲν μὲ νοιάζει (ἂν μὲ ποῦν κακό!

Ὁ Ἐρεχθεὺς του συμβουλεύει τὸν γυιό του:

Φυλάξου ἄδικα τὸ χρῆμα νὰ κερ- (δαίνῃς.
Τὰ κακοκερδισμένα θὰ τὰ στε- (ρηθῇς.
Μὰ πρέπει καὶ μὲ χρῆμα νὰ (βρεθῇς.
γιατὶ (νὰ σοῦ τὸ πῶ δὲν τῶχω (κρῖμα)
σήμερα γι' ἀρχοντιὰ περνᾶ τὸ (χρῆμα.
Μ' αὐτὸ γίνοντ' οἱ γάμοι εὐτυχι- (σμένοι!
Κεῖνοι ποὺ ζοῦν φτωχοὶ καὶ στερι- (σμένοι,
καὶ πάνσοφοι νὰ ἦναι ζοῦν στὴ σκο- (τεινιὰ
βίχως καμμιὰ τιμὴ κι' ὑπόληψη (καμμιά.

Στὴν «Δανάη» του ὑπάρχει καὶ ἡ ἑξῆς ἀποστροφὴ πρὸς τὸ χρῆμα:

Τί κι' ἂν ἀπ' τὰ τραγούδια τοῦ (Ὀρφέα
σκύβαν τὰ δέντρα καὶ τὰ ζωντανὰ τ' (ἀνήμερα;
Μπροστά σου κι' ἡ στερηὲς καὶ τὰ (πελάγη μαζωμένα
καὶπαντογνῶστες πολεμάρχοι σκύ- (βουν σήμερα!

Στὴν «Ἀνδρομέδα» του ἕνας στίχος του μᾶς λέγει καθαρά:

Θέλω στὸ σπίτι νἄχω χρῆμα περισ- (σό.., κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω «δηλώσεων» δὲν ἀποκλείεται νὰ ἔχῃ ἤδη στείλει καμμίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο, μὲ ἐντολὴν νὰ τοῦ πάῃ ὁ Φαλιέρος τὰ ποσοστά του ἀπὸ τὰς παραστάσεις τοῦ «Ἴωνος» στὸ Στάδιον.

☘

Δὲν ἐγέλασε δὲ σχεδὸν ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του ὁ ποιητὴς τοῦ Ἴωνος, ἐξ οὗ καὶ ἐπωνυμία «μισόγελως» ποὺ τὸ ἐδόθη. Ἀντιθέτως πρὸς τὸν Σοφοκλῆ δὲν ἐχώνευε διόλου τοὺς εὔθυμες συντροφιὲς καὶ ἰδίως τοὺς... κωμωδιογράφους.

Εἰς τὴν «Μελανίππην» του, τὰ λέει ἕνα χεράκι τοῦ Ἀριστοφάνους ἀπ' ἔξω - ἀπ' ἔξω:

Πολλοί, γιὰ νὰ γελάσουν τάχα, (λὲν ἀστεῖα
ποὺ μέσα τους κακόλογα ὑπάρ- (χουν τόσα
ὁποὺ νὰ σὲ πληγώσουν γίνονται (συχνὰ αἰτία.
Μακρυὰ ἀπὸ μένα τέτοια ξεπαρ- (μένη γλῶσσα!
Ὁ ἄντρας ποὕχει τὴν κακολογιὰ (δουλειά του
καὶ τέχνη νὰ περιγελᾶ τὸν ἄλλο, (εἴν' ἄχρηστος στὸ σπίτι του καὶ (στὴ γενιά του,
ἀνάξιος γιὰ καλὸ καὶ γιὰ μεγάλο.

Ὁ Ἀριστοφάνης πάλιν τοῦ ἔχει ψάλλει τὸν ἀναβαλλόμενον ἐνόσω ἐζοῦσε, μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως ἐσκιτσάρισε ὑπέροχα τὴν κατσουφιά του:

Πέρα καὶ πέρα μιμητὴς τ' Ἀνα- (ξαγόρα
μὲ κρεμασμένη μούρη ὅλη τὴν (ὥρα,
δὲν γέλαγε οὔτ' ἔκαν' ἕνα χω- (ρατὸ
σὲ κέφι οὔτε πάνω στὸ πιοτό.
Κι' ὅμως, μονάχ' αὐτὸς μέσ' τὴν (Ἀθήνα
μελένια εἶχε γλῶσσα σὰν Σει- (ρήνα!

*

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ὁ ποιητὴς τῆς Ἑκάβης ἔμεινε ἕνα διάστημα στὴν Θεσσαλία ὅπου τὸν διώρισαν τιμητικῶς πρόξενον καὶ ἐτιμήθη καὶ μὲ τὴν λεγομένην «ἀτέλειαν».

Ὥστε ἡ συγγραφικὴ ἀτέλεια χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Εὐριπίδου. Δὲν ξεύρομε ὅμως ἂν ἔμπαινε σήμερα σ' ἕνα σινεμὰ τῆς λεωφόρου Πανεπιστημίου λ. χ. θὰ τὸν ἄφηναν στὴν πόρτα νὰ περάσῃ δίχως νὰ πληρώσῃ τὸ «δικαίωμα»;

☘

Ἕνα ἀπὸ τὰ σπανιώτερα φαινόμενα γενναιοδωρίας θεατρικοῦ συγγραφέως εἶναι τὸ τοῦ Ἴωνος Τοῦ Χίου, ἀσφαλῶς.

Μετὰ τὴν βράβευσιν ἑνὸς ἔργου του, διὰ νὰ ἑορτάσῃ τὴν ἐπιτυχίαν του ἐκέρασε ὅλους τοὺς θεατὰς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἀπὸ ἕνα λαγηνάκι κρασί.

Τὰ ἔξοδα φυσικὰ δὲν «ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ μπορντερώ» οὔτε καὶ «ἐμπῆκαν στὰ ἑσπερινὰ ἔξοδα», ἄρα ὁ συγγραφεὺς θὰ ἐπλήρωσε τὰ μαλλοκέφαλά του, ἂν ὑπολογίσωμεν πρὸς 1 δραχμὴν τὸ λαγηνάκι τὸ κρασὶ καὶ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸν Δέρπφελδ τὸ Διον. θέατρον ἐχωροῦσε 14.000 θεατάς.

Ἀλλά — ὅπερ ἐξίσου πιθανόν — ἐὰν ἡ παράστασις ἔλαβε χώραν πρὸ τοῦ 430 δηλ. εἰς τὸ ξύλινον θέατρον τῶν Λιμνῶν ὅπου οἱ θεαταὶ ἐστοιβάζοντο ἀκόμη κι' ἐπάνω στὰ κλαδιὰ τῶν πέριξ δένδρων, θὰ ἐστοίχισε τὸ πανηγῦρι περὶ τὰς 20.000 δραχμὰς καὶ τότε ὁ δυστυχὴς Ἴων θὰ εὑρέθη εἰς θέσιν πλέον τραγικὴν ἀπὸ τὴν τοῦ Ἴωνος τοῦ... Εὐριπίδου.

ΛΑΙΛΙΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

● ΤΟ ΞΕΝΟ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ ●

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΟΝ ΓΑΪΔΑΡΟ!

● ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΚΡΙΛ ●

Ὁ γάμος τέλειωσε μ' ὅλους τοὺς νομικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας καὶ στὸ μέλλον ὅσοι θὰ μίλαγαν γι' αὐτὸν δὲν θ' εἶχαν νὰ ποῦν τίποτε πὼς ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος ὁ πατέρας τῆς νύφης δὲν ἔκανε ὅ,τι ἔπρεπε. Τὸ μεσημέρι στρώθηκαν στὸ τραπέζι τῶν νεονύμφων καμμιὰ ἑξηντα ταπενταριὰ ἄτομα, ὅλα κάτοικοι τοῦ χωριοῦ. Στὸ τραπέζι καθόντουσαν μόνον ἄντρες, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὴ νύφη, ἐνῷ οἱ γυναῖκες τους στεκόντουσαν ὄρθιες πίσω ἀπὸ τὰ τρία στενόμακρα τραπέζια γιὰ νὰ τοὺς περιποιοῦνται. Ὁ κὺρ Ἀντρέας ὁ κάπελλας εἶχε τὸ γενικὸ πρόσταγμα.

Τὰ πελώρια χοιρομέρια, τὰ ψητὰ τῆς σούβλας, τὰ ψάρια, οἱ σαλάτες καὶ τὰ τυριὰ πηγαινοερχόντουσαν καὶ τὸ ἄσπρο καὶ κόκκινο κρασὶ ἔρρεε σὰν ἀτέλειωτο ποτάμι κι' οἱ συνδαιτημόνες κατέβαζαν ἀπανωτὰ τὰ ποτήρια σὰν νὰ ρούφαγαν γαλατάκι. Ὁ κάπελλας ὁ κὺρ Ἀνδρέας ἔδινε τὸ καλὸ παράδειγμα κι' ἔπινε διαρκῶς εὐχόμενος διαρκῶς ἀκολουθῶντας πιστὰ τὴν ἑλληνικὴ παροιμία «Ὅσο πίν' ἡ συμπεθέρα τόσο διπλοχαιρετάει...»

Ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ἔβγαλε μακροσκελεστάτη πρόποσι πρὸς τιμὴν τῶν νεονύμφων, κι' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ τοὺς ἔψαλε τὸν ἐξάψαλμο περάσας αὐτοὺς γενεὲς δεκατέσσερις. Ὁ εἰρηνοδίκης τοὺς ἀπεστήθησε ὅλο τὸ οἰκογενειακὸ δίκαιο κι' ὁ γιατρὸς τοὺς ὑπέδειξε ὅλας τοὺς ὑγιεινοὺς κανόνας τῆς συζυγικῆς ζωῆς. Οἱ καϋμένοι, ὀγαμπρὸς κι' ἡ νύφη ἦταν ὁ στόχος ὅλων τῶν ρητόρων κι' οἱ μόνοι ὑποχρεωμένοι νὰ παρακολουθοῦν μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια τοὺς ὁμιλητὰς καὶ νὰ γελοῦν, νὰ μειδιοῦν, νὰ δακρύζουν, νὰ ψευτοκλαίουν σὲ κάθε προσφώνησι κι' ἀναλόγως τῶν λόγων τοῦ ἑκάστοτε ρήτορος.

Ὅσο γιὰ τὸν μπάρμπα Σελεστῖνο αὐτὸς ἦταν γιὰ νᾶταν. Πρὸς τὸ παρὸν ἦταν ὁ δυστυχέστερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου γιατί ἔφυγε ὅλως διόλου ἀπ' τὶς πατροπαράδοτες συνήθειές του. Ἦταν ἐργατικὸς ἀνθρωπάκος καὶ φόραγε συνήθως ἕνα χοντρὸ φαρδὺ παντελόνι ἀναπαυτικὲς παντοῦφλες, ἁπλᾶ χωρὶς κολλάρο πουκάμισα καὶ κασκέτο. Τώρα τὸ φαρδὺ παντελόνι ἀντικατεστάθη μ' ἕνα στενὸ μαῦρο παντελόνι, τὸ πουκάμισο μὲ κολλάρο σκληρὸ καὶ μανικέτια, οἱ παντοῦφλες μὲ στιβάλια κομψότατα καὶ τὸ κασκέτο μ' ἕνα ψηλὸ καπέλλο. Γύρισε ὅλα τὰ παληαντζίδικα γιὰ νὰ προμηθευθῇ τὰ διάφορα ἐξαρτήματα τῆς ἐπίσημης φορεσιᾶς του. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ γεύματος βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ πετάξῃ τὰ στιβάλια καὶ νὰ ξαναφορέσῃ τὶς παντόφλες, μὰ γιὰ τὸ ἐπίσημο τοῦ πράγματος διετήρησε τὸ ψηλὸ καπέλλο. Ξαφνικὰ ξεφωνίζει σὰν νὰ τὸν ἔπιασε κανεὶς ἀπὸ τὸν λαιμό:

—Δυστυχία μου ξέχασα τὸν Ναπολέοντα!... Ὁ καϋμένος θὰ ψόφισε τῆς δίψας...

Κι' ὁ Ναπολέων ἦταν ἁπλούστατα ὁ γάϊδαρός του ποὺ τὸν ἔσουρνε ἀπὸ κοντὰ του σ' ὅλες τὶς τελετὲς καὶ τὰ πανηγύρια καὶ τὸν μετεχειρίζετο ὡς μεταφορικὸ μέσον γιατί τώρα καὶ κάμποσο καιρὸ δὲν μποροῦσε νὰ κουνήσῃ τὰ πόδια του ἀπὸ τοὺς ρευματισμούς...

Καὶ πράγματι ὁ γάϊδαρος κάτι ἤθελε γιατί μισὴ ὥρα τώρα δὲν ἔπαψε νὰ γκαρίζῃ...

Κι' ὁ καλὸς μπάρμπα Σελεστῖνος, ἀφοῦ ζήτησε συγγνώμην ἀπ' τοὺς προσκεκλημένους του τράβηξε γιὰ τὴν αὐλὴ τοῦ καπηλειοῦ, ἐνῷ τὸν ἀκολούθησε κι' ὁ κάπελλας κὺρ Ἀνδρέας γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ὅταν βγῆκαν στὴν αὐλὴ ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος τράβηξε ἀπὸ τὸ πηγάδι ἕνα κουβᾶ νερό.

Ὁ γάϊδαρος ποὺ δὲν ἦταν δεμένος ἐξηκολούθει νὰ γκαρίζῃ, νὰ κουνάῃ τὸ κεφάλι του καὶ νὰ κλωτσάῃ...

— Ἔ! ἡσύχασε, τοῦ φώναξε ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος, βλέπεις πο

Ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος ἀναγκάζει τὸ γάϊδαρο νὰ πιῇ.

λὺ καλὰ πὼς σοῦ φέρνω νερό.

Συνήθως ὁ γάϊδαρος, χωρὶς καμμιὰ ἰδιαιτέρα πρόσκλησι ὅταν ἔβλεπε τὸ ἀφεντικό του τὸ πλησίαζε. Αὐτὴ ὅμως τὴ φορὰ ὅταν ἄκουσε τ' ὄνομά του: Ναπολέων ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς μὰ ἅμα ἀντίκρυσε τὸν ἀφεντικό του ὀπισθοχώρησε καὶ κόλλησε στὸν ἀπέναντι τοῖχο.

—Φαίνεται πὼς σὲ φοβᾶται ὁ γάϊδαρός σου τοῦ λέει ὁ κὺρ Ἀνδρέας.

—Εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ συμβαίνει αὐτὸ εἶπε ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος καὶ πλησίασε τὸν κουβᾶ μὲ τὸ νερὸ στὸ γάϊδαρο.

Μὰ τὸ ζῷο ὅσο πήγαινε κι' ὀπισθοχωροῦσε. Τώρα εἶχε κολλήσει στὸν τοῖχο καὶ σήκωσε τὰ μπροστινά του πόδια στὸν ἀέρα.

—Λοιπὸν θ' ἔρθῃς νὰ πιῇς τὸ νερό σου, ζῷον, κτῆνος, φώναξε ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος.

—Ἴσως δὲν διψάει, εἶπε ὁ κὺρ Ἀνδρέας.

—Δὲν διψάει; Ἔχει ἀπ' τὶς πέντε τὸ πρωῒ ἀπότιστο τὸ κτῆνος...

Κι' ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος ἀρπάζει τὸ κεφάλι τοῦ γαϊδάρου καὶ διὰ τῆς βίας τὸ πλησιάζει στὸν κουβᾶ. Ὁ γάϊδαρος κατορθώνει καὶ τοῦ ξεφεύγει καὶ τρέχει πάλι στὴ γωνιὰ του κλωτσῶντας πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ νιόπαντροι κι' οἱ προσκεκλημένοι ἀνήσυχοι γιὰ τὴν ἀργοπορία τοῦ μπάρμπα Σελεστίνου ἔτρεξαν στὴν αὐλή.

—Τί ἔπαθες πατέρα, ρωτάει ἡ κόρη του.

—Νὰ αὐτὸ τὸ κτῆνος ὁ γάϊδαρος μὲ σκάει... Μιὰ ὥρα προσπαθῶ νὰ τὸν ποτίσω κι' αὐτὸς δὲν θέλει, καὶ ξέρω καλὰ ὅτι σκάει ἀπὸ τὴ δίψα...

Ὅλος ὁ κόσμος γέλασε μὲ τὴν καρδιά του, μὰ ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος ἁρπάζει ἕνα ξύλο πλησιάζει τὸν γάϊδαρο και τοῦ καταφέρει ἀλλεπάλληλα κτυπήματα. Μὰ παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ γάϊδαρος τὸ χαβᾶ του.

—Ὁπωσδήποτε, εἶπε φουρκισμένος, ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος, διψάει δὲν διψάει πρέπει νὰ πιῇ...

Οἱ προσκεκλημένοι μοιράστηκαν σὲ δυὸ στρατόπεδα, ἄλλοι ἔλεγαν πὼς θὰ πιῇ κι' ἄλλοι πὼς δὲν θὰ πιῇ. Στοιχήματα μεγάλα μπῆκαν ἂν θὰ πιῇ ἢ δὲν θὰ πιῇ ὁ γάϊδαρος νερό. Ξαφνικὰ ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος στέκεται, λαμβάνει σοβαρὸ ὕφος καὶ φωνάζει:

— —Ἴσως θέλει νὰ τὸν πάρω μὲ τὸ καλὸ καὶ τὸν φέρω στὸ φιλότιμο...

Καὶ πλησιάζοντας τὸ γάϊδαρο τοῦ λέει χαϊδευτικά:

—Ἔλα Ναπολεοντᾶκο, παιδί μου, πιὲ λίγο νεράκι ἀπ' τὸ χέρι τ' ἀφεντικοῦ σου. Ἔλα νὰ σὲ χαρῶ...

Μὰ τοῦ κάκου ὁ γάϊδαρος δὲν τὸ κούναγε...

— Ἄ κατάλαβα λέει, ἴσως πρέπει νὰ τοῦ μιλήσω τὴ γλῶσσα του.

Κι' ὁ μπάρμπα Σελεστῖνος, πετάει τὸ ψηλὸ του καπέλλο ἀρχίζει ν' ἀπομιμῆται τὸ γκάρισμα τοῦ γαϊδάρου...

Διὰ μιᾶς ὁ γάϊδαρος τρέχει καὶ πίνει μονοροῦφι τὸν κουβᾶ μὲ τὸ νερό!...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΡΙΛ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μιὰ ἠθοποιὸς ἐξαιρετικὴ γιὰ κλασσικὰ ἔργα, ἀλλὰ ποὺ ἡ ὥριμη ἡλικία δὲν τῆς ἐπέτρεπε πιὰ νὰ παίζῃ ρόλους νεαρᾶς πρωταγωνιστρίας, πῆγε μιὰ μέρα νὰ παίξῃ ἕνα ἔργο τοῦ Μολλιέρου σὲ μιὰ ἐπαρχιακὴ πόλι.

Παρὰ τὴν ἀξία της καὶ τὴ φήμη της τὸ κοινὸ ἄρχισε νὰ τὴν σφυρίζῃ.

Καὶ τί νομίζετε ὅτι εἶπε μπαίνοντας στὰ παρασκήνια:

—«Τὸ βρίσκω ντροπή, κύριοι, κι' εἶνε ἡ πρώτη φορὰ τῆς ζωῆς μου ποὺ μοῦ συμβαίνει τέτοιο πρᾶγμα. Νὰ σφυρίζουν τὸν Μολλιέρο».

☘

Δυὸ νεαροὶ βλέποντας νὰ περνάῃ μιὰ γυναῖκα ἀρκετὰ ὥριμη, ντυμένη ὁλόμαυρα, ἀποροῦνε.

—Μὰ γιατὶ ἡ δνὶς ἔχει διαρκῶς πένθος;

—Κρατάει πένθος γιὰ τὸν ἄντρα της, ἀπήντησε ὁ δεύτερος ἐντελῶς ἤρεμος.

—Μὰ πῶς... Ξέρεις, νομίζω καλὰ ὅτι δὲν εἶχε ποτὲ ἄντρα...

—Ἔ, ἴσως γιὰ αὐτὸν τὸν ἀνύπαρκτο ἄντρα νὰ ἔχῃ πένθος.

☘

Δυὸ φίλοι κάθονται στὴν παράτσα ἑνὸς μεγάλου ξενοδοχείου. Ἀρχίζουν νὰ τοὺς σερβίρουν. Ἀλλά, μιὰ στιγμή, τὸ γκαρσόνι τοὺς φέρνει ἕνα πιάτο μὲ δύο ψητὰ περιστέρια, ποὺ τὸ ἕνα εἶνε πολὺ μεγάλο, καὶ τὸ ἄλλο ὑπερβολικὰ μικρό.

Ἀρχίζουν τὶς εὐγένειες. Σχεδὸν φτάνουν στὸ νὰ μαλώσουν στὸ νὰ προσφέρῃ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὸ μεγαλύτερο· Τέλος, ὁ πρῶτος ἀπὸ τοὺς δυό, σερβίρεται, παίρνοντας τὸ μεγαλύτερο.

Ὁ δεύτερος τοῦ λέει μὲ κάποια κακία:

—Ἀπὸ ἁπλῆ εὐγένεια, φίλε μου, θὰ μποροῦσες νομίζω νἄπαιρνες τὸ μικρότερο.

Ὁ ἄλλος τοῦ ἀπαντάει:

—Τί θὰ ἔκανες ἐσὺ στὴ θέσι μου;

—Μὰ ὅπως σοῦ εἶπα θὰ ἔπαιρνα τὸ μικρότερο.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τί παραπονιέσαι, ἀφοῦ τὸ ἔχεις πάρει.

☘

Ἀπελπισμένη ἡ κυρία Φουτὲν ἐπειδὴ παρ' ὅλες τὶς κοῦρες τῆς γυμναστικὲς ποὺ κάνει καὶ τὶς κρέμες ποὺ χρησιμοποιεῖ δὲν βλέπει κανένα ἀποτέλεσμα, πηγαίνει σ' ἕνα γιατρό.

—Μπορῶ, κυρία μου νὰ μάθω τὴν ἡλικία σας;

—Εἶδα δέκα ἐννέα ἀνοίξεις, ἀγαπητέ μου γιατρέ.

Ὁ καϋμένος ὅμως ὁ γιατρὸς δὲν κατώρθωσε νὰ μὴν ἀπαντήσῃ μὲ πολὺ χιοῦμορ ὡς ἑξῆς:

—Πολὺ καλά. Ἀλλὰ μήπως εἶνε δυνατὸν νὰ μάθω ἀπὸ πόσο καιρὸ εἴσαστε τυφλή;

☘

Ὁ Γιάννης πηγαίνει νὰ βρῇ τὸν γέρω - Ντικλῆ, γνωστὸ γιὰ τὴν τσιγκουνιά του.

Τοῦ ζητάει λοιπὸν νὰ τοῦ δανείσῃ 100 φράγκα.

—Ἔχω φοβερὰ ἔξοδα· προσθέτει, νὰ κανονίσω.

—Καλά. Ἀλλὰ θὰ μοῦ τὰ ἐπιστρέψῃς μετὰ 8 μέρες μὲ τόκο 50 φράγκα.

Βγαίνει ὁ Γιάννης κρατῶντας μὲ χαρὰ τὸ χαρτονόμισμα, ὅταν ὁ γέρω Ντικλῆ τοῦ φωνάζει:

—Τὰ ξοδεύεις πολὺ εὔκολα τὰ λεπτά· Λοιπὸν ἀντὶ νὰ μοῦ δώσῃς σὲ 8 μέρες 150 φράγκα νὰ μοῦ δώσῃς ἀμέσως τὰ 100 φράγκα. Ἔτσι δὲν μοῦ χρωστᾶς παρὰ 50. Τὸ προτιμῶ.

☘

Μέσα σ' ἕνα σαλόνι μιλοῦσαν γιὰ ἕνα νεόπλουτο ποὺ ἡ κακὴ συμπεριφορά του δημιουργοῦσε σχεδὸν σκάνδαλο ἀνάμεσα στοὺς εὐγενεῖς κατοίκους τοῦ τόπου.

—Καὶ νὰ θυμᾶται κανένας ὅτι ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια γύριζε τὶς πόλεις γιὰ ν' ἀγοράζῃ καὶ νὰ μαζεύῃ σκουπίδια, παληὰ ροῦχα κλπ., εἶπε κάποιος.

Ἀλλὰ κάποιος ἄλλος πλησιάζοντας τὸν πρῶτο τοῦ ἀπαντάει:

—Γιατί νὰ τὸν κατηγορῶ γιὰ κεῖνο ποὺ ἦταν ἐδῶ καὶ 10 χρόνια. Νομίζω ὅτι πιὸ πολὺ μπορεῖ νὰ τὸν κατηγορήσῃ κανεὶς γιὰ κεῖνο ποὺ εἶνε σήμερα.

☘

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνώτερους ὑπαλλήλους τῆς Γαλλικῆς Κωμωδίας, ποὺ τὸ ξεχωριστὸ διακριτικό του ἦταν ἡ τεμπελιά, ἐρωτήθηκε, ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὸν χρόνο τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπῆρε σύνταξη.

—Τί σκέπτεσθε νὰ κάνετε τώρα, ποὺ ὕστερα ἀπὸ τόσων χρόνων ὑπηρεσίαν ἐπήρατε τὴν σύνταξή σας.

Κ' ἐκεῖνος ἀπήντησε:

—Σκέπτομαι ν' ἀρχίσω νὰ ἐργάζομαι.

ΑΛΗΘΗ Κι' ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΥ

Τῆς Μάντρας τὸ συγκρότημα ἄρχισε νὰ διαρρέῃ...
Αὐτὸ τοὐλάχιστον θαρρῶ δείχνουν τὰ γεγονότα
κι' ὁ κόσμος ποὺ καθημερινῶς στοὺς... κόλπους της συρρέει
νοσταλγικὰ ἀναπολεῖ τὰ χρόνια της τὰ πρῶτα.

★

Τὰ χρόνια κεῖνα τὰ καλά, ποὺ δὲν τὰ βρίσκει πλέον,
τὰ χρόνια αὐτὰ ποὺ νοσταλγεῖ κι' ὁ ἴδιος ὁ...Κλέων....
Κι' εἶνε, ὦ ἀναγνῶστα μου, νὰ μὴν τὰ νοσταλγήσῃς;
Πήγαινες τότε στοῦ Ἀττὶκ κι' ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ
σοῦ πέρναγαν στὸ πῖ καὶ φῖ — πῶς νὰ τὸ λησμονήσῃς; —
οἱ πίκρες, τὰ φαρμάκια σου, τὰ βάσανα κι' οἱ πόνοι.

*

Ἔβλεπες θέαμα λαμπρὸ!... Συγκρότημα σπουδαῖο!...
Καὶ εἴτε νέος ἤσουνα ἢ εἶχες κόμην γκρίζα
σὺ συγκινοῦσε ἀληθινά, κάποιο ταλέντο ὡραῖο
ποὺ ἦταν τότε νειόβγαλτο... Ἡ.... θρυλικὴ Λ ο υ ῖ ζ α.

★

Σὲ συγκινοῦσε φίλε μου... Σοῦ ἄναβε τὰ αἵματα,
κι' ἂν ἔμπλεχες στὰ δίχτυα της εἶχες κακὰ μπερδέματα
ὁπως συγκίνησε ὡς γνωστὸν καὶ τὸν... δημιουργό της
ὅστις τυγχάνει τῆς Σκηνῆς νὰ εἶνε ὁ κ α λ ί ω ν
κι' ὅστις τὴν ἐρωτεύθηκε — δὲν εἶνε ἀστειότης!
καὶ οὔτω πως ἐγένετο εἷς νέος... Π υ γ μ α λ ί ω ν.
Μὰ τώρα πᾶνε ὅλ' αὐτὰ... Πάψαν τὰ μεγαλεῖα
εἰς τοὺς θριάμβους τῆς «μπουὰτ» ἐμπῆκε πιὰ τελεία.

★

Τὸ «νειόβγαλτο ταλέντο» της... ἔφυγε γι' ἄλλα μερη
χάλασε τὸ συγκρότημα... Κι' ὁ κόσμος ὅλος ξέρει
πὼς ἀπὸ τότε ὁ Ἀττὶκ ἄρχισε νὰ κλονίζεται
παρ' ὅλον ποὺ ἐξακολουθεῖ μὲ σθένος ν' ἀγωνίζεται.

*

Κι' ὡς νὰ μὴν ἔφθαναν αὐτὰ... ἔπαθε κι' ἄλλο... φιάσκο
ἔχασε ἀπὸ τὸ θίασο καὶ τὸν Ὀρέστη Λάσκο
ποὺ ἔφυγε, ὦ λέγεται, γιὰ τῶν Μουσῶν τὰ... ἄντρα
καταλειπὼν ὡς πρόβατον ἀπολωλὸς, τὴν...μ ά ν τ ρ α.

★

Συμπέρασμα: Τὰ πράγματα δὲν πᾶνε ὅπως πρέπει
καὶ δὲν προβλέπω τίποτε ἀπ' ὅλ' αὐτὰ καλὸ...
Ἂς τὰ προσέξει ὁ Ἀττὶκ ποὺ ἀσφαλῶς τὰ βλέπει
προτοῦ σημάνει σύντομα κι' αὐτοῦ τὸ...Β α τ ε ρ λ ώ.

*

Μὰ τί θὰ γίνῃ, ἀγαπητοί, μὲ ἐκείνη τὴν Ποζέλλι
τὸ ζήτημά της προσοχὴ μοῦ φαίνεται πὼς θέλει.
Σὰν νὰ μὴν ἔφθανε ὁ χορὸς καὶ τ' ἄλλα... ἀνομήματα
ποὺ ὡς πρωταγωνίστρια κάθε ἡμέρα πράττει
ἤδη, ἐσχάτως ἄρχισε νὰ γράφῃ καὶ... ποιήματα
καὶ νὰ ὑπογράφῃ ἕκαστον... ἐν φάρδει καὶ ἐν πλάτει...

*

Ἀλλοίμονό μας δηλαδὴ... Νέοι μπελάδες πάλι
νέες σκοτοῦρες καὶ κακὸ, μᾶς μπῆκαν στὸ κεφάλι...
Τί θ' ἀπογίνουμε λοιπόν;... σκέπτομαι διαρκῶς,
κι' ἰδίως κεῖνοι οἱ ἄμοιροι καὶ δόλιοι συγγραφεῖς;;
Γιατί στὰ χέρια, φίλοι μου, μιᾶς τέτοιας γυναικὸς
εἶνε... ὁλέθρου ὄργανον σπουδαῖον ἡ...γ ρ α φ ὶ ς.

★

Κάποιο σπουδαῖο πατατράκ ἐσχάτως ἀναμένεται
γιὰ μιὰ ὑπόθεσι παληὰ τὰ μᾶλα σκανδαλώδη
καὶ ἤδη τὸ κοτσομπολιὸ ποὺ ἄρχισε νὰ...μαίνεται
διαδίδει πράγματα πολλὰ μὰ καὶ...φαντασιώδη.
Τί ἀκριβῶς θὰ εἶν' αὐτὸ δρᾶμα ἢ κωμωδία;
τὸ ξέρω στὴν ἐντέλεια, ἐγώ, ἀγαπητοί μου
ὅμως φοβᾶμαι νὰ τὸ πῶ, καὶ λέγω κατ' ἰδία
— Θοῦ φυλακὴν ὦ Κύριε τῷ λάλῳ στόματί μου.

ΜΙΚΥ

Μιὰ ματιὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο!

«Ὁ ἀνθρώπινος ὁδηγὸς» τοῦ Γεωργίου Μπεστὶντ εἶνε ἕνα βιβλίο γεμᾶτο ἰδεαλισμό. Ἀναλύει ὅλα τ' ἀνθρώπινα συναισθήματα καὶ καταπιάνεται μὲ τὸ δρᾶμα τῆς ζωῆς. Τὸ βιβλίο του ρεαλιστικό, καλογραμμένο, ἐντυπωσιακὸ, προκαλεῖ ἀμέριστο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου. ("Εκδοσις Ἀλκάν).

—«Ὁ Ἀνδρέας Σὶντ καὶ ἡ τέχνη τοῦ γράφειν» εἶνε ἕνα μελετημένο Σουηδικὸ ἔργο ποὺ μεταφράστηκε στὴ Γαλλικὴ ἀπὸ τὸν Ἐρνέστο Μπέντζ. Σ' αὐτὸ τὸ ἔργον του ὁ συγγραφεὺς ἀναλύει τὶς ἰδέες καὶ τὸ στὺλ τοῦ μεγάλου Γάλλου δραματικοῦ Κυρνηλίου. ("Εκδοσις Μεσσαζὲρ ντὶ Λίβρ).

—«Οἱ Σφῆκες» τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλα ἔργα του Λουσιὲν Μπερλάν, εἶνε μιὰ ζωντανή, ποιητικὴ περιγραφὴ τοῦ βίου αὐτῶν τῶν ἀντιπαθητικῶν γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἐντόμων, μὰ ποὺ ὁλόκληρη ἡ ζωή τους καὶ τὸ ἔργο τους εἶνε γεμᾶτα ποίησι καὶ ἔρωτα. ("Εκδοσις Στὸκ).

—«Τὰ φύλλα ἡμερολογίου» τῆς πριγκιπίσσης Μπιμπέσκο, εἶνε μιὰ ἀξιόλογη σειρὰ